

MOTORSPORT: HEEFT DE JEUGD DE TOEKOMST?

Een onderzoek naar de mogelijkheden van de Breedtesportimpuls voor de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging om de kwaliteit en kwantiteit van de jeugdafdeling te vergroten

MOTORSPORT: HEEFT DE JEUGD DE TOEKOMST?

Een onderzoek naar de mogelijkheden van de Breedtesportimpuls voor de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging om de kwaliteit en kwantiteit van de jeugdafdeling te vergroten

---

Doctoraalscriptie Vrijtijdwetenschappen
Faculteit der Sociale Wetenschappen
Universiteit van Tilburg

Begeleider: Dr. A.H.F. Elling

VOORWOORD

Deze scriptie is, om in de termen van het onderwerp, motorsport, te spreken, een race geweest waarin mijn kennis, discipline en uithoudingsvermogen danig op de proef gesteld zijn. Twee jaar geleden begonnen de voorbereidingen voor deze race, nadat eindelijk een opdrachtgever gevonden was. Sport en jeugd waren het doel, uiteindelijk werd het motorsport en jeugd. Aangezien motorsport als een passie van mij genoemd mag worden, ging ik vol goede moed van start om met een goed resultaat de finish snel te bereiken. De eerste paar maanden verliepen voorspoedig en de eindstreep had ik al voor ogen. Maar toen kwam ik enkele obstakels op mijn weg tegen, meer dan vijfhonderd enquêtes invoeren, brachten mijn snelheid terug naar nul. Dankzij de hulp van bevriende monteurs werd de motor weer op gang geholpen en kon ik mijn weg vervolgen. Weer dacht ik de eindstreep te zien, maar ditmaal ontstond een ander mankement in de motor, SPSS. Na een lange poos in de knoop gezeten te hebben met dit programma en geen idee hebben van waar ik nog mee bezig was, gaf mijn begeleidingsteam mij een grote schop onder de kont. Sindsdien rij ik weer volop mee in de race, zij het in de achterhoede. De finish kan ik nu echt zien. Helaas geen plek op het gewenste podium, maar wel een tevreden gevoel over het eindelijk beëindigen van deze twee jaar durende race, waarvoor ik vier jaar getraind heb. Dit alles is mogelijk gemaakt door mijn professionele begeleidingsteam en sponsors, die alle geduld hadden en op de juiste momenten de druk opvoerden, bedankt!

Fabienne Verkoulen

SAMENVATTING

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging (KNMV). Zij wil graag weten of de breedtesportimpuls een optie is voor haar en/of de bij haar aangesloten verenigingen om de kwaliteit en kwantiteit van haar jeugdafdeling te verbeteren. De doelstelling van het onderzoek is:

“ Inzicht verkrijgen in hoe andere sportbonden, die reeds de breedtesportimpuls hebben aangevraagd, te werk zijn gegaan en in het gedrag, de wensen en behoeften van jeugdige (motor)sporters.”

Om deze doelstelling te beantwoorden, is gebruik gemaakt van twee verschillende benaderingen. Dit is geïllustreerd in het onderzoeksmodel:

Figuur Onderzoeksmodel

Het breedtesportimpuls onderzoek was een literatuuronderzoek op het gebied van de breedtesportimpuls met daaraan gekoppeld een kort interview onder enkele sportbonden. In dit onderzoek werd literatuur bestudeerd die de vragen over de breedtesportimpuls konden beantwoorden. Daaruit kwamen ook sportbonden naar voren die een project aangevraagd hadden, dat gericht was op jeugdsport. Hen zijn enkele vragen toegestuurd voor extra informatie.

Het tweede onderzoek was een kwantitatief onderzoek. Hiervoor is een vragenlijst opgesteld gebaseerd op de theorie en het conceptuele model. Deze vragenlijst is 482 jongeren voorgelegd. Van deze groep waren 39 motorsporters, de overige jongeren waren verspreid over vier scholen. Twee scholen, een basisschool en middelbare school, lagen in Oirschot de andere twee, ook een basisschool en middelbare school, lagen in Roermond. Oirschot is gekozen, omdat daar een groot motorcircuit ligt met motorsportvereniging met een grote jeugdafdeling. Roermond is gekozen als controlegroep, omdat daar geen circuit in de buurt ligt.

De resultaten van beide onderzoeken gaven antwoord op de onderzoeksvragen. Aan de hand van deze antwoorden, kon een aanbeveling voor de KNMV geschreven worden. Het breedtesportimpulsonderzoek gaf antwoord op de vraag 'welke eisen gesteld worden voor een subsidieaanvraag' en 'wat andere sportbonden gedaan hebben met de breedtesportimpuls'.

De resultaten van de vragenlijsten gaven antwoord op de overige onderzoeksvragen.

Wat betreft de wensen en behoeften van jongeren blijkt dat er drie sportparticipatiemotieven te vinden zijn onder de jongeren in de scholengroep. De motorsporters hadden vier motieven om de sporten. Jongeren vinden het niet leuk om blessures op te lopen tijdens het sporten en stoppen met een sport als ze het niet meer leuk vinden. Veiligheid tijdens het sporten is voor de meeste jongeren erg belangrijk. Kennismaken met een nieuwe sport gebeurt het liefst via een introductiedag op een sportvereniging of sportterrein.

Het imago van motorsport is in drie factoren te verdelen, positief, negatief en moeilijk. Tussen de verschillende groepen is een verschil aangetroffen over hun mening over motorsport. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de scholengroep, de motorsporters en de jongensfactor. De scholengroep vindt het een dure en gevaarlijke sport. Verder vinden ze het ook een spannende, snelle, leuke en stoere sport. De motorsporters zijn uiteraard positief over hun sport. Opvallend is dat zij de sport erg goed vinden voor de conditie. De scholengroep ziet dit minder, maar zij staan minder dicht bij deze sport en hebben dan ook minder kennis hierover. De motorsporters geven wel aan dat ze het jammer vinden dat het zo'n dure sport is. De jongeren uit de jongensfactor vinden het een spannende en snelle, maar ook dure sport. Wat dat betreft komt hun mening dicht bij die van de motorsporters in de buurt.

In het geval van een positieve houding jegens motorsport spelen de financiën en het feit dat geen teamsport is parten. Ook blijkt dat jongens eerder aan motorsport zouden doen dan meisjes. Dus zelfs als een meisje positief over motorsport denkt, zal zij minder snel de stap zetten om kennis te maken met de sport. De omgeving van de jongere heeft ook een invloed. Bij de motorsporters is te zien dat bij 70% van hen iemand uit de familie of naaste omgeving ook aan motorsport doet. Jongeren uit de scholengroep geven aan dat ze niet aan motorsport willen doen, omdat hun ouders het er niet mee eens zouden zijn.

De nabijheid van een circuit blijkt geen invloed te hebben. Jongeren uit Oirschot waren zelfs minder bekend met motorsport dan jongeren uit Roermond. Ook deden meer jongeren uit Roermond aan motorsport.

Zoals gezegd, hebben de resultaten van het onderzoek antwoord gegeven op de onderzoeksvragen dat tot enkele aanbevelingen heeft geleidt. Er zijn aanbevelingen gegeven op het gebied van verenigingsondersteuning en het aanbieden van sportactiviteiten.

Voor de verenigingsondersteuning moet een goede communicatie plaatsvinden tussen de KNMV en haar verenigingen. Het aanstellen van een projectleider en één of meerdere aanjagers/consulenten zijn een deel van de verenigingsondersteuning. Het opzetten van workshops en themadagen kan ook bijdragen aan de ondersteuning. Om dit allemaal te communiceren en promoten bij de verenigingen moet voorlichtingsmateriaal ontwikkeld worden.

Het aanbieden van sportactiviteiten kan leiden tot meer bekendheid onder een groter publiek. De KNMV kan samen met haar verenigingen introductiedagen organiseren in het hele land waar jongeren kennis maken met de sport. Het opzetten van jeugd promotieteam kan een extra hulpmiddel zijn. Zij kunnen op introductiedagen, maar ook op andere evenementen jongeren aanspreken.

Alle resultaten en aanbevelingen zijn voor de KNMV een goede leidraad om een projectaanvraag te schrijven om haar doel te verwezenlijken.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

SAMENVATTING

1	INLEIDING	1
1.1	Opdrachtgever	1
1.2	Aanleiding Onderzoek	1
1.3	Doelstelling	1
1.4	Probleemstelling	2
1.5	Onderzoeksmodel	2
1.6	Leeswijzer	2
2	MOTORSPORT	5
2.1	De KNMV	5
2.2	De variatie in Motorsport	6
2.2.1	Wegrace	6
2.2.2	Motorcross	7
2.2.3	Supermoto	8
2.2.4	Offroad	8
2.2.5	Enduro	8
2.2.6	Trial	9
2.2.7	Sprints & Dragraces	9
2.2.8	Motoball	10
2.2.9	Baansport	10
2.3	Besluit	11
3	THEORETISCH KADER	13
3.1	Sport	13
3.2	Functies en betekenissen van sport	15
3.3	Jeugdsport	18
3.4	Sociale determinanten, middelen en restricties en hun invloed op deelname aan motorsport	21
3.4.1	Leeftijd en sekse	21
3.4.2	Sociaal en woonmilieu	22
3.4.3	Middelen en restricties	23
3.4.4	Sportsocialisering	24
3.4.5	Invloed op motorsport	24
3.5	Trends en maatschappelijke ontwikkelingen in de (jeugd)sport	25
3.5.1	Demografische ontwikkelingen	26
3.5.2	Sociaal-culturele ontwikkelingen	26
3.5.3	Economische en technologische ontwikkelingen	26
3.5.4	Tijdruimtelijke ordening ontwikkelingen	27
3.5.5	Politiek-bestuurlijke ontwikkelingen	27
3.6	Conceptueel model, onderzoeksvragen en hypothesen	28
3.6.1	Conceptueel model	28
3.6.2	Onderzoeksvragen	29
3.7	Besluit	30

4	METHODEN VAN ONDERZOEK	31
4.1	Onderzoeksmethode	31
4.2	Onderzoekspopulatie	32
4.3	De Enquête	33
4.4	Proces afname	35
4.5	Analyse	36
4.6	Profielschets	37
4.7	Besluit	38
5	INVENTARISATIE BREEDTESPORTIMPULS	39
5.1	Breedtesportimpuls	39
5.2	Breedtesportimpuls bij de bonden	41
5.2.1	Sportactiviteiten	41
5.2.2	Verenigingsondersteuning	43
5.2.2.1	Aanjaagfunctie	44
5.2.3	Projecten sportbonden	44
5.3	WhoZnext	46
5.4	Besluit	47
6	ANALYSES	49
6.1	Beschrijvende analyse	49
6.1.1	Persoonsgegevens	49
6.1.2	Sportdeelname	50
6.1.3	Mening op sportgebied	55
6.1.4	Motorsport	56
6.2	Sportprofielen	60
6.3	Jongensfactor versus meisjes- en racketsportfactor	62
6.3.1	Mening op sportgebied	62
6.3.2	Motorsport	63
6.4	Conceptueel model bekeken	64
6.5	Besluit	67
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	69
7.1	Conclusies	69
7.1.1	Wat zijn de eisen om deel te nemen aan de Breedtesportimpuls?	69
7.1.2	Wat is er door andere sportbonden op het gebied van de Breedtesportimpuls gedaan?	71
7.1.3	Wat zijn de wensen en behoeften van de jeugdige (motor)sporters?	71
7.1.4	Wat is het imago van motorsport bij de jeugdige (motor)sporters?	72
7.1.4.1	Scholengroep	73
7.1.4.2	Motorsporters	73
7.1.4.3	Jongensfactor	73

7.1.5	Wat zijn de stimulansen en restricties in geval van een positieve attitude ten opzicht van motorsport?	74
7.1.6	Heeft de aanwezigheid van een circuit of grote vereniging in de directe omgeving invloed op de mate van beoefening van motorsport onder de jeugd?	75
7.2	Aanbevelingen	75
7.2.1	Aanbevelingen voor verenigingsondersteuning	76
7.2.2	Aanbevelingen voor het aanbieden van sportactiviteiten	77
7.2.3	Aanbevelingen voor verder onderzoek	78
7.3	Besluit	78
Literatuurlijst		79
BIJLAGES		81
	Bijlage I – Brief aan sportbonden	83
	Bijlage II – Vragenlijst basisscholen en Middelbaar onderwijs	85
	Bijlage III – Vragenlijst motorsporters	93
	Bijlage IV – Tabellen en figuren behorende bij hoofdstuk 6	103

1 INLEIDING

INLEIDING

In dit hoofdstuk volgt een korte inleiding op deze scriptie. Allereerst zal de opdrachtgever voorgesteld worden, gevolgd door de aanleiding van het onderzoek, de doelstelling, de probleemstelling en het onderzoeksmodel. In de laatste paragraaf staat de leeswijzer voor deze scriptie.

1.1 OPDRACHTGEVER

De opdrachtgever voor dit onderzoek is de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging (KNMV). De KNMV is een grote landelijke vereniging van en belangenbehartiger voor motorrijders. Zij levert een actieve bijdrage aan het bevorderen van het (veilig) motorrijden. Zij fungeert als sportbond en (belangen)vereniging voor de 'gewone' motorrijder. Binnen de vereniging zijn verschillende afdelingen, namelijk Toerisme, Verkeer, Opleidingen en Sport. Dit afstudeeronderzoek is in opdracht van de afdeling Sport.

1.2 AANLEIDING ONDERZOEK

De KNMV wil graag weten of de breedtesportimpuls iets is voor haar en/of haar aangesloten verenigingen. De breedtesportimpuls is een subsidieprogramma van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport. Provincies, gemeentes en sportbonden kunnen subsidies aanvragen voor projecten gericht op de breedtesport.

Motorrijden en motorsport groeien nog steeds in populariteit. De KNMV speelt daarop in door voor beide groepen faciliteiten te bieden. Uit de blijvende stijging van het ledental blijkt dat de gerichte ledenwerfacties en een goede communicatie met de doelgroep resultaten opleveren. De doelgroep is echter nog steeds voornamelijk volwassenen. De KNMV wil zich nu graag richten op de jeugd. Zij wil graag meer aandacht besteden aan de kwaliteit en kwantiteit van haar jeugdafdeling. Zij denkt dat de breedtesportimpuls geschikt is om zowel de kwaliteit als de kwantiteit te verhogen. Dit onderzoek moet uitwijzen of dit zo is en hoe de breedtesportimpuls voor de KNMV het beste toegepast kan worden.

1.3 DOELSTELLING

Vanuit de aanleiding van het onderzoek is de volgende doelstelling geformuleerd:

" Inzicht verkrijgen in hoe andere sportbonden, die reeds de breedtesportimpuls hebben aangevraagd, te werk zijn gegaan en in het gedrag, de wensen en behoeften van jeugdige (motor)sporters."

1.4 PROBLEEMSTELLING

Vanuit deze doelstelling komen we tot onderstaande probleemstelling, waarop we in dit onderzoek proberen een antwoord te vinden:

"Wat kan de KNMV met de breedtesportimpuls doen en is dit bruikbaar in het kader van de aandacht voor de jeugd en wat zijn wensen, behoeften en gedrag van jeugdige (motor)sporters"

1.5 ONDERZOEKSMODEL

Om de probleemstelling te beantwoorden, worden twee onderzoeken gedaan. Eén onderzoekt de breedtesportimpuls, de ander de wensen en behoeften van jeugdige (motor)sporters. Zoals in onderstaand model aangegeven, zullen de twee onderzoeken leiden tot een aantal aanbevelingen voor de KNMV.

Figuur 1.1 Onderzoeksmodel

1.6 LEESWIJZER

Deze scriptie is ingedeeld in 7 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt de motorsport en de geschiedenis ervan beschreven. Hoofdstuk 3 vormt het theoretisch kader van dit onderzoek. Theorieën die van toepassing zijn op dit onderwerp worden hier beschreven. Dit hoofdstuk zal eindigen met het conceptueel model, de onderzoeksvragen en enkele hypothesen. In hoofdstuk 4 wordt de methode van onderzoek behandeld. Welke onderzoeksmanieren zijn gebruikt, wat zijn de onderzoeksgroepen, hoe zien deze eruit en hoe gaan de analyses eruit zien. Om meer te weten te komen over de breedtesportimpuls wordt er zowel gebruik gemaakt van literatuurverzameling als van een interview onder enkele sportbonden. In hoofdstuk 5 zullen de resultaten van het literatuuronderzoek en het bondeninterview omtrent de breedtesportimpuls beschreven worden. Daarnaast worden jongeren via vragenlijsten ondervraagd over hun wensen en behoeften op sportgebied en hun mening over motorsport. Dit gebeurt door middel van schriftelijke enquêtes op basis- en middelbare scholen en een internetenquête onder motorsporters. De resultaten uit deze enquêtes worden gepresenteerd in hoofdstuk 6. Al dit voorgaande zal leiden tot hoofdstuk 7 waarin de conclusies en aanbevelingen staan.

2 MOTORSPOORT

INLEIDING

Het gaat in deze scriptie hoofdzakelijk over motorsport en jeugd. Maar wat is motorsport nou precies? Om die vraag te beantwoorden gaat dit hoofdstuk over het ontstaan van de opdrachtgever, de KNMV, en de motorsport. Motorsport is een breed begrip, het omvat elf verschillende disciplines met ieder zijn eigen regels, kenmerken en dergelijke. In paragraaf 2.1 zal eerst de KNMV belicht worden. De volgende paragraaf en de subparagrafen zullen alles over de verschillende motorsportdisciplines verduidelijken.

2.1. DE KNMV

Op 26 juni 1904 richtten zeven mannen in Haarlem de Nederlandsche Motorwielrijders Vereeniging op. De oprichters waren motorrijders die zich achtergesteld voelden en tot actie wilden overgaan. De motor was toendertijd nog een vervoersmiddel voor de notabelen. Hun liefde voor deze tweewieler werd niet door iedereen gedeeld, soms werden ze zelfs onder leiding van een veldwachter door de dorpen geleid. De bond kreeg een tweezijdig karakter, enerzijds als belangbehartiger, anderzijds als toerbond. Ze zette zich ook in bij de totstandkoming van het Vrijwillige Militair Motorrijders Korps, hiervoor werd zij in 1916 als dank bij haar koperen jubileum tot KNMV gepromoveerd (Weeink 2004).

Tot 1910 kwam het ledental niet boven de 200. In 1912 nadat zij zich bij de Fédération Internationale des Clubs Motocycliste (FidCM) steeg het ledental boven de vierhonderd. Na de Eerste Wereldoorlog was de KNMV flink gegroeid en passeerde in 1920 de tweeduizend leden. Tijdens haar honderdjarige bestaan, is de grens van 31.000 leden gepasseerd. Dit aantal bestaat uit zowel motorsporters als 'gewone' motorrijders.

De motorsport loopt als een rode draad door de geschiedenis van de KNMV. Dit begon al in haar beginjaren. De motorwielrijders van die tijd wilden meer dan alleen rondrijden over de wegen. In haar eerste jaar vond de eerste wedstrijd plaats, een snelheidswedstrijd op de boulevard in Scheveningen in samenwerking met de Nederlandse Automobiel Club (Weeink 2004).

De KNMV is naast een belangenvereniging voor de motorrijder ook de sportbond voor de motorsporter. Binnen de afdeling sport bevinden zich

verscheidene commissies, zoals de Commissie voor Ruimtelijke Ordening en Milieu en de Wegrace Commissie. De KNMV zet zich bijvoorbeeld in voor het behouden en waar mogelijk vergroten van de mogelijkheid om de motorsport uit te oefenen. Zo maakt zij zich zorgen om de verhouding tussen het aantal beschikbare motorsportaccommodaties en het aantal (breedte)sportbeoefenaars. Een deel van de in Nederland aanwezig accommodaties verkeren in een gedoogsituatie, deze zijn al grotendeels in kaart gebracht. De Commissie voor Ruimtelijke Ordening en Milieu is een onderdeel binnen de KNMV waarin vrijwilligers zitten met elk een eigen specialisatie. Zij ondersteunen verenigingen wanneer die te maken krijgen met zaken als geluidsproblematiek, onderhandelingen met gemeente en provincie, (milieu)vergunningen, etc. Deze commissie werkt samen met verenigingen om het voortbestaan van circuits veilig te stellen.

De KNMV gaat over de sportkalender in Nederland, het bepalen van de reglementen en het verstrekken van licenties om deel te kunnen nemen aan wedstrijden. Zij voert onder andere een beleid voor talentontwikkelingsprojecten. Voor iedere discipline geldt een andere aanpak (KNMV 2002).

2.2 DE VARIATIE IN DE MOTORSPORT

Zoals in de inleiding al gezegd, is motorsport een ruim begrip dat een aantal verschillende disciplines herbergt. De disciplines die de motorsport heeft zijn motorcross, wegrace, pocketbikes, brommerraces, supermoto, offroad, trial, enduro, sprints & dragraces, motoball en baansport. Zij zullen hieronder één voor één besproken worden.

2.2.1. WEGRACE

Van alle motorsportdisciplines is wegrace waarschijnlijk de bekendste en geniet verreweg de meeste belangstelling. Wegraces behoren net als Formule 1 tot de snelheidssporten. De Grand-Prixklasse wordt verreden in drie klassen, namelijk de 125cc, de 250cc en de MotoGP (500cc). Verder is er ook nog de Superbike-klasse. Wegraces worden meestal verreden op dezelfde circuits waarop de Formule 1 rijden (Pitzalis e.a. 1993). Op internationaal vlak is het de meest prestigieuze vorm van motorsport. De Grand-Prix wedstrijden trekken duizenden bezoekers naar de circuits en miljoenen kijkers zitten voor de tv. In kranten, reportages, tijdschriften en op tv is dit de meest voorkomende motorsport.

Deelnemen aan wegraces kan pas vanaf 12 jaar, voor die tijd kunnen de jongeren zich bekwamen in de pocketbikes. Pocketbikes zijn miniatuurmotortjes waar op zeer jonge leeftijd vanaf 7 jaar al mee begonnen kan worden. Ook zijn er de zogenaamde brommerraces maar ook hier is deelname pas mogelijk vanaf 12 jaar.

Om de toekomst van de wegrace in Nederland te verbeteren is besloten tot een verlaging van de leeftijdsklassen voor enkele categorieën. De jongeren moeten echter wel aantoonbaar gepresteerd hebben in een andere discipline of ervaring hebben opgedaan in de 125cc juniorcup voordat zij toegelaten worden tot de races (KNMV 2003)

2.2.2. *MOTOCROSS*

Een motorcross is een wedstrijd verreden met speciale motoren, voorzien van noppenbanden, op motorcrosscircuits. Dit zijn meestal ruige zanderige terreinen voorzien van springschansen en diepe kuilen. Vele duizenden motorsportenthousiasten beschikken over een crossmotor en de meeste licentiehouders van de KNMV zijn in deze categorie te vinden. De gemiddelde duur van een wedstrijd bedraagt ongeveer een half uur (KNMV 2003).

Naar alle waarschijnlijkheid ligt de bakermat van de motorcross in Nederland. In 1925 werd door omstandigheden de jaarlijkse Kampioensrit van de KNMV op een particulier terrein gereden. Deze nieuwe vorm terreinrit viel in de smaak en ontwikkelde zich tot de hedendaagse motorcross. Zaterdag 21 mei 1932 is de dag dat de motorcross officieel werd geboren. De KNMV organiseerde in 1935 dan eindelijk een officieel Nederlands kampioenschap, België volgde pas in 1939.

De Tweede Wereldoorlog zorgde voor de grote en definitieve doorbraak van de terreinritten in Nederland en België. De achtergebleven geallieerden hadden de beschikking over de in het leger gebruikte motoren. Via de dump kwamen deze motoren ook bij het gewone volk terecht en werd een ontspanning voor de gegoede burgerij een beleving voor de grote massa.

Na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde deze sport zich tot een ware volkssport. Motorcross was in België en Nederland zo populair omdat men altijd verzekerd was van spektakel. In de jaren tachtig kwam er een omslag en lag de motorcross onder zwaar vuur. Tientallen circuits in Nederland en België verdwenen. Redenen hiervoor waren een sterke bevolkingsaanwas, een te dichte bebouwing en het fanatisme van diverse milieugroeperingen (Geurts 2002).

Naast de gewone motorcross zijn er de zijspanmotorcross en de indoor-motorcross en de levensader van de motorcross: de jeugdcross. Vanaf zes jaar kan men al deelnemen op superlichte motorfietsjes zonder versnellingen. Zo maakt men op een speelse manier kennis met de motorcross. Jeugdcross is een ideale opstap voor alle andere vormen van de motorsport (KNMV 2003).

Op 12 maart 1978 ging de eerste Jeugdcross van start met een veertigtal jeugdige rijdertjes. In 1979 kwamen er vaak al honderd deelnemers aan de start. Ouders steken veel geld, tijd en energie in het Jeugdcross-gebeuren. Een minimotor kost ongeveer 2500 euro, daarbij komen nog de kosten van de kleding, helm, de verplichte medische keuring en een licentie. Jeugdcross heeft te kampen met de nodige vooroordelen, zoals dat het te gevaarlijk is en pedagogisch en medisch onverantwoord is om met hoge snelheden over hobbelige circuits te rijden. Tot op heden zijn er geen noemenswaardige ongevallen gebeurd en de gemiddelde snelheid mag niet boven de 40 kilometer per uur liggen (Geurts 2002).

2.2.3. SUPERMOTO

Supermoto, oorspronkelijk aangeduid als Supermotard, is een spectaculaire tak van motorsport, die bestaat uit een samenvoeging van speedway, motorcross en wegrace. Deze vorm van motorcompetitie is oorspronkelijk ontstaan in Amerika, waar men de beste rijders uit de motorcross, wegrace, speedway en dirt-track tegen elkaar liet racen. Dit heeft tot gevolg dat bij Supermoto de beste allround motorsporter naar voren komt. De wedstrijden worden verreden op overzichtelijke circuits, die bestaan uit ongeveer 70% asfalt en 30% offroad. In het offroad gedeelte kunnen springschansen zijn aangebracht (KNMV 2003).

2.2.4. OFFROAD

De naam zegt het al: van de weg. Dit is geen snelheidssport, maar een behendigheidssport, waarbij de rijder zijn motor over de oneffenheden balanceert en door en over hindernissen stuurt. Dit is dan wel een tak van motorsport, een wedstrijdelement zit er niet in. Men rijdt op een offroadmotor door weilanden, bossen en dergelijke. Omdat de ritten zich ook deels over de openbare weg afspelen is een motorrijbewijs verplicht. Deze tak is pas vanaf 18 jaar toegankelijk en daarom niet interessant voor de jeugd (KNMV 2003).

2.2.5. *ENDURO*

Wellicht is Enduro de oudste en daarom ook de oorsprong van het begrip 'motorsport'. Rond 1900 wilden rijders en fabrikanten van motorfietsen weten hoe 'betrouwbaar' de rijders en de machines waren. Snelheid, snelheidsbeheersing, technische kennis en motorrijvaardigheid in een ongebaand terrein spelen een belangrijke rol. Men moet zo snel mogelijk een crossproef rijden en omdat dit ook weer deels op de openbare weg speelt, moet men zich aan de verkeersregels houden tijdens de proef. De lengte van de Nederlandse en Belgische Enduro's liggen tussen de 80 en 150 kilometer. In vroegere tijden was het parcours soms wel 200 of 300 kilometer, maar door dichtere bebouwing en moeilijker te krijgen vergunningen zijn ze ingekort. Kortere routes worden meerdere malen per dag gereden en de totale wedstrijd gaat meestal over twee of drie dagen (Geurts 2001). Ondanks het feit dat ook hier men weer in bezit moet zijn van een rijbewijs is er toch een talentontwikkelingsproject binnen deze discipline. Een groep van acht jonge endurorijders worden getraind en begeleid (KNMV 2003).

2.2.6. *TRIAL*

Trial is de ultieme motorbeheersing. De combinatie van balans, timing en concentratie vormt de basis van de trial. Niet de topsnelheid is de bepalende factor, maar moed en inzicht zijn nodig om de hindernissen te nemen in een zogenaamde non-stop, waar strafpunten worden uitgedeeld als je met je voet(en) aan de grond komt. Met speciale motoren wordt het lastige parcours bestreden en de trialisten zijn ingedeeld in verschillende moeilijkheidsklassen. Al vanaf 5 jaar kan deelgenomen worden aan deze sport in de jeugdklasse die tot 16 loopt. De dames hebben hierbij een eigen plaats en er is dan ook geen maximum leeftijd in deze klasse (KNMV 2003).

2.2.7. *SPRINTS & DRAGRACES*

Een dragrace is een rechtstreeks duel tussen twee deelnemers, die gelijktijdig vertrekken. De standaardafstand is een kwart mijl ofwel 402,336 meter. Nederland is een van de weinige afwijkende landen waar geraced wordt over de helft namelijk een 1/8 mijl ofwel 201,169 meter.

Sprints is een individuele strijd tegen de klok. Degene die de snelste tijd(en) afgelegd heeft op het einde van de dag is de winnaar. Anno 2000 is Nederland nog het enige land waar Sprints worden verreden.

In het jaar 1923 vond de eerste Dragrace plaats in Brighton. Het ging hier niet om een officiële rit, maar om de eer. In de jaren '20 en '30 maakten ook België en Frankrijk kennis met deze motorsport. Maar al snel verdween dit soort wedstrijden weer. Op 10 oktober 1965 vond in Nederland de eerste sprintmeeting plaats, dit was echter meer een dragrace aangezien telkens twee rijders tegen elkaar aantraden. In september 1967 werd de eerste echte Dragrace in Nederland verreden op het circuit van Zandvoort (Geurts 2001).

2.2.8. MOTOBALL

Motoball is eenvoudig gezegd 'voetbal op en met een motorfiets'. Afgezien van enkele aangepaste regels is het nagenoeg gelijk aan het reguliere voetbal. Er zijn twee teams van vier spelers en een keeper, die zonder motor zijn doel verdedigt. Op aangepaste crossmotoren proberen zij zoveel mogelijk doelpunten te maken. Daarbij speelt behendigheid op de motor uiteraard een grote rol. De bal heeft een minimum tussen de 119 en 126 cm en weegt tussen de 900 en 1200 gram. Deze tak is ook goed te beoefenen door jongeren.

Bij het grote publiek is deze sport waarschijnlijk de minste bekende van alle motorsporten. In 1923 werd in Frankrijk deze sport voor het eerst beoefend, van daar uit waaide de sport over naar Duitsland en België en in 1947 introduceerde de Motor Toer Club 'Dordrecht' deze motorsportdiscipline (Geurts 2002).

2.2.9. BAANSPORT

Baansport is een verzamelnaam voor alle sporten die op een zogenaamde sintelbaan gehouden worden. Dat is een ovale ronde met twee bochten naar rechts en twee bochten naar links. Het gezamenlijke begrip 'baansport' omvat de volgende disciplines: grasbaanraces, speedwayraces, langebaanraces, zandbaanraces, ijsspeedway en ijsraces (Geurts 2001). In Nederland kennen wij slechts drie onderdelen binnen deze sport namelijk de ijsraces, speedway en grasbaan (KNMV 2003).

Ijsrace wordt op speciaal hiervoor geprepareerde machines gereden. Om grip op het gladde ijs te krijgen, hebben de motoren lange spikes in het voor- en achterwiel. Deze motorfietsen hebben geen remmen. Snelheid minderen doet men door het gas dicht te draaien. Ook zijn er slechts twee versnellingen aan

boord, de eerste om bij de start mee weg te rijden en een tweede om de heat uit te rijden. IJsaces worden verreden op, zoals het woord al zegt, (kunst)ijs. In Nederland vinden er bij strenge vorst ook wedstrijden op natuurijs plaats, maar er zijn elk jaar ook ijsaces, op WK-niveau, op kunstijs te zien.

Speedwaywedstrijden worden verreden op een ondergrond van gravel. Op speciaal voor het speedway geprepareerde machines rijdt men de wedstrijden. Speedway is een internationaal hoog aangeschreven sport. In onder andere Engeland en Polen zijn er grote competities, waarin diverse profs meerijden. In Nederland onderscheiden we speedway senioren en speedway nationalen (Geurts 2001).

De grasbaanraces vormen de hoofdmoot van het wedstrijdaanbod in de baansport. Deze wedstrijden kan men onderverdelen in jeugd/junior en nationale/internationale evenementen. Grasbaanraces worden verreden op een speciaal daarvoor aangelegde en geprepareerde (gras)baan. De banen in Nederland en België variëren in lengte van 400 tot 600 meter. Vanaf 5 jaar kan er in deze tak al meegegeraced worden (KNMV 2003). De baansport behoort zonder meer tot de oudste motorsportdisciplines. Op 4 juni 1916 werden op de paardenrenbaan in Amersfoort voor het eerst grasbaanraces verreden (Geurts 2001).

2.3   BESLUIT

Dit hoofdstuk heeft meer informatie gegeven over de opdrachtgever. Het ontstaan en de geschiedenis van de KNMV zijn hier aan bod gekomen. Alle motorsportdisciplines zijn hier belicht. Duidelijk is geworden dat niet alle disciplines geschikt zijn voor jongeren, zoals supermoto, offroad en enduro. Deze zullen voor de rest van het onderzoek en wellicht de uiteindelijke projectaanvraag niet van belang zijn.

3 THEORETISCH KADER

INLEIDING

In deze scriptie staan drie zaken centraal, namelijk de jeugdsport, de breedtesportimpuls en de motorsport. In het vorige hoofdstuk is al uitgebreid ingegaan op de motorsport. In dit hoofdstuk zal in de eerste paragraaf kort gesproken worden over sport. In de tweede paragraaf worden de functies en betekenissen van sport, zoals Vanreusel en Bulcaen (1992) deze zien, opgesomd. Paragraaf drie zal ingaan op de jeugdsport, hierbij wordt gekeken naar participatiegraad en -motieven. Tevens wordt het onderwerp kwaliteitszorg van de jeugdsport in deze paragraaf behandeld. Determinanten van invloed op sportgedrag evenals de middelen en restricties komen in paragraaf vier aan bod. Maatschappelijke ontwikkelingen en trends die van invloed zijn op sport(gedrag) en die ook van invloed zijn op het beleid dat de KNMV wil gaan voeren, worden in paragraaf vijf besproken. Dit alles tezamen zal leiden tot het conceptueel model, de bijhorende onderzoeksvragen en enkele hypothesen in paragraaf zes.

3.1 SPORT

Wat is sport? Waar komt het begrip sport eigenlijk vandaan? Hierover bestaan diverse meningen. Leonard en Miermans (in De Knop & Hoyng, 1998) bijvoorbeeld komen beide met een Latijnse verklaring. Bij eerstgenoemde komt het begrip sport van het Latijnse woord 'desporto', wat 'to carry away' oftewel letterlijk vertaald 'wegvoeren' betekent. Miermans daarentegen zegt dat het woord sport is ontleend aan het Latijnse 'disportare', dat de betekenis van verstrooien, zich vermaken en zich ontspannen had. Dit woord hield tijdsverdrijven van twijfelachtige aard in, alsook scherts, plezier, spot, spel en lichaams oefeningen. Zo is er ook nog een Franse afleiding te vinden, sporten zou van het Franse woord 'desporter' komen dat de betekenis heeft van het zichzelf afleiding geven. Kort door de bocht genomen kan gesteld worden dat deze woorden uiteindelijk op hetzelfde neerkomen, namelijk een activiteit waardoor mensen weggevoerd raken en die voor afleiding zorgt.

Vaak is wel duidelijk wat als sport beschouwd wordt. Voetbal en tennis bijvoorbeeld zijn voor velen duidelijke sporten. Maar schaken of darten zijn dat ook sporten? Wat kwalificeert een activiteit tot een sport? Motorsport is dat

eigenlijk sport? Bij sport denken veel mensen aan rennen, contacten en dergelijke. Twijfelgevallen zijn er in vier situaties te zien.

In de eerste situatie gaan grote groepen mensen een nieuwe activiteit waarvan ze de spelregels afgesproken hebben, beoefenen. Deze 'sport' wordt echter nog niet als dusdanig erkend door formele instanties. In de tweede situatie komt die groep sporten voor waarbij lichamelijke inspanning niet direct vereist is, zoals biljart en vissen. Oftewel de non-physical games tegenover de physical games. De derde situatie heeft betrekking op tal van activiteiten die wel sportief zijn, maar niet in een dergelijke situatie beoefend worden. Dit zijn bijvoorbeeld een lange boswandeling op een zondagmiddag, een fietstochtje maken of naar het zwembad gaan op een warme dag. Deze activiteiten zijn dat recreatief van aard, ook wel de zogenaamde physical activities (Breedveld 2003a) Verder zijn er als vierde ook nog de lichamelijke oefeningen zonder spelelement zoals fitness. Waar hoort motorsport dan bij? Bij deze sport kom je vooruit zonder op het eerste oog duidelijk inspanning, in eerste instantie lijkt dit een non-physical game. Echter om deze sport goed te kunnen beoefenen is een goede conditie nodig, wat motorsport dan toch een physical game maakt.

Waar het woord sport vandaan komt is in de eerste alinea kort beschreven. Het feit dat sommige activiteiten wel of niet als sport beschouwd kunnen worden, is ook uitgelegd. Maar de vraag wat sport is, is nog niet helemaal beantwoord. Wat is de definitie van sport?

Sport wordt vaak gedefinieerd door middel van een essentialistische of een gematigd essentialistische definitie. Dit houdt in dat bij de eerste manier van definiëren sport hoofdzakelijk bepaald wordt door middel van kenmerken die de essentie van sport aangeven. Bij de tweede manier van definiëren wordt naast de noodzaak van het afbakenen van het sportbegrip ook onderkend dat sport niet eens en voor altijd gedefinieerd kan worden (De Knop, 2002). Binnen het sportonderzoek is de definitie van Van Bottenburg gangbaar, waarin sport gedefinieerd wordt als:

"Een menselijke activiteit die veelal plaatsvindt in een specifiek organisatorisch verband maar ook ongebonden kan worden verricht, doorgaans met gebruikmaking van een specifiek ruimtelijke voorziening en/of omgeving, op een manier die is gerelateerd aan voorschriften en gebruiken die in internationaal verband ten behoeve van prestaties met een competitie- of wedstrijdelement in de desbetreffende activiteit of verwante activiteit tot ontwikkeling zijn gekomen" (Diopter 2000).

Motorsport is deels een menselijke, deels een gemotoriseerde activiteit. Aangezien de motor zonder de mens niet ver komt en het enige kracht en conditie vergt om de motor voort te bewegen en te sturen, is dit hoofdzakelijk een menselijke activiteit. Deze activiteit kan gebonden en ongebonden verricht worden, heeft een specifieke ruimtelijke omgeving nodig en is gerelateerd aan voorschriften en gebruiken. In alle opzichten is motorsport een sport volgens de definitie van Van Bottenburg.

Sport heeft in de loop der tijd een veranderende plaats en betekenis in de maatschappij gekregen. Crum spreekt ook wel over de versporting van de samenleving. Steeds grotere groepen doen aan sport. Deze versporting van de samenleving gaat tegelijkertijd gepaard met de 'ontsporting van de sport': sport is steeds minder sport (Van der Meulen, 2003). Met andere woorden de traditionele betekenis van sport verandert. Competitiedrang, prestatiestreven, trainingsijver en verenigingstradities zijn niet meer de belangrijkste kenmerken van de sport. Is dit in de motorsport, waarin competitie een belangrijk element lijkt, ook zo?

Sport is dan wel voor de beoefenaar, afgezien van de topsporters, een vorm van voornamelijk recreatie, voor andere groepen is het niet langer meer een vrijetijdsverdrif maar een serieuze aangelegenheid geworden. Het fenomeen sport is namelijk steeds meer in de kijker gekomen van politici, managers, marketeers en bestuurders. De organisatie van sport is niet meer vanzelfsprekend. Er komen steeds meer zaken om de hoek kijken, zoals strengere eisen voor sportverenigingen en -evenementen. Ook op de politieke agenda staan sportissues tegenwoordig veelvuldig bovenaan, de breedtesportimpuls is daar een goed voorbeeld van.

3.2 FUNCTIES EN BETEKENISSEN VAN SPORT

De breedtesportimpuls is in het leven geroepen om de breedtesport te stimuleren. Breedtesport is alle sport die niet op top(sport)niveau beoefend wordt. De meeste Nederlanders vallen in deze categorie. Waarom zou de overheid subsidies beschikbaar stellen voor sport? Wellicht omdat sport een fenomeen is waaraan vele verschillende functies en betekenissen worden toegeschreven. De betekenissen van sport zijn afhankelijk van de plaats, de tijd, en de discipline waarin men sport bestudeert (De Knop & Hoyng, 1998). Er zijn al

heel wat auteurs die de functies en betekenissen van sport hebben opgesomd, sommige proberen hierbij een indeling te maken in groepen. Na een systematische vergelijking van vele studies hebben Vanreusel en Bulcaen (1992) een indeling gemaakt, waarbij ze de functies en betekenissen van sportdeelname uiteindelijk tot vier grote clusters herleid hebben. Onderstaande indeling van functies geven inzicht in het belang van sport en kan later in het onderzoek van pas komen als het gaat om de maatschappelijke functie van motorsport.

1. De instrumenteel-functionele betekenis:

- Fysiek-biologische functie
- Socialisatie; ontwikkeling van individuele kenmerken en vaardigheden, leren over omgeving, normen en rolgedrag van anderen.
- Integratie.
- Sociale controle; het inpassen van gedrag van mensen en groepen in de maatschappelijke orde, of voor de correctie van afwijkend gedrag.

2. De expressieve betekenis:

- Sportdeelname als uitdrukking van levensstijl; men geeft uiting aan een eigen manier van leven.
- Sportdeelname als uiting van competentie; de sport is een terrein waarin of waardoor men een aantal behoeften kan realiseren die allen te maken hebben met het uiten van competentie: succesbeleving, zich manifesteren, iets betekenen, ergens goed in zijn.
- Sportdeelname als compensatie; tijdelijk ontsnappen uit minder prettige situaties.

3. De representatief-symbolische betekenis:

- Sportdeelname als metafoor; sport wordt als symbool gebruikt voor groepsgeest en groepscoördinatie, strakke organisatie, voor orde en voor discipline, voor inzet en betrokkenheid, ernst, fairplay, kunnen verliezen, op iemand kunnen rekenen.
- Sportdeelname als representatie; sportresultaten als symbolische uitdrukking van het succes van het systeem dat ze vertegenwoordigen. Sport heeft ook een vervangingsfunctie voor onvervulde of onbereikbare verwachtingen in andere levensbereiken. Sport kan ook een misleidende vervanging of een zoethouder zijn en dus een uitstekend middel voor sociale controle. En sport fungeert ook als een

symbolisch terrein voor sociale basisbehoeften als status, prestige, competentie, waardering en sociale promotie.

- Sportdeelname als symbool van brede maatschappelijke opvattingen; de sporttakken symboliseren de maatschappelijke statusverschillen. Het leent zich voor identificatie tot bepaalde groepen en voor het creëren van sociale distantie tussen verschillende statuscategorieën onderling.

4. De sociaal-interactieve betekenis:

- Sportdeelname als affiliatie
- Sportdeelname als sociaal netwerk; sportbeoefening kan het sociale netwerk waarin men zich beweegt gunstig beïnvloeden of uitbreiden.

Dit is een goede indeling als er alleen gekeken wordt naar de functies en betekenissen van sportdeelname, sport kan ook een betekenis hebben voor mensen in het kijken naar sport, praten over sport, etcetera. Aangezien het hier om de sportdeelname van jongeren gaat, volstaat deze indeling.

Het belang van (jeugd)sport wordt vaak aangeduid door diverse functies en betekenissen die op basis van sociologische theorieën aan sportdeelname in het algemeen wordt toegeschreven. Iedere theorie geeft zijn eigen functies en betekenissen aan sport, deze zijn niet altijd onderbouwd door een wetenschappelijke (empirische) studie, maar laten wel zien dat het belang van sport niet steeds eenduidig blijkt te zijn. Functies en betekenissen kunnen zowel in positieve als in negatieve zin beschreven worden. In de literatuur wordt vaak gesteld dat sportdeelname voor jongeren naast fysieke voordelen, ook positieve cognitieve en psychosociale effecten met zich meebrengt. Functioneel gezien zou sport bijdragen tot de vorming van een eigen identiteit en ook socialiserend en integrerend werken. Maar deze functies en betekenissen kunnen ook negatief beschreven worden, in die zin dat beweerd wordt dat hardere sporten kunnen leiden tot een negatief identiteitsvormend effect en tot delinquent en racistisch gedrag.

Sport kan ook leiden tot segregatie omdat sport vaak onderscheid maakt tussen winnaars en verliezers. Sport brengt verder behalve plezier en fitheid ook mindere prettige zaken met zich mee, zoals blessures, supportersgeweld, milieuproblemen, etcetera. Motorsport brengt positieve zaken met zich mee, maar ook de laatste negatieve zaken die hiervoor genoemd werden, zijn in de motorsport terug te vinden. Wat blessures betreft, heeft motorsport na skiën het hoogst aantal spoedeisende hulpbehandelingen per 100.000 sporturen. De medische kosten per slachtoffer zijn met 1200 euro veruit het hoogst (Ooijendijk

e.a. 2003). Ook op het gebied van milieuproblemen speelt motorsport een rol. Circuits nemen veel plek in beslag en de sport brengt ook de nodige decibellen met zich mee. Bij de KNMV is een commissie (Commissie voor Ruimtelijke Ordening en Milieu) die clubs helpt met vergunningen en dergelijke.

Het belang van jeugdsport kan vaak beter aangegeven worden door de jongeren zelf. Vaak vinden zij het plezier in dingen leren en gewoon lekker sporten met leeftijdsgenoten belangrijker dan alleen maar winnen. Elke jongere heeft zijn eigen redenen zich bij een sportclub aan te sluiten. De meest voorkomende participatiemotieven zijn in vijf groepen in te delen. Het samen zijn met vrienden en leeftijdsgenoten, het op peil houden of verbeteren van hun gezondheid en/of fitheid, het aanleren en/of verbeteren van sporttechnische vaardigheden, het beleven van plezier en het presteren of deelnemen aan competities zijn de vijf belangrijkste participatiemotievengroepen. Redenen die kinderen aangeven om met een sport te stoppen zijn vaak dat ze de sport of de groep waarin ze sporten niet meer leuk vinden. Voor een enkeling het feit dat hij/zij nooit wint (De Knop e.a. 2002).

3.3 JEUGDSPORT

Jeugdsport is sport voor jongeren in de categorie van 6- tot 18-jarigen. Van oudsher al zijn jongeren betrokken geweest bij allerlei fysieke activiteiten, dit vooral door hun natuurlijke bewegingsdrang. Het was zelfs de jeugd die als eerste in contact kwam met de moderne sport die vanaf de achttiende eeuw opkwam en lange tijd was sport iets voor jongere mensen. De voornaamste organisatievorm van de jeugdsport was en is nog steeds de sportvereniging (Theeboom e.a. 2002). Van de gehele sportende bevolking is 51,8% lid van een sportvereniging (Van der Meulen, 2003). Bij de jeugd is dit bijna 62% (Breedveld 2003a).

Jeugdsport is vanuit alle aspecten bezien een ernstige vorm van vrijetijdsbesteding. Immers "ernstige vrijetijdsbesteding" wordt omschreven als *"het systematisch beoefenen van een vrijwillige, amateuristische activiteit of hobby die voldoende omvattend is en interessant voor de deelnemer om er een loopbaan in te vinden met betrekking tot de verwerving en uiting van specifieke vaardigheden en kennis"* (De Knop e.a. 2000, 14). Het is van belang dat jongeren blijven sporten, het geeft mogelijkheid tot een "ernstige vorm van vrijetijdsbesteding", bevordert een gezonde levenswijze, draagt bij tot karaktervorming, is plezierig, bevordert de zelfontwikkeling, ze maken vrienden, ze leren omgaan met waarden en normen, etcetera.

Vandaag de dag is jeugdsport uitgegroeid tot een wereldwijd maatschappelijk fenomeen en zijn in Europa naar schatting ten minste 26 miljoen jongeren actief betrokken bij georganiseerde sportactiviteiten (Theeboom e.a. 2002). De cijfers spreken voor zich: in 1999 was 91,5 % van de 6- tot 11-jarigen en 86% van de 12- tot 19-jarigen actief op sportgebied. Dit ligt een stuk hoger dan het bevolkingsgemiddelde van bijna 65%. Gemiddeld besteedden de jongeren 2,6 uur per week aan sport, dat is weliswaar een daling vanaf 1995, maar nog altijd twee keer zoveel als het gemiddelde van de totale bevolking (Van der Meulen 2003).

Al met al kan gezegd worden dat de sportparticipatiegraad van jongeren vrij hoog is te noemen, ondanks de berichten dat jongeren steeds minder zouden sporten. Vanuit kwantitatief oogpunt gezien hoeft men zich geen zorgen te maken, vanuit kwalitatief oogpunt echter wel. De kwaliteit van de jeugdsport laat namelijk nog wel eens te wensen over. De KNMV wenst niet alleen de kwantiteit te verbeteren, maar ook de kwaliteit. Kwaliteit is dan wel geen eenduidig begrip en kan dus ook niet voor de jeugdsport in een zin verwoord worden, toch is een aantal minimumkwaliteitseisen te stellen aan jeugdsport (De Knop e.a. 2000). Een goed kader om deze kwaliteitseisen van jeugdsport te ordenen, wordt geboden door het theoretische kwaliteitsmodel van van Bottenburg en Schuyt. Er worden vier vormen van kwaliteit onderscheiden, namelijk: maatschappelijke, gebruikers-, product- en proceskwaliteit. Voor dit onderzoek zijn de maatschappelijke- en de gebruikerskwaliteit van belang (zie tabel 3.1).

KWALITEITSCRITERIA	KNELPUNTEN
<p><u>Maatschappelijke kwaliteit:</u> "de jeugdsport beantwoordt aan de (gerechtvaardigde) verwachtingen van de maatschappij".</p> <ul style="list-style-type: none"> - elke jongere kan aan sport deelnemen ongeacht zijn geslacht, afkomst, etcetera.; - het belang van de jongeren dient steeds voorop te staan; - er moet rekening gehouden worden met wat de jeugd zelf belangrijk vindt; - de beoefening moet beantwoorden aan gezondheids- en ethische criteria; - de sportbeoefening streeft continuïteit na; - de bewegingsmogelijkheden zijn van goede kwaliteit; - talentvolle jongeren moeten optimale ontplooiingskansen krijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> - niet alle jongeren participeren in eenzelfde mate aan jeugdsportprogramma's. Er zijn verschillen in te zien bij de opleiding van de ouders, afkomst, etcetera; - het jeugdsportbeleid van de meeste sportbonden is voornamelijk of soms zelfs helemaal op talentvolle jongeren gericht; - de kwaliteit van de jeugdsportbegeleiding laat vaak te wensen over; - vaak wordt in het eigenbelang van de clubs of in het belang van de ouders gehandeld in plaats van in het belang van de kinderen.
<p><u>Gebruikerskwaliteit:</u> "de jeugdsport beantwoordt aan de mogelijkheden, de wensen en de verwachtingen van de deelnemers zelf".</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wensen en de verwachtingen van de jongeren zijn gekend; - de activiteiten worden als plezierig en haalbaar ervaren; - er is geen "druk" door ouders en/of jeugdbegeleiders; - de jongeren en hun ouders worden voldoende geïnformeerd en betrokken. 	<ul style="list-style-type: none"> - er wordt nauwelijks gekeken naar wat de wensen en verwachtingen van de jongeren zijn, er wordt ook zelden rekening gehouden met wat de jongeren zelf belangrijk vinden; - winst en prestatie staan soms zo hoog in het vaandel bij jeugdtrainers dat ze het belang van participatie uit het oog verliezen; - ouders gaan er te vaak prat op om goede prestaties te behalen; - doordat ouders zich teveel richten op de competitieve kenmerken van de jeugdsport, verliezen ze soms het besef van het eigenlijk doel van de jeugdsport; - gebrek aan steun van de ouders en trainers is een belangrijke reden voor talentvolle jongeren om te stoppen; - ouders worden nauwelijks geïnformeerd over en betrokken bij de club; - te vaak wordt winnen als de norm bestempeld in de jeugdsport, dit blijkt tegenstrijdig met wat jongeren aangeven belangrijk te vinden.

Tabel 3.1 Kwaliteitscriteria en knelpunten (vrij naar de Knop e.a. 2000)

Dit is een opsomming van de kwaliteitscriteria en de problemen die zijn vastgesteld. Dit wil niet zeggen dat dit voor iedere sporttak, sportclub en federatie geldt. Vele mensen zijn al bezig om de jeugdsport op een hoger plan te krijgen. Uit figuur 3.1. blijkt wel dat er de nodige voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om de al aanwezige kwaliteit uit te breiden. Naast de kwaliteitscriteria waarnaar gekeken moet worden, is het belangrijk te weten wat de kenmerken zijn van een kwaliteitsvolle sportbond. Voldoet de KNMV hier al aan? Of zijn er punten te verbeteren? Wellicht dat alleen het verbeteren van die kenmerken al kan leiden tot een stijging in jeugdig ledenaantal. Het gaat om een zestal kenmerken:

- Kennis van de ontwikkeling in het ledenbestand om hieraan, indien nodig, het beleid te kunnen aanpassen.
- Activiteitsaanbod bekijken met behulp van een marketingconcept

- Het huidige en gewenste imago kan worden bestempeld als “kindvriendelijk”
- Men beschikt over voldoende gekwalificeerd en gemotiveerd personeel
- Vlotte interne en externe communicatie
- Financiële middelen (de Knop e.a. 2000)

In de jeugdsport blijft het kind uiteraard centraal staan. “Wat wil de jeugd” is de belangrijkste vraag, die sportaanbieders moeten blijven stellen. De KNMV is geïnteresseerd in de wensen en behoeften van jeugdige (motor)sporters om daar via de breedtesportimpuls op in te kunnen spelen. Aan de hand van deze criteria kan zij bekijken of zij als bond hieraan voldoet en op welke punten verbetering kan plaatsvinden.

3.4 SOCIALE DETERMINANTEN, MIDDELEN EN RESTRICTIES EN HUN INVLOED OP DEELNAME AAN MOTORSPORT

Waarom sport een kind? Waarom kiest een kind voor een bepaalde sport? Wat ervaart een kind als wenselijk in een sportvereniging? Dit zijn belangrijke zaken om te weten. De KNMV kan beter op de jeugd inspelen als zij weet waarom jongeren voor een sport kiezen, wat voor hun wensen en behoeften zijn evenals wat de restricties zijn. Dit wordt onder meer bepaald door de sociale determinanten. Er zijn vele factoren die het sportgedrag beïnvloeden en deze staan meestal niet los van elkaar. De zeven sociale determinanten uit Marivoet en Claeys (1975) kunnen van invloed zijn op het sportgedrag van de jeugd. Deze zeven zijn leeftijd, geslacht, sociaal milieu, materiële mogelijkheden, woonmilieu, waardering van de sport en de sportsocialisering. De determinanten uit deze groep die belangrijk geacht worden voor dit onderzoek en andere determinanten die uit de andere literatuur naar voren komen, worden hieronder behandeld.

3.4.1 LEEFTIJD EN SEKSE

Uit vele onderzoeken blijkt dat met het stijgen van de leeftijd de sportbeoefening afneemt. Zo is er bij jongeren een lichte daling te zien op 14/15-jarige leeftijd en op 18/19-jarige leeftijd is een grotere teruggang te zien. Ook heeft leeftijd een invloed op de sporttak. Jongeren domineren vooral in team-/balsporten, de vechtsporten en in skaten/skeelers. Joggen bijvoorbeeld kan eerder als een ‘ouderensport’ bestempeld worden (Breedveld 2003a). De intensiteit waarmee jongeren sporten ligt ook hoger, dit kan waarschijnlijk verklaard worden door een

ander levenspatroon in de jeugd. Uit het AVO is gebleken dat tussen 1979 en 1995 de gemiddelde leeftijd van de motorsporter gestegen is van 26 naar 32 jaar (Van de Heuvel en van der Werff 1998). Leeftijd kan een invloed hebben op motorsport. Ten eerste omdat men niet weet dat vanaf zeer jonge leeftijd, vijf

jaar, al deelgenomen kan worden aan deze sport. Ten tweede kan leeftijd een restrictie zijn aangezien gedacht kan worden dat motorsport te gevaarlijk is voor (jonge) kinderen.

Geslacht heeft op de sportdeelname op zich geen grote invloed meer. Sportten er eerst meer mannen dan vrouwen, sinds 1995 is hier een omslag in opgetreden en zijn de sportende vrouwen in de meerderheid (Van der Meulen, 2003). Ook wat sporttakken betreft lopen de vrouwen in. Dit is niet bij alle sporten zo. De verhoudingen bij voetbal en zaalvoetbal liggen nog steeds zeer scheef. Sporten als basketball, tafeltennis, trimmen/joggen en vecht- en verdedigingssporten worden nog altijd door meer mannen dan vrouwen beoefend (Van de Heuvel & van der Werff 1998). Blijkt dat fysiek harde (team)sporten vooral populair zijn onder jongens. Dit is tevens het geval bij motorsport. Auto-/motorsport is samen met kunstschaatsen de meest onderscheidende sport naar sekse (Elling 2002). Nog steeds doen vier maal zoveel mannen als vrouwen aan auto-/motorsport, dit is wel een verschil vergeleken met 1983 toen 8 maal zoveel mannen aan deze sport deelnamen. De sportdeelname bij vrouwen is harder gestegen en ze zijn in verhouding meer gaan deelnemen aan specifieke mannensporten (Breedveld 2003a). Tussen 1979 en 1995 is het aantal mannen dat aan auto-/motorsport doet gestegen van 1,4% naar 2%. Bij de vrouwen is dit in dezelfde periode van 0,2 naar 0,6% gegaan (Van de Heuvel & van der Werff 1998). De verhouding tussen geslacht en motorsport is iets wat zeker interessant is om te bekijken. Eerder zagen we al dat slechts 3,7% van de jeugdlicentiehouders vrouwelijk is. Is deze sport minder populair bij het vrouwelijke geslacht omdat het een typische mannensport betreft, zijn andere zaken zoals gevaar en snelheid de 'boosdoeners' of is er een combinatie van factoren?

3.4.2 SOCIAAL EN WOONMILIEU

Sociaal milieu heeft tot op heden nog steeds invloed op de sportparticipatie, de sportdiversiteit en de sportkeuze. De sportdeelname neemt voor elke determinant toe, zoals reeds gezien bij geslacht, toch blijven er na dertig jaar significante verschillen bestaan met betrekking tot opleiding, urbanisatiegraad en geslacht.

De sportparticipatie neemt nog steeds toe met een stijgende socio-educatieve, socio-professionele en socio-geografische status (De Knop e.a. 2002). De diversiteit van de sportbeoefening vertoont ook nog steeds een sociaal gelaagd profiel, ook al is dat weliswaar minder geworden in de loop der tijd. Wat de keuze voor een sport betreft zijn er verschillen te zien tussen de verschillende socio-professionele lagen. Sporters uit een lager beroepsniveau beschikken over een

beperkt sportvoorkeurspatroon, terwijl de bovenlaag kiest uit een veel bredere waaier van sporten. De afgelopen drie decennia waren hengelen, bodybuilding, motorsport, boogschieten en boksen voorbeelden van sporten die doorgaans door de laagste beroepsklassen beoefend worden. Motorsport is in 1999 echter gestegen op de ladder en behoort nu tot enkele andere sportdisciplines die noch een hoge, noch een lage status genieten. Tussen 1969 en 1999 zijn hockey, zeilen, golf, schermen, bergsport en squash typische hoge-statussporten bij de mannen. Voor vrouwen komen daar nog windsurfen, skiën, skeeleren en tennis bij. Gesteld kan worden dat de boven- en onderlaag van de socio-professionele statuspiramide redelijk gelijk is gebleven, zowel bij mannen als vrouwen (De Knop e.a. 2002). Hierbij gaat het om cijfers uit België, maar deze geven een goed beeld van de sociale gelaagdheid op sportgebied.

Woonmilieu kan van invloed zijn op de sportdeelname. Gebleken is dat er geen verschil is in het aantal uren vrije tijd van bewoners in grote steden en kleinere steden en dorpen. Wel blijkt dat die tijd anders besteed wordt. Stedelingen besteden meer tijd aan tv kijken, maar minder tijd aan uithuizige recreatie en sportactiviteiten (SCP 1997).

3.4.3 *MIDDELEN EN RESTRICTIES*

Materiële mogelijkheden hebben ook invloed op het sportgedrag. Ten eerste de accommodatie. Als deze niet in de buurt van eventuele nieuwe beoefenaars ligt, wordt de behoefte om een bepaalde sport te beoefenen wellicht minder. Motorcircuits bijvoorbeeld zijn nogal schaars in Nederland en dus is de kans groot dat dat een beperking oplegt aan potentiële beoefenaars. Het bestaan van sportclubs schept ook een belangrijk sociaal en materiaal kader waarin de sportbeoefening voor velen gemakkelijker en aangenamer verloopt dan in een individueel kader. Vooral het materiële kader is belangrijk voor de motorsport. De sportbeoefening stelt aan de individuele sportbeoefenaar financiële eisen. Lidmaatschapsgeld, aanschaf van sportmateriaal, vervoer, etcetera brengen heel wat onkosten met zich mee. Motorsport brengt hoge kosten met zich mee.

Aanschaf van een motor(tje), beschermende kleding, helm en dergelijk is niet goedkoop. De beschikbare vrije tijd van een persoon of in dit geval ook die van de ouders van een kind is ook van belang voor de sportbeoefening. Motorsport kan gezien worden als een tijdconsumerende sport in tegenstelling tot bijvoorbeeld voetbal. Voetbalclubs en -velden zijn in de nabijheid van vrijwel iedere woonplaats te vinden dit in tegenstelling tot motorclubs en -velden. Alleen de reistijd naar trainingen en wedstrijden nemen al meer tijd in beslag.

Waardering van de sport is ook een van de belangrijke determinanten voor het bepalen van sportgedrag. Een persoon kan wel de financiële middelen hebben of een sportaccommodatie in de buurt, maar als er geen waardering is voor de sport, houdt het op. Velen zien sport als een positief iets, maar niet altijd wordt de positieve houding omgezet in concreet gedrag. Dit heeft verscheidene oorzaken. Een oorzaak is dat er onvoldoende middelen en mogelijkheden voorhanden zijn. Maar als die middelen en mogelijkheden wel voorhanden zijn, wat is dan de oorzaak? Het kan bijvoorbeeld zijn dat een persoon sport wel belangrijk acht, maar niet in die mate dat hij denkt daar profijt van te hebben. Motieven om te sporten die veelvuldig genoemd worden in onderzoeken zijn: ontspanning, gezondheid, fitheid en sociaal contact. Opvallend is dat prestatie-motieven zelden voorkomen. Dit kan dus een restrictie zijn in het geval van motorsport aangezien dit een competitieve sport is. Maar als gekeken wordt naar sporten zoals voetbal, vechtsport en dergelijke waar competitie ook een grote rol speelt en waar jeugdleden 'genoeg' zijn, moet dit geen grote restrictie zijn.

3.4.4. SPORTSOCIALISERING

Sportsocialisering is belangrijk als gekeken wordt naar sportgedrag als resultaat van een socialiseringsproces. Rond een persoon zijn er zaken die op meerdere manieren zijn/haar gedrag kunnen beïnvloeden, dit geldt ook voor het sportgedrag. Hij of zij kan gemotiveerd dan wel ontmoedigd worden om een (bepaalde) sport te beoefenen. De belangrijkste kaders rondom een individu die bepalend kunnen zijn, zijn het gezin, de school, de buurt en informele groep, en het verenigingsleven. Eerder bleek al dat een van de participatiemotieven voor een jongere het samenzijn met vrienden/leeftijdsgenoten is. Het beoefenen van motorsport is in grote mate afhankelijk van de sociale omgeving (ouders/verzorgers, overige familie, vriendjes, etc.).

3.4.5 INVLOED OP MOTORSPORT

Voortbordurend op deze determinanten die van invloed zijn op het algemene sportgedrag, kijken we iets specifiekier naar enkele achtergrondkenmerken die van invloed kunnen zijn op de deelname aan de motorsport, maar ook op de manier van denken over deze sport. Hieronder worden kort de belangrijkste kenmerken besproken:

- Leeftijd: vanaf 5 jaar kun je al deelnemen aan motorsport, maar dit zal waarschijnlijk niet bij iedereen bekend zijn, vooral als de ouders/verzorgers zelf niet bekend zijn met de sport. Ook kan een factor zijn dat men denkt dat motorsport te gevaarlijk is voor jonge kinderen. Motorsport wordt als een gevaarlijk sport beschouwd en daarom niet geschikt voor kinderen/jongeren.
- Geslacht: Motorsport heeft over het algemeen het imago van een jongenssport, dit blijkt zowel uit de landelijke cijfers van het SCP als ook uit de cijfers van de KNMV, slechts 3,7% van de jeugdlicentiehouders is meisje. Misschien zijn meisjes wel geïnteresseerd in de sport, maar denkt men minder snel aan deelname wegens het stoere en wellicht gevaarlijke imago. Motorsport staat bekend als een jongenssport en is hierdoor minder toegankelijk voor meisjes.
- Sociaal-economische situatie ouders/verzorgers: Deel van het motorsportimago zou kunnen zijn dat het een dure sport is. Hieruit kan blijken of dit een drempel is om deel te nemen aan de sport. Motorsport is een dure sport en heeft daardoor een hoge financiële drempel.
- Opleiding: jongeren met een lagere dan wel een technische opleiding zouden meer affiniteit met de motorsport kunnen hebben. Eerder is al gebleken dat motorsport populair is in de lagere sociale klassen. Dit wordt vaak geassocieerd met lagere opleiding. Motorsport heeft ook een technisch aspect, waardoor dit aantrekkelijk is voor jongeren met een technische opleiding.
- Mobiliteit: omdat ze veel ruimte nodig hebben, zullen motorsportverenigingen/circuits buiten de bebouwde kom liggen. Ook is niet in iedere gemeente een motorsportvereniging te vinden. Vervoer is dan van essentieel belang.
- Woonmilieu: ook kan het woonmilieu van belang zijn bij het feit dat circuits niet overal te vinden zijn en de ruimte vooral in de drukke Randstad beperkt is voor grootschalige motorsportgelegenheid.

3.5 TRENDS EN MAATSCHAPPELIJK ONTWIKKELINGEN IN DE (JEUGD)SPORT

De sportparticipatiegraad van jongeren heeft de laatste jaren weinig verandering getoond, wel zijn er ontwikkelingen geweest en gaande, die van invloed zijn op de sport en jeugdsport. Het gaat hierbij vooral om ontwikkelingen op demografisch, sociaal-cultureel, economisch en technologisch, tijdruimtelijk, politiek-bestuurlijk en juridisch vlak (Van den Heuvel & Van der Poel 1999).

3.5.1 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELINGEN

Verschillende demografische ontwikkelingen hebben invloed op sportdeelname. Zoals al eerder gezien hebben leeftijd, sekse en milieu invloed hierop. De bevolking zal de komende 30 jaar nog toenemen tot uiteindelijk om en nabij de 17 miljoen inwoners. De vergrijzing zet langzaam in, maar de bevolking tot de 20 jaar zal gelijk blijven en absoluut gezien zelfs nog licht stijgen (Van den Heuvel & Van der Poel 1999). Aangezien vaak gezegd wordt dat de jeugd de toekomst heeft, immers: "jong geleerd is oud gedaan", zal het voor de KNMV belangrijk blijven en een kans zijn om aandacht te besteden aan de jeugd. Het is dus belangrijk om te weten hoe deze groep over de motorsport denkt en wat haar wensen en behoeften zijn.

3.5.2 SOCIAAL-CULTURELE ONTWIKKELINGEN

De sport zal moeten concurreren met andere vrijetijdsbestedingen. Men wil ook steeds meer doen in steeds kortere tijd. Zo willen jongeren vanuit hun Zap-gedrag veel meer op een ongeorganiseerde wijze sporten. Zij willen een breed sportproduct aangeboden krijgen dat in een korte tijd geconsumeerd kan worden. Ook ouderen willen door de 24 uur economie sporten op een tijdstip waarop het hun schikt of willen een sportaanbod dat eveneens in een korte tijdsperiode geconsumeerd kan worden. Belangrijk is om vraaggericht te werk te gaan en een sportproduct aan te bieden dat de mensen graag doen (Van den Heuvel & Van der Poel 1999). Vraag echter is of dit ook geldt voor jongeren en of het dus van groot belang is voor de KNMV. Jongeren komen vaak in aanraking met een sport doordat hun omgeving – ouders/verzorgers, familieleden, vriendjes, enzovoort – er mee bezig is. Maar ook maken ze vaak kennis met een sport via de media. Bij motorsport zou dit zeker een factor kunnen zijn. Wellicht dat hiermee iets gedaan kan worden. Motorsport is alles behalve een zap-sport. Het is een sport die veel

tijd in beslag neemt. Hoe dit toch aantrekkelijk gemaakt kan worden voor de zappende jeugd is een zaak die overdacht moet worden.

3.5.3 ECONOMISCHE EN TECHNOLOGISCHE ONTWIKKELINGEN

De economische groei is dit jaar op 0,0% geraamd, de consumptiegroei van de huishoudens is slechts zeer bescheiden (www.cbs.nl). Dit zou kunnen samengaan met het feit dat men minder uit gaat geven aan duurdere materialen voor bijvoorbeeld een sport. In ieder geval is het de vraag of er een financiële drempel is om kinderen aan te melden bij een motorsportvereniging. Als dat zo zou zijn,

zou dat vooral in deze economisch barre tijden een extra obstakel kunnen zijn. Eventueel kan er een constructie bedacht worden waardoor meer kinderen de sport kunnen beoefenen zonder meteen de dure aanschaf van beschermingskleding en motoren. Immers wie paard rijdt, hoeft ook niet meteen een paard te kopen. Door commercialisering en sponsoring worden sportverenigingen steeds meer ondernemingen en de bonden zullen hierop moeten reageren.

3.5.4 TIJD-RUIMTELIJKE ORDENING ONTWIKKELINGEN

Door onder andere de individualisering en de daarmee samenhangende groei in het aantal huishoudens als ook de toenemende mobiliteit blijft de consumptie van de ruimte stijgen. De sportvereniging zal met andere belanghebbenden moeten strijden om de schaarse ruimte in en om de stad. Motorcircuits nemen de nodige ruimte in, waardoor de afstand met woonlocaties groter zal zijn, wat weer een drempel kan opwerpen. Samenwerking tussen scholen en verenigingen wordt steeds belangrijker. Het kan voor beide een win-winsituatie worden. Scholen kunnen zo meer in de samenleving staan en kunnen gebruik maken van de sportinfrastructuur van de verenigingen, ouders stellen de prijsefficiëntie op prijs en verenigingen zetten hun sport in de kijker en kunnen zo op een efficiënte manier nieuwe jeugdleden werven (Van den Heuvel & van der Poel 1999). Dit zou voor de motorsport zeker een optie kunnen zijn. Voorwaarde is dat de onderwijsinstellingen nabij een circuit liggen of dat ze zelf voldoende grond ter beschikking hebben.

3.5.5 *POLITIEK-BESTUURLIJKE ONTWIKKELINGEN*

Op overheidsniveau is er sprake van decentralisatie en privatisering. Steeds meer taken worden op regionaal en lokaal niveau geregeld. Op lokaal niveau gaat de aandacht uit naar integraal werken en gebiedsgerichte benaderingen. Vraag zal voor een gemeente kunnen zijn wat sport bijvoorbeeld kan betekenen voor de maatschappij, kan het meewerken aan de oplossing van lokale problemen. Sport zal haar eilandkarakter nog meer kwijtraken en meer worden benaderd als een reguliere bedrijfstak. De toenemende professionalisering en commercialisering van de sport versterkt deze ontwikkeling nog eens.

De gevolgen voor de sport zijn onder meer dat de maatschappelijke claim op de sport toeneemt. De politiek eist maatschappelijke verantwoordelijkheid in ruil voor geldelijke middelen. De sportbonden en hun verenigingen zullen dan de keuze moeten maken om zich in te zetten voor de samenleving dan wel zich op

de vrije markt van vraag en aanbod begeven. Het beleid dat gevoerd wordt zal integraal bekeken worden. Zoals al gezegd verliest de sport haar eilandkarakter dat voorheen vaak amateuristisch was en zal moeten professionaliseren, dit kan weer leiden tot informele sportnetwerken (Van den Heuvel & Van der Poel 1999). De KNMV zal, wil ze aanspraak kunnen maken op gelden van de overheid, moeten aantonen wat haar nut voor de samenleving is.

3.6 CONCEPTUEEL MODEL, ONDERZOEKSVRAGEN EN HYPOTHESEN

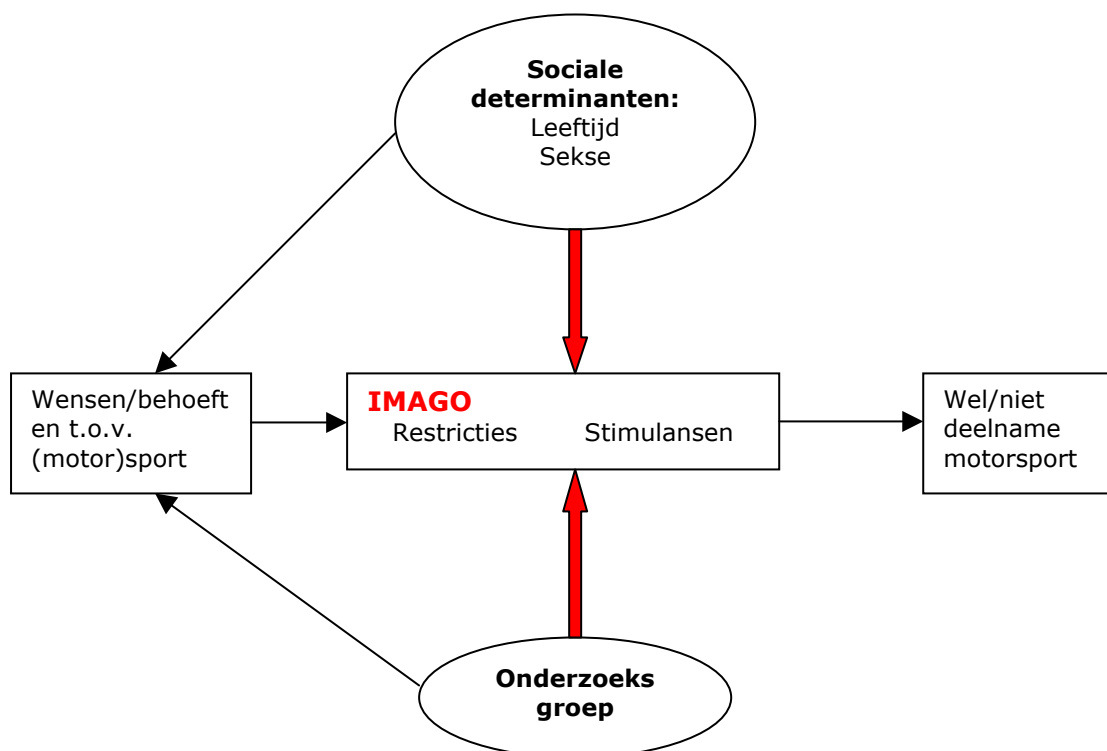
Zoals hierboven beschreven zijn er reeds veel ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de sport, andere ontwikkelingen zijn nog gaande of komen langzaam op. Een sportorganisatie zal zich moeten aanpassen aan de tijd, wil ze aantrekkelijk blijven voor het publiek. De KNMV heeft besloten in het kader van haar meerjarenbeleidplan meer aandacht te willen besteden aan de jeugd. Zij denkt dat de breedtesportimpuls hiervoor een geschikt middel is en wil daar onderzoek naar doen. Het is belangrijk om te weten wat de breedtesportimpuls inhoudt en wat de vereisten zijn. Ook is het essentieel om te onderzoeken hoe andere sportbonden hiermee omgegaan zijn. Wil de KNMV dezelfde kant op of slaan zij een andere richting in? Omdat het haar om de jeugd gaat is het belangrijk om te weten wat de ontwikkelingen daar zijn, maar ook wat hun gedachten over de motorsport zijn (imago) en hun wensen en behoeften aangaande de (motor)sport. Kan de KNMV een meerwaarde bieden op

bijvoorbeeld maatschappelijk niveau? De bedoeling is dat uit dit onderzoek die kennis komt waardoor de KNMV kan besluiten de breedtesportimpuls wel of niet in te voeren en zo ja, hoe deze in te vullen.

3.6.1 CONCEPTUEEL MODEL

Op basis van de beschreven theorieën en de probleemstelling is er een conceptueel model opgesteld (zie figuur 3.1).

Sociale determinanten en de onderzoeksgroep zijn van invloed op het imago van motorsport. Verondersteld wordt dat deze determinanten ook van invloed zijn op de wensen en behoeften van jongeren ten opzichte van de (motor)sport. Deze wensen en behoeften zullen ook een zeker invloed hebben op het imago van motorsport. Imago heeft uiteindelijk invloed op het wel of niet deelnemen aan motorsport.

Figuur 3.1. Conceptueel model

3.6.2 ONDERZOEKSVRAGEN

Vanuit bovenstaand conceptueel model kunnen de volgende onderzoeksvragen opgesteld worden. Tevens zijn naar aanleiding van onder andere de theorie

enkele hypothesen opgesteld, die kunnen helpen bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Dit zal allemaal beantwoord worden door de opgedane theoretische kennis, de documentenanalyse, het interview onder de bonden en door de resultaten van de vragenlijsten.

- 1) Wat zijn de eisen om deel te nemen aan de breedtesportimpuls?
- 2) Wat is er door de andere sportbonden op het gebied van de breedtesportimpuls gedaan?
- 3) Wat zijn de wensen en behoeften van jeugdige (motor)sporters?
- 4) Wat is het imago van de motorsport bij jeugdige (niet)motorsporters?
  - Hypothese 1: De kans dat iemand aan motorsport gaat doen, is voor jongens groter dan voor meisjes.
  - Hypothese 2: De kans dat iemand aan motorsport gaat doen, wordt groter naarmate men ouder wordt.
- 5) Wat zijn de stimulansen en restricties in geval van een positieve attitude ten opzichte van motorsport?
  - Hypothese 3: De kans dat iemand aan motorsport gaat doen is groter als iemand in de directe omgeving aan motorsport doet.
- 6) Heeft de aanwezigheid van een circuit of grote vereniging in de directe omgeving invloed op de mate van beoefening van motorsport onder de jeugd?
  - Hypothese 4: De kans dat iemand aan motorsport gaat doen, is groter als er een motorsportgelegenheid in de nabijheid ligt.

3.7 BESLUIT

In dit hoofdstuk is allereerst ingegaan op het fenomeen sport. De herkomst van het woord, de definitie van sport en de 'soorten' sport zijn aan bod gekomen. Daarna is de jeugdsport verder besproken met hierin extra aandacht voor kwaliteit. Deze twee zaken zijn belangrijk voor de KNMV daar zij zich wil richten

op de kwaliteit van de jeugdsport. Vervolgens zijn sociale determinanten, middelen en restricties en hun invloed op sportdeelname aan de orde gekomen.

Hieruit komt naar voren wat belangrijke achtergrondkenmerken zijn om rekening mee te houden. Trends en maatschappelijke ontwikkelingen in de sport maken duidelijk wat de ontwikkelingen zijn waar de KNMV rekening mee moet of kan houden. Uit de theorieën volgen tot slot het conceptueel model, de onderzoeksvragen en de hypothesen. Deze drie zaken vormen een leidraad voor het gehele onderzoek. De manier van onderzoek en de vragenlijsten zijn hierop gebaseerd.

4 METHODE VAN ONDERZOEK

INLEIDING

In dit hoofdstuk staat de opzet van dit onderzoek centraal. De onderzoeksmethoden worden behandeld en de manier waarop het onderzoek is uitgevoerd wordt uitgelegd in paragraaf 4.1. In de tweede paragraaf wordt de onderzoekspopulatie beschreven. In de derde paragraaf komt de operationalisering van de enquête aan de orde. In paragraaf vier is het proces van de afname beschreven, waarna in paragraaf vijf de analyse beschreven wordt. In de zesde paragraaf staat een korte profielschets van de complete populatie.

4.1. ONDERZOEKSMETHODE

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden zijn er twee manieren van onderzoek verricht. Met behulp van een documentenanalyse en een kort schriftelijk onderzoek onder enkele sportbonden (zie bijlage I) zijn de onderzoeksvragen 1 en 2 over de breedtesportimpuls beantwoord. De sportbonden zijn geselecteerd op twee kenmerken. Ten eerste hebben ze een breedtesportimpulsprojectaanvraag gedaan. Ten tweede is dit project gericht op de jeugd. Alle sportbonden die aan die voorwaarden voldeden zijn aangeschreven. Van de dertien bonden die aangeschreven zijn, hebben acht bonden geantwoord. De inzendingen varieerden van antwoorden op de gestelde vragen tot het opsturen van de aanvraag. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van dit deel van het onderzoek weergegeven. Voor het beantwoorden van de vragen drie tot en met zes is gebruik gemaakt van schriftelijke vragenlijsten die afgenomen zijn op vier verschillende scholen en via het Internet. In de volgende paragraaf wordt aangegeven hoe de onderzoekspopulatie tot stand gekomen is. Er waren twee versies van de vragenlijsten. Een voor de scholieren en een voor de motorsporters. Het verschil tussen deze twee lijsten was het laatste deel over motorsport. De scholieren en motorsporters werd om een mening over motorsport gevraagd. Daarnaast kregen de motorsporters nog vragen over hun sport. In bijlage II is de scholierenenquête terug te vinden, in bijlage III de vragenlijst voor de motorsporters.

4.2. DE ONDERZOEKSPOPULATIE

Dit onderzoek richt zich op jongeren en (motor)sporters, vandaar dat de onderzoekspopulatie uit jongeren uit de leeftijd van 6 tot 18 jaar bestaat. Verder zijn er drie groepen te onderscheiden.

De eerste groep bestaat uit jongeren tussen de 6 en 18 die al aan motorsport doen. Deze jongeren werden via het Internet benaderd, waar ze de vragenlijst meteen konden invullen. Via verscheidene motorsportwebsites kregen de jongeren toegang tot deze enquête. Deze groep is gekozen om te kijken wat de wensen en behoeften zijn van al motorsportende jongeren en wat hun ervaringen zijn. De motorsporters zijn een aparte groep ten opzichte van de groepen twee en drie, zij hebben namelijk een ander deel vragen in het gedeelte over motorsport. Het aantal enquêtes is 65 waarvan 39 bruikbaar. Redenen voor onbruikbaarheid zijn onder andere niet volledig ingevuld, geen beoefenaar van motorsport of te oud.

Groep twee en drie zijn ook bewust gekozen. In de tweede scholengroep uit Oirschot/Best is een belangrijke voorwaarde voor het beoefenen van motorsport aanwezig. In de derde groep is deze niet aanwezig. Groep 3 uit Roermond/Swalmen is een controlegroep. Hierdoor kan gekeken worden of er verschillen zijn in de houding maar ook of de stimulansen/restricties verschillen in de verschillende groepen.

De tweede groep bestaat uit scholieren in een gemeente met een motorcircuit en grote motorsportvereniging. Hier is gekozen voor de gemeente Oirschot, zij beschikt over een wegcircuit en daar is een vereniging gevestigd met een grote jeugdafdeling. De enquêtes zijn afgenomen op de basisschool Sint Jozef (65 enquêtes) en op de middelbare school Heerbeek College (150 enquêtes). Omdat Oirschot niet beschikt over een voortgezet onderwijs met alle niveau's is daarvoor uitgeweken naar de dichtstbijzijnde stad, Best, ervan uitgaande dat veel jongeren uit Oirschot daar het voortgezet onderwijs genieten.

De derde groep komt uit een gemeente waar geen circuit of vereniging met grote jeugdafdeling ligt. Wederom is gekozen voor een stad uit het zuiden des land, namelijk Roermond. Om ongeveer dezelfde situatie te creëren als in Oirschot, is de enquête voor de basisschool in een naastgelegen dorp Swalmen op basisschool de Heide (60 enquêtes) afgenomen en de enquête voor de middelbare scholieren op BC Broekhin in Roermond (175 enquêtes). Voor de basisscholen is gekozen voor de groepen 6, 7 en 8, dit in verband met het kunnen begrijpen en zelfstandig invullen van de enquête.

4.3. DE ENQUÊTE

Om antwoord te kunnen geven op alle onderzoeksvragen, moeten er gegevens worden verzameld onder de beoogde doelgroep. Zoals te zien in de enquête in bijlage 1 en 2 bestaan beide enquêtes uit vier delen, namelijk persoonsgegevens, sportdeelname, mening op sportgebied en als laatste motorsport. De eerste drie delen zijn voor beide groepen gelijk en zullen hieronder achtereenvolgens besproken worden, deel vier zal voor beide groepen apart beschreven worden.

Deel I: Persoonsgegevens

In dit deel worden enkele persoonsgegevens gevraagd. Het gaat om de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, afkomst kind, afkomst ouders en opleiding. Deze kenmerken zijn van belang als de eerder genoemde sociale determinanten.

Deel II: Sportdeelname

In dit deel worden vragen gesteld over de sportdeelname van de jongeren. Vragen gaan over de sportfrequentie, welke sporten ze de afgelopen twaalf maanden gedaan hebben, of dat in een vereniging was en welke sporten ze graag nog eens willen beoefenen. Ook is er gevraagd door middel van stellingen een mening te geven over de volgende vragen: waarom sport je, wat vind je niet leuk aan sport en wat zijn redenen om met een sport te stoppen. Bij deze stellingen is gebruik gemaakt van een Likert-schaalverdeling. Ze konden kiezen uit de volgende opties:

Helemaal eens	mee	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal mee eens	niet	weet niet/ geen mening
0		0	0	0		0

Door het vragen van deze gegevens kan gekeken worden wat het sportpatroon van jongeren is, welke sporten populair zijn, maar ook om te kijken of er een verschil is in sportvoorkeur bij jongeren die aan motorsport doen en diegene die er niet aan doen. Ook kan gekeken worden in combinatie met de antwoorden in deel IV waarom jongeren die motorsport wel zouden willen beoefenen het uiteindelijk niet doen.

Deel III: Jouw mening op sportgebied

In dit deel staan twee stellingen, de ene gaat over de manier waarop jongeren kennis willen maken met c.q. informatie willen krijgen over een sport en de

andere gaat over welke zaken belangrijk gevonden worden in een sportvereniging. Beide stellingen hebben een Likert-schaalverdeling. De eerste is hetzelfde als die uit deel II de andere heeft de volgende opties:

Heel belangrijk	Belangrijk	Niet belangrijk	zo	Helemaal belangrijk	niet	Weet niet/ geen mening
0	0	0		0		0

De vraag over de manier van kennismaken/informatie krijgen is van belang om te weten welke manieren de KNMV kan gebruiken om de jongeren te bereiken. De vraag over wat belangrijk gevonden wordt in een vereniging kan meegenomen worden in de gedachte over kwaliteitsverbetering

Deel IV: Motorsport

Scholieren

In dit laatste gedeelte worden enkele vragen over motorsport gesteld. Eerst wordt gevraagd of men bekend is met de sport en zo ja hoe, daarna hoe oud ze denken dat je moet zijn om aan motorsport deel te nemen. Vervolgens volgen enkele stellingen over wat ze van motorsport vinden, waarom ze niet aan motorsport zouden willen doen en waarom juist wel. Als afsluitende vraag volgt nog of ze een introductieles zouden willen.

De eerste twee vragen zijn om te kijken of jongeren op de hoogte zijn van motorsport en zo ja op welke manier. Op die manier kan gekeken worden via welke kanalen ze in aanraking komen met motorsport en of dat op een andere effectievere manier kan. De vraag over de leeftijd is opgenomen om te kijken of men überhaupt weet hoe oud (lees: jong) je moet zijn om aan motorsport deel te kunnen nemen.

De stellingen die door middel van de Likert-schaal beantwoord worden meten het imago van motorsport bij jongeren en de redenen waarom jongeren wel of niet deel zouden willen nemen aan motorsport. De laatste vraag over een introductieles is gesteld om te peilen of er animo is voor een dergelijk initiatief.

Motorsporters

Dit gedeelte in de enquête is voor de motorsporters een stuk uitgebreider (zie bijlage III). Hen wordt verschillende dingen gevraagd over hun sport. Allereerst de redenen waarom ze de sport zijn gaan beoefenen, hoe ze in aanraking zijn gekomen met de sport en de reacties uit de omgeving. Daarna is gevraagd of ze lid zijn van een vereniging en hoe het jeugdhalte van de vereniging is. Vervolgens kwamen zaken aan bod als het wel of niet bezitten van een KNMV-

licentie, de redenen om wel of niet aan wedstrijden deel te nemen, de voor- en nadelen van de sport en hoe ze denken dat de sport meer aandacht kan krijgen. Als laatste moesten ze dezelfde stellingen over het imago van motorsport beantwoorden die de scholieren ook voorgeschoteld hadden gekregen.

Waarom een kind aan een bepaalde sport doet en de ander niet heeft meestal met voorkeur te maken, maar ook met de middelen en restricties die een kind heeft. Waarom een motorsporter wel deze sport doet heeft ook met deze zaken te maken en de antwoorden op deze vragen kunnen hier inzicht in geven.

4.4 PROCES AFNAME

In januari 2004 is na het bepalen van de onderzoeksplaatsen begonnen met het zoeken naar scholen die mee wilden werken aan het onderzoek. Dit resulteerde in eerste instantie in vier scholen die bereid waren mee te werken. Na de voorbereidende gesprekken waarin de enquête aan de scholen werd voorgelegd, volgden de afspraken om de enquête daadwerkelijk af te nemen. De basisschool in Oirschot haakte echter af, waarna de zoektocht naar een nieuwe basisschool weer opnieuw begon. Vandaar dat de enquêtes op basisschool Sint Jozef op een later tijdstip zijn afgenomen. Begin februari werden 200 enquêtes door de gymleraren op de middelbare scholen verspreid. Na twee weken konden de vragenlijsten opgehaald worden. Gekozen werd voor deze opzet, omdat het rooster op beide scholen niet ruim genoeg was voor een klassikale afname. Door de tijd van twee weken die de jongeren hadden, kwam het overgrote deel van de enquêtes terug. Bij BC Broekhin kwamen 195 van de 200 enquêtes ingevuld terug, daarvan waren er 189 bruikbaar. De reden van onbruikbaarheid van vier enquêtes was dat de vragen overduidelijk niet serieus ingevuld waren. Bij twee enquêtes waren de verkeerde pagina's aan elkaar bevestigd, waardoor niet alle vragen beantwoord waren. Bij het Heerbeek College kwamen van de 200 uitgedeelde enquêtes 132 stuks terug, hiervan waren er 129 bruikbaar. De respons op de middelbare scholen is respectievelijk 94,5% en 64,5%

Tegelijkertijd werd basisschool de Heide bezocht om in de klas de vragenlijsten te verspreiden. Op die manier konden de vragen direct beantwoord worden. Voor deze opzet is gekozen, zodat zeker was dat de kinderen deze vragen helemaal zelf beantwoorden. Door de enquêtes mee naar huis te geven bij deze jongere kinderen zou dat kunnen leiden tot ouders die de vragen mee beantwoorden. Begin juni is basisschool Sint Jozef bezocht waar op dezelfde manier de enquêtes in de groepen 6, 7 en 8 afgenomen werden. Bij basisschool

de Heide werden exact 60 kinderen ondervraagd, hiervan bleek 1 enquête onbruikbaar, omdat niet alle vragen ingevuld waren. Bij basisschool St Jozef, waar de klassen groter waren, zijn uiteindelijk 66 kinderen ondervraagd, waarvan alle vragenlijsten bruikbaar waren. De respons bij de basisscholen is dan ook (bijna) 100%.

In januari is er ook contact gezocht met enkele makers/beheerders van motorsportsites die vooral door jongeren bezocht werden. Zij maakten hun bezoekers attent op dit onderzoek dat via het Internet ingevuld kon worden. Na een grote stroom ingevulde enquêtes in de eerste twee weken, liep dit aantal gestaag af. Uiteindelijk hebben 65 kinderen/jongeren de enquête ingevuld, waarvan zoals eerder beschreven uiteindelijk 39 bruikbaar waren.

4.5 ANALYSE

De gegevens die verkregen zijn door middel van de vragenlijsten zijn verwerkt in het statistische verwerkingsprogramma SPSS dat veelvuldig gebruikt wordt in het sociaal-wetenschappelijk onderzoek.

Allereerst zijn de gemiddelden van de groepen uitgerekend met frequenties. Daardoor ontstond er een duidelijk beeld van de groepen apart en de totale groep. Aan de hand hiervan kon een profielschets gemaakt worden.

Daarna zijn door middel van kruistabellen de controlegroep en de stimulusgroep met elkaar vergeleken op het gebied van sportdeelname, mening op sportgebied en over motorsport. De resultaten over sport zijn ook vergeleken met resultaten van het AVO en het NSO (Breedveld 2003b). De motorsportgroep is meestal uit de vergelijkingen weggelaten of apart genoemd, omdat die op geen enkele manier overeenkomt met deze twee groepen. Wanneer de scholengroepen met elkaar vergeleken werden, is de significantie bepaald door middel van de Chi-square. Indien er een vergelijking mogelijk was tussen alledrie de onderzoeksgroepen is er gebruik gemaakt van een variantie-analyse.

Vervolgens is een factoranalyse gebruikt. Deze is gebruikt voor twee doeleinden. Het eerste was om sportparticipatiemotieven te ontdekken. Hierbij zijn de redenen om aan sport te doen in de factoranalyse gezet. Het tweede doel was om sportprofielen te kunnen maken. Hiervoor zijn alle sporten in een nieuwe factoranalyse gezet, waardoor sportfactoren ontstonden. Van deze sportprofielen zijn de achtergrondkenmerken verzameld en kan er in het kort iets gezegd worden over die profielen. Vervolgens is het profiel waarin motorsport zit bekeken op hoe zij over sport denken en hun mening over informatievoorziening en

verenigingen. Vervolgens is deze groep vergeleken op het motorsportgedeelte met de factoren die sterk negatief correleren met motorsport.

Als laatste zijn aan de hand van het conceptueel model regressie-analyses gedaan. Bestaan de veronderstelde verbanden uit het conceptueel model en zo ja, hoe sterk is de invloed. Tijdens dit deel van de analyses is ook gebruik gemaakt van factoranalyse. Dit om het imago van motorsport en de wensen ten opzichte van sport in te delen, zodat deze makkelijk te gebruiken waren in de regressie-analyse.

4.6. PROFIELSCHETS

Na het invoeren van alle gegevens, zijn de gegevens allereerst beschrijvend geanalyseerd. Zaken als gemiddelde leeftijd, geslacht en opleiding werden per plaats van afname bekeken. Onderstaande gegevens kwamen uit de eerste beschrijvende analyse (zie figuur 4.1.).

Plaats van afname	N	%	Leeftijd	Geslacht	
				♀	♂
BS Heide	59	12,2 %	10.3	52,5 %	47,5 %
BC Broekhin	189	39,2 %	12.9	48,7 %	51,3 %
BS St. Jozef	66	13,7 %	10.9	47 %	53 %
Heerbeek College	129	26,8 %	13.5	48,8 %	51,2 %
Internet	39	8,1 %	13,2	0%	100 %
Totaal	482	100%	12,5	45%	55%

Figuur 4.1. Profiel ondervraagde kinderen/jongeren

Een blik op bovenstaande figuur maakt duidelijk dat bij de scholen evenveel meisjes als jongens de enquêtes ingevuld hebben. Bij basisschool de Heide hebben iets meer meisjes de vragen beantwoord, bij Sint Jozef waren er iets meer jongens. Bij de internetgroep zijn de gemiddelden iets anders. De enquêtes zijn alleen door jongens ingevuld, de leeftijd is meer gespreid en zo ook de opleiding. De gemiddelde leeftijd van alle ondervraagde jongeren is 12,5 jaar met de jongste van 6 jaar en de oudste van 18 jaar.

Het grootste deel respondenten komt uit de brugklas en het VWO, ook de basisschool levert veel respondenten. Dit is wederom resultaat van de onderzoeksplaatsen. Op de scholen die wilden meewerken, waren dit de makkelijk te bereiken groepen. Daardoor is de steekproef op dat gebied helaas niet representatief in vergelijking met het landelijke beeld. Bijna de helft van de motorsporters, 41%, is afkomstig van de basisschool. De volgende grote groep, die bijna 31% uitmaakt van alle respondenten, heeft anders geantwoord, hier

gaat het om jongens die een voortgezette opleiding volgen (MBO, HBO) of al werken.

4.7 BESLUIT

In dit hoofdstuk is de methode van onderzoek beschreven. Besproken is welke soort onderzoeken er gedaan zijn, welke groepen benaderd zijn voor het onderzoek en hoe deze er uit zien. De enquête is uitgebreid beschreven en de manier waarop de resultaten van de enquête worden geanalyseerd. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gehele onderzoek en tracht duidelijk te maken hoe de resultaten in de volgende hoofdstukken tot stand zijn gekomen.

5 INVENTARISATIE BREEDTESPORTIMPULS

INLEIDING

In dit hoofdstuk komen de resultaten van de documentenanalyse van de Breedtesportimpuls aan het bod. In paragraaf 5.1 wordt de breedtesportimpulsregeling kort beschreven. In de daarop volgende paragraaf worden de projecten van de verschillende bonden besproken op basis van hun principes. De derde paragraaf gaat verder in op WhozNext, een programma voor en door jongeren, dat wellicht een geschikte basis is voor de KNMV.

5.1 BREEDTESPORTIMPULS

Breedtesport is kort gezegd alle sport die niet op top(sport)niveau wordt beoefend. De meeste Nederlandse sporters vallen in deze categorie. De overheid stimuleert breedtesport, omdat sportdeelname veel positieve effecten heeft op vele gebieden. Een manier van de overheid om de breedtesport te stimuleren is de breedtesportimpuls, dit is een subsidieregeling van het ministerie van VWS, die in 1999 van start is gegaan en doorloopt tot en met 2007. De regeling heeft drie hoofddoelen, namelijk:

1. Versterken van de lokale sportinfrastructuur in het bijzonder die van sportverenigingen;
2. Vanuit integrale benadering inzetten van sport als middel bij het helpen oplossen van maatschappelijke problemen;
3. Leggen van dwarsverbanden tussen sport en andere beleidssectoren (onderwijs, welzijn, gezondheid etc.). (www.vws.nl)

Om de uitvoering van het beleid te ondersteunen is (eenmalig) een rijkssubsidie beschikbaar voor gemeenten, landelijke sportorganisaties (bonden) en sinds 2001 ook voor provincies. De aanvraagprocedure voor de subsidie is voor gemeenten en provincies vastgelegd in de stimuleringsregeling breedtesport. Landelijke sportorganisaties kunnen via de jaarlijkse zogenaamde integrale subsidieaanvraag, eenmalig aanspraak maken op gelden vanuit de breedtesportimpuls. Om voor subsidie in aanmerking te komen, moeten gemeenten, provincies en bonden een projectvoorstel indienen bij het ministerie van VWS. Een projectplan kan uit verschillende deelprojecten bestaan. Gemeenten en bonden kunnen tot en met 2007 een aanvraag indienen voor

subsidie. Voor provincies is 2004 het laatste jaar voor een aanvraag. De uitvoering bij gemeenten en bonden is maximaal zes jaar en dat betekent dat de laatste breedtesportprojecten uiterlijk in 2013 worden afgerond.

In eerste instantie was deze regeling uitsluitend bedoeld voor gemeenten. Het eerste jaar mochten alleen grote gemeenten een aanvraag indienen. Dit werd in september kenbaar gemaakt, terwijl de aanvraag in oktober binnen moesten zijn. Veel gemeentes hebben daardoor lukraak een aanvraag ingediend, of een project dat al bestond. Daardoor zijn veel projecten helemaal dichtgetimmerd en is het moeilijk om als sportbond in een gemeente deel te nemen aan een project. Ook is er vaak sprake van dat gemeentes het subsidiegeld gebruiken voor hun eigen sportinfrastructuur, bijvoorbeeld voor het aanstellen van bewegingsconsulenten (VWS 2001). Het Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond vertelde in het interview dat zij hier achter kwam toen zij probeerde samenwerkingsverbanden aan te gaan tussen gemeentes en verenigingen. Zij heeft uiteindelijk haar aanvraag kunnen wijzigen.

Sinds 2000 en 2001 kunnen ook sportbonden respectievelijk provincies deelnemen. Verwacht wordt dat er nauwelijks meer aanvragen van gemeentes binnen zullen komen, aangezien zij al zo lang de tijd hebben gehad om een aanvraag in te dienen.

Omdat de breedtesportimpuls hier voor de KNMV bedoeld is, een sportbond, zullen de voorwaarden voor een aanvraag voor een landelijke sportorganisatie op een rijtje gezet worden:

- Projecten zijn gericht op versterking van de lokale sportinfrastructuur, vooral wat betreft sportverenigingen.
- Inzet van sport als middel om maatschappelijke problemen op te lossen.
- Er dienen verbanden te worden gelegd tussen sportaanbieders en andere aan de sport gerelateerde sectoren, zoals onderwijs, wijk- en buurtwerk en gezondheidszorg.
- Er moet sprake zijn van duurzaamheid en continuïteit na afloop van de projectperiode.
- Er is zo mogelijk sprake van ondersteuning door landelijk sportorganisaties aan verenigingen in gemeenten met een breedtesportproject.
- Het project kan gericht zijn op voorlichting en informatieverstrekking aan verenigingen in gemeenten die nog geen aanvraag hebben ingediend.
- Er wordt gestreefd naar samenwerking op lokaal niveau, tussen gemeenten en verenigingen, tussen verenigingen onderling en tussen

verenigingen en andere lokale organisaties.

- Er is sprake van activiteiten van een landelijke sportorganisatie waarbij wordt samengewerkt met gemeenten (VWS 2002).

Momenteel hebben dertig van de zeventig landelijke sportbonden een projectaanvraag ingediend voor de breedtesportimpuls. Bonden kunnen van een vergelijkbare regeling als voor gemeenten gebruik maken (drie tot zes jaar en 50% - 50%). De bijdrage van het rijk op jaarbasis voor alle bonden bedraagt ongeveer 2,5 miljoen euro. Veel projecten van bonden zijn gericht op het aanbieden van sportactiviteiten voor jeugd (clinics, kennismakingsactiviteiten), onderwijs (projecten voor basis- en voortgezet onderwijs), ouderen (in samenwerking met gemeenten en ouderenorganisaties) en op gebied van wijk sport. Veel bonden zetten in hun breedtesportimpulsprojecten ook in op verenigingsondersteuning. Immers een sterke sportvereniging is beter in staat een kwalitatief goed sportaanbod te bieden aan haar (nieuwe) leden. Vaak worden voor de uitvoering van deze projecten/activiteiten zogenaamde aanjagers of projectmedewerkers aangesteld (www.Sport.nl).

5.2 BREEDTESPORTIMPULS BIJ DE BONDEN

Zoals hierboven al gezegd zijn de projecten van de bonden op verschillende groepen gericht. Soms richt een bond zich op één doelgroep, vaak zijn de projecten multi-inzetbaar. In de volgende subparagrafen wordt per doelgroep gekeken wat de verschillende sportbonden gedaan hebben. Dit is samengevat in figuur 5.1.

5.2.1 SPORTACTIVITEITEN

Veel projecten van sportbonden zijn gericht op het aanbieden van sportactiviteiten. Deze sportactiviteiten zijn dan weer op één of meerdere doelgroepen gericht. Eén van die doelgroepen kan bijvoorbeeld de jeugd zijn, aan deze doelgroep worden (straat)toernooien, clinics en kennismakingactiviteiten geboden. Vaak doen de bonden dit in samenwerking met scholen, buurt en gemeenten. Vele projecten hebben hun pijlers gericht op de jeugd (zie figuur 5.1.). Reden hiervoor is dat veel bonden hun ledenaantal omhoog wil brengen en de jeugd is de toekomst. Uit antwoorden in het bondeninterview gaven onder andere de Koninklijke Nederlandse Roei Bond (KNRB) en het Nederlands Handbal

Verbond (NHV) aan dat het ledenaantal een reden was om projecten op onder andere de jeugd te richten. Bij beide bonden heeft dit al tot resultaat geleid, het ledental is gestegen.

Direct samenhangend met de gerichtheid op de jeugd, is het onderwijs. In samenwerking met onderwijsinstellingen bieden verenigingen gym- en introductielessen aan. Voorbeeld hiervan is het de Nederlandse Basketball Bond die onder andere schoolbasketbal initieert. De Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) probeert met een van haar projecten het schoolschaatsen te stimuleren (KNSB 2003). De Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging (NKBV) vertelde in het interview dat zij werd benaderd door onder andere het onderwijs en heeft daarom besloten een samenwerking hiermee op te nemen in haar Breedtesportimpuls-aanvraag.

De volgende projecten kwamen ook naar voren uit het interview. De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (KNHB) heeft groot ingezet op de jeugd door middel van het ondersteunen van projecten in het kader van de verlengde schooldag en het opzetten van projecten in het kader van de naschoolse opvang. Ook het Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond (KNKV) heeft een project voor de verlengde schooldag, schoolkorfbal en kinderopvang. Voor het laatste ontwikkelt de KNKV op dit moment een toekomstvisie. Een onderdeel daarvan is hoe de korfbalvereniging er in 2010 zou moeten uitzien. Gedacht wordt aan fullservice verenigingen die meer bieden dan alleen korfbal. Gelet op allerlei maatschappelijke ontwikkelingen, de kansen en de grotere (financiële) noodzaak om accommodaties beter te exploiteren, wil het KNKV bevorderen dat korfbalverenigingen activiteiten ontwikkelen om bestaande accommodaties rendabeler te maken en eventueel uit te breiden voor nieuwe activiteiten. Het KNKV wil zich hierbij in eerste instantie richten op de kinderopvang. Bij kinderopvang wordt gedacht aan buitenschoolse opvang voor vier tot twaalf jarigen, deze doelgroep is gekozen omdat dat de een leeftijdsgroep is die belangrijk is voor een sportvereniging.

Nog een doelgroep waarop bonden zich richten, zijn de ouderen. Projecten als GALM zijn algemeen bekend projecten. De Koninklijke Gymnastiek Unie heeft in haar projectaanvraag ook een GALM-deelproject opgenomen. Deze projecten vinden vaak plaats in samenwerking met gemeenten en ouderenorganisaties. De Nederlandse Toerfiets Unie richt zich met "Fiets je fit... en geniet!" volledig op het oudere publiek (55+). Fietsen is een toegankelijke sport voor iedere leeftijd en ideaal voor ouderen om in beweging te blijven.

Wijksport is ook een belangrijke plek waar sportbonden zich willen manifesteren. De wijk is de ideale plek om een sport bij jong en oud te promoten. Allerlei doelgroepen kunnen hier bereikt worden. Het bovengenoemde pleintjesbasketbal van de NBB is daar een mooi voorbeeld van. Goede samenwerking met gemeenten en (sport)buurtwerk zijn hier van belang.

5.2.2 VERENIGINGSONDERSTEUNING

Vrijwel alle sportbonden zetten hun breedtesportimpulsgelden vooral in op het versterken van haar eigen sportverenigingen. Sterke sportverenigingen zijn namelijk beter in staat om een goed sportaanbod te bieden voor haar (nieuwe) leden en aan te sluiten op lokale sportinitiatieven in wijken of op scholen.

De aandacht van sportbonden gaat hierbij vooral uit naar het bieden van verenigingsondersteuning op maat, het maken van lesmaterialen, lesbrieven en handboeken die de verenigingen helpen bij de uitvoer van bijvoorbeeld schoolsportprojecten en het leveren van sportinstructeurs of ondersteuners die de vereniging helpt bij de planning of uitvoering van sportprojecten.

De Nederlandse Badminton Bond bijvoorbeeld heeft haar pijlen gericht op verenigingsondersteuning met het project 'lokale versterking badmintonverenigingen 2002-2007'. Doel is om lidverenigingen te stimuleren en te begeleiden tot 'vitale' verenigingen, zodat ze in staat zijn hun leden te behouden en nieuwe te kunnen aantrekken en adequaat inspelen op nieuwe maatschappelijke en lokale ontwikkelingen. Dit doel wordt (hopelijk) behaald door drie samenhangende projecten: identiteit en toekomstvisie badmintonverenigingen, kadercoördinatoren en lokale activiteiten (VWS 2001).

Blijkbaar verloopt verenigingsondersteuning niet altijd naar wens, zo blijkt uit de antwoorden op het interview. Het Koninklijke Nederlandse Watersport Verbond heeft gemerkt dat haar streven voor het verbeteren van de lokale infrastructuur mondjesmaat is gerealiseerd. Er zal een intensievere en vooral sportspecifieke ondersteuning moeten komen om landelijk meer effect van de breedtesportimpuls te verkrijgen dan nu het geval is. Zij breidt daarom het aantal verenigingsconsulenten uit, die de verenigingen moeten ondersteunen bij taken en activiteiten die ervoor zorgen dat ze uiteindelijk een sterke lokale infrastructuur krijgen.

5.2.2.1 Aanjaagfunctie

In veel ingediende projecten van bonden is sprake van een zogenaamde aanjaagfunctie. Hierin hebben de bonden aansluiting gezocht bij het "format" dat door het NOC*NSF in samenwerking met een aantal bonden is ontwikkeld. Na de eerste aanvraagronde van gemeenten in 1999 is het idee van de aanjaagfunctie ontstaan. NOC*NSF constateerde toen dat verenigingen weinig inbreng hebben gehad bij het opstellen van een aanvraag en dat weinig verenigingen betrokken zijn bij de uitvoering van projecten. Om daar verandering in te brengen is er een voorstel gekomen dat bonden aanjagers kunnen aanstellen met hun aanvraag. Deze aanjagers onderhouden contacten met verenigingen, betrekken verenigingen bij de breedtesportimpuls en stimuleren op lokaal niveau samenwerkingsverbanden. De functie van de aanjager is tweeledig. In de eerste plaats heeft hij de taak verenigingen te stimuleren om deel te nemen aan de breedtesportimpuls en daarnaast versterkt de functie de verenigingsondersteuning van de bond. Vooralsnog is niet duidelijk in hoeverre aanjagers een bijdrage leveren aan het betrekken van verenigingen bij de breedtesportimpuls. Daar waar mogelijk wijst de aanjager op de aanwezigheid van lokale breedtesportprojecten in de desbetreffende gemeente. Om de verenigingen dan direct te betrekken bij de uitvoering valt vaak tegen. De bonden geven aan dat een breedtesportproject voor de start al omschreven is en dat de gemeente samenwerkingspartners vaak in de opstartfase zoekt. Daardoor is het zeker niet zo dat iedere vereniging op ieder momentaan een gemeentelijk breedtesportproject kan meedoen. Daarnaast komt het weinig voor dat aanjagers hun verenigingen attenderen en voorlichten over de mogelijkheden van een breedtesportimpulsproject in gemeenten waar nog geen aanvraag is gedaan. Dit komt doordat de bonden denken dat de kans klein is dat een gemeente een aanvraag gaat doen naar aanleiding van een verenigingsinitiatief. De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond en het Koninklijk Nederlandse Watersport Verbond hebben hier ervaring in, zij hebben beide intensief gemeentes benaderd. Bij verenigingsondersteuning vervullen de aanjagers wel een rol. Zij inventariseren de wensen en problemen bij verenigingen en informeren hen over het ondersteuningsaanbod (VWS 2002).

5.2.3 Projecten sportbonden

In figuur 6.1 staan alle bonden die al meedoen aan de breedtesportimpuls. Voor alle projecten is kort aangegeven waar deze op gericht zijn en met welke instanties er wordt samengewerkt. Er zijn enkele opvallende projecten bij de

bonden te zien. Eén daarvan is die van de vecht- en krachtsportbonden. 'Krachten Bundelen' is een vierjarig samenwerkingsproject tussen de zeven vecht- en krachtsportbonden aangesloten bij NOC*NSF, dit zijn de Judo Bond Nederland, Taekwondo Bond Nederland, Karate-do Bond Nederland, Nederlandse Kracht- en Fitnessfederatie, Federatie Oosterse Gevechtkunsten, Nederlandse Boks Bond en de Koninklijke Nederlandse Scherm Bond. Versterking van de 1300 aangesloten verenigingen, sportscholen en fitnesscentra staan hierbij centraal. Op basis van analyses en adviesgesprekken worden inventarisaties van de clubs gemaakt en wordt, waar nodig, op maat hulp geboden. In de advisering en ondersteuning van clubs staat samenwerking bovenaan het lijstje. De samenwerking is met de vecht- en krachtsportclubs, gemeenten en onderwijs.

Ook het project van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond is een opvallend project en wellicht een mooi voorbeeld voor de KNMV. Zij probeert in samenwerking met verenigingen, scholen en 'WhoZnext' tennissende jongeren actief te betrekken bij de opzet, organisatie en uitvoering van activiteiten binnen de tennissport (www.sport.nl).

Sportbond:	Project voornamelijk gericht op:	Samenwerking met:
KNAU	Jeugdige en recreatieve sporter	Atletiekverenigingen, scholen en gemeenten
NBB (Badminton)	Verenigingsondersteuning	
KNSB	Verenigingsondersteuning, jeugd, wijken	Sportverenigingen, gemeenten, onderwijs, wijk- en buurtcentra en bedrijven
NBB (Basketbal I)	Verenigingsondersteuning, jeugd, wijken	Basketballverenigingen, gemeenten, onderwijs, buurt- en welzijnswerk, NEBAS/NSG en revalidatiecentra
JBN, TBN, KBN, KNKF, FOG, NBB (Boksen) en KNSB (Schermen)	Verenigingsondersteuning	Vecht- en krachtsportclubs op het gebied van judo, krachtsport en fitness, taekwondo, boksen, karate, schermen en oosterse gevechtkunsten, gemeenten en onderwijs
NBF	Recreatieve, oudere en jeugdige sporter	Sportverenigingen, gemeenten, bowlingondernemers en scholen
KNGU	Ouderen, jeugdigen, verenigingsondersteuning, GALM- en SCALA-projecten	Verenigingen, gemeenten, scholen, sportkoepels en provinciale sportraden
NHV	Verenigingsondersteuning	Handbalverenigingen, gemeenten, buurt- en clubhuis en bedrijven
KNHB	Verenigingsondersteuning, onderwijs/jeugd	Verenigingen, gemeenten, scholen en kinderopvangorganisaties
KNKB	Verenigingsondersteuning, algemene sportpromotie	Kaatsverenigingen, onderwijs, gemeenten, club en buurtwerk, Provincie Friesland, bedrijven en andere sportbonden
NKB	Jeugdige en oudere recreatieve kanovaarder	Kanoverenigingen, gemeenten en scholen
KNKV	Verenigingsondersteuning, allochtonen, ouderen, kinderen/jeugd	Korfbalverenigingen, gemeenten, allochtonenorganisaties, buurthuizen, scholen en kinderopvangorganisaties
KNRB	Verenigingsondersteuning, jeugd en aangepast sporten	Roeiverenigingen, gemeenten, onderwijs, de KNWB en de NKB

NRB	Verenigingsondersteuning, jeugd en allochtonen	Rugbyverenigingen, onderwijs, gemeenten en wijkorganisaties
KNSB (Schaatsen)	Verenigingsondersteuning, jeugdige, volwassen en ouder sporters	Schaatsverenigingen, (commerciële) schaatscholen, kunstijsbanen, onderwijs, gemeenten en provincies
KNSB (schaken)	Onderwijs, jeugd, buurt en volwassenen	Scholen, buurtcentra en gemeenten
NSB	Jeugd (jonge kinderen)	Stichting Consument en veiligheid, NOC*NSF, gemeenten, scholen en sportverenigingen
NTTB	Sportinfrastructuurversterking, verenigingsondersteuning	Tafeltennisverenigingen, gemeenten, scholen, buurt- en wijkcentra en buitenschoolse opvang
KNLTB	Kwaliteitsverbetering, jeugd	Tennisverenigingen, onderwijs, gemeenten en andere maatschappelijke instituten
NTFU	Ouderen	Toerfietsverenigingen, gemeenten, ouderenbonden, GGD's en bedrijfsleven
NeVoBo	Verenigingsondersteuning, jeugd, zitvolleybal en volwassenen	Verenigingen, gemeenten en scholen
KNWV	Verenigingsondersteuning (versterken lokale sportinfrastructuur)	Verenigingsconsulenten, verenigingen
KNWU	Jeugd, club- en buurthuisbezoekers en achterstandsgroepen	Wielrenverenigingen, gemeenten, club- en buurthuizen en scholen
KNZB	Verenigingsondersteuning, samenwerking stimuleren	Zwemverenigingen, zwemexploitanten, gemeenten en scholen

Figuur 5.1. Breedtesportimpulsprojecten bij de Sportbonden

5.3 WHOZNEXT

WhoZnext: wie volgt? Deze naam is er voor de projecten die jongeren georganiseerd hebben. Met deze projectnaam worden andere uitgedaagd het goede voorbeeld te volgen. Ook zijn er gemeenten, sportverenigingen en scholen die het goede voorbeeld geven door voor een uitstekend jeugdbeleid te zorgen. Ook hun inzet verdient navolging.

Belangrijkste punt in de gedachte achter WhoZnext is dat jongeren participeren. Dus dat zij meepraten, meedenken en mee-organiseren in hun sportomgeving. WhoZnext is een belangrijk project om jongeren te laten blijven sporten en bewegen, maar ook dat zij hierin actief betrokken worden. Als jongeren zelf meer invloed hebben op het sportaanbod is de kans waarschijnlijk kleiner dat ze snel afhaken. Jongeren leren tevens veel van het zelf bedenken en uitvoeren van projecten, men leert samen te werken, verantwoordelijkheid te nemen en ervaart daardoor nog meer plezier in de sportbeoefening.

Het doel van WhoZnext is om vooral jongeren tussen de 14 en 18 jaar actief te laten blijven bewegen en sporten. Kortom de jongere niet alleen als consument maar ook als producent. Om dat doel te bereiken zijn er ook de zogenaamde intermediairs nodig. Dit zijn personen die rechtstreeks in contact staan met jongeren, zoals docenten, buurtwerkers enzovoort. Zij zijn van groot belang omdat de jongeren vaak aangeven dat onbekendheid met de mogelijkheden als

belangrijk knelpunt gezien wordt om geen actieve rol te vervullen.

WhoZnext wordt gefinancierd uit subsidies van de ministeries VWS (breedtesportimpulsgelden) en OcnW. Daarnaast ondersteunen Stichting Doen, Leerlingen.com, Coca-Cola en de Johan Cruyff Foundation dit project voor een door jongeren (www.whoznex.nl).

Hieronder volgen enkele voorbeelden van jongeren die een project bedachten. Eén ervan is 'Girl Power Dwingeloo'. Een groep van zeven meiden initieerde een aparte afdeling bij de plaatselijke volleybalvereniging, namelijk een beachvolleybalclub. Zij hebben een eigen clubhuis, organiseren toernooien en trainingskampen, delen folder uit op onder andere scholen en houden ook demonstratiewedstrijden.

Een voorbeeld van een wijkproject is het Youth Mapping Rotterdam. Hier brengen jongeren de gemeentelijke voorziening in kaart door de wijk in te trekken en interviews af te nemen bij organisaties en leeftijdsgenoten.

Op scholen kunnen jongeren meedenken over het sportaanbod tijdens de lessen en op doe manier de docenten lichamelijke opvoeding ondersteunen. Zij kunnen bijvoorbeeld in samenwerking met lokale sportaanbieders gymlessen verzorgen.

Zoals al gezien in de vorige paragraaf zet de KNLTB WhoZnext in bij haar breedtesportprojecten. Hierdoor komen jongeren in contact met een groep tennissende jongeren, wat stimulerend zou kunnen zijn. Aangezien jongeren weten hoe de sport is en zij een andere belevingswereld hebben dan volwassenen is het de ideale manier om andere jongeren te bereiken. In de motorsport zou dat ook doorgevoerd kunnen worden. Motorsportende jongeren kennen de sport, de risico's, de voor- en nadelen en kunnen zo hun leeftijdsgenoten laten zien wat de sport precies inhoudt.

5.4 BESLUIT

In figuur 5.1. stonden de projecten van 30 sportbonden kort beschreven. Duidelijk komt naar voren dat verenigingsondersteuning een belangrijk punt blijft in de projecten. Dit is aan de ene kant ook logisch, immers sterke verenigingen kunnen hun leden en potentiële leden meer bieden. Aan de andere kant worden er zo gelden besteed die niet direct aan de sporter ten goede komt.

De KNMV wil haar aandacht richten op de jeugd. Hier zijn vele voorbeelden van te zien bij de andere sportbonden, de een beter dan de ander. Wil men echt

rekening houden met de wensen en behoeften van de jongeren, zal men naar hen moeten luisteren en in samenwerking met hen projecten bedenken en opzetten. De al sportende jeugd heeft ervaring in de sport en kan haar mening ventileren wanneer er om gevraagd wordt. Ook kan zij haar leeftijdsgenoten beter bereiken dan enkele stropdassen. WhoZnext is dan ook een interessant project om naar te kijken en een mooie insteek voor de KNMV om mee te beginnen.

6 ANALYSES

INLEIDING

In dit hoofdstuk komen de resultaten van de vragenlijsten aan bod. In de eerste paragraaf worden de resultaten van de enquête weergegeven per onderdeel van deze vragenlijst. De tweede paragraaf geeft de door middel van een factoranalyse verkregen sportprofielen weer, waarin extra gekeken worden naar de motorsport(on)vriendelijke factoren. Kortom wat zijn de potentiële doelgroepen en welke absoluut niet. De derde paragraaf omvat de resultaten van de regressie-analyse. Deze analyse is gedaan aan de hand van het conceptueel model.

6.1 BESCHRIJVENDE ANALYSE

6.1.1 PERSOONSgegevens

In totaal zijn er 482 enquêtes ingevoerd, hiervan zijn er 39 van de motorsporters. In deze paragraaf worden zij voornamelijk apart genoemd aangezien zij niet te vergelijken zijn met de scholengroepen. De grootste onderzoeksgroep is afkomstig uit Roermond en telt 248 respondenten. De onderzoeksgroep uit Oirschot telt 195 respondenten. Over de gehele groep gezien is 49% vrouwelijk, dat zijn 217 respondenten tegenover 225 mannelijke respondenten, 51%. De verhouding is nagenoeg gelijk, dit is ook terug te vinden als je de groepen apart bekijkt. In de controle groep is 49,6% vrouw en 50,4% man. Bij de stimulusgroep is de verhouding 48,2% vrouw en 51,8% man. Bij de motorsportersgroep is iedereen van het mannelijke geslacht (Bijlage IV, tabel 1).

De leeftijd van de onderzoeksgroepen op de scholen ligt tussen de 9 en 18 jaar. Het merendeel van de respondenten zit in de leeftijdsgroep 12 tot en met 15 jaar. Dit heeft te maken met het feit dat een aanzienlijk gedeelte van de vragenlijsten van de middelbare school afkomstig is. Bij de motorsporters is de leeftijdsverdeling groter, tussen de 6 en 18 jaar.

In deze totale groep is slechts 3,4% allochtoon, deze jongeren komen merendeels uit landen binnen de EU. In Oirschot komt zelfs maar één allochtone leerling voor. Een reden hiervoor kan zijn dat dit een plattelandsgemeenschap is. Van de motorsportenquêtes waren er twee ingevuld door jongens uit België. Er waren drie jongeren met ouders van buitenlandse afkomst. In tabel 6.1. zijn alle persoonsgegevens van de controle- en stimulusgroep kort op een rijtje gezet. In

de bijlage (Bijlage IV, tabel 1) zijn de gegevens van de motorsporters terug te vinden.

	Controlegroep		Stimulusgroep		Totaal	
	N	%	N	%	N	%
Geslacht						
Jongen	125	50,4	101	51,8	226	49
Meisje	123	49,6	94	48,2	217	51
Leeftijd						
6-11 jaar	51	20,6	45	23,1	96	21,7
12-15 jaar	197	79,4	141	72,3	338	76,3
16-18 jaar			9	2,0	9	2,0
Opleiding						
Basisschool	59	23,8	66	33,8	125	28,2
Brugklas	106	42,7	47	24,1	153	34,5
Havo	19	7,7	31	15,9	50	11,3
Vwo	64	25,8	51	26,2	115	26,0
Etniciteit						
Autochtoon	234	94,4	194	99,5	428	96,6
Allochtoon	14	5,6	1	0,5	15	3,4
Totaal	248	100	195	100	443	100

Tabel 6.1 Persoonsgegevens

6.1.2 SPORTDEELNAME

De sportdeelname onder jongeren ligt in deze steekproef hoog. Van alle ondervraagden sport 90,5% van de respondenten. Bij de motorsporters sporten zelfs alle respondenten. Dat komt doordat de enquête ingevuld is door actieve sporters. Het sportpercentage van de scholengroep komt dicht bij dat van de respondenten tussen de 6 en 18 jaar uit het AVO '99 (Breedveld 2003b), daar is het 89,1%. Wat geslacht betreft sporten meer jongens uit deze steekproef dan in de totale bevolking, het verschil is wel klein, 5,1%. Bij de meisjes is het net andersom, 87,1% van de meisjes uit de steekproef sport tegenover 89,5% meisjes van de totale jeugdige bevolking.

Het sportende aantal jongeren in de verscheidene leeftijdsgroepen ligt dicht bij elkaar, alleen de kinderen van 6 tot en met 11 jaar sporten iets vaker. Dit komt overeen met de bevolking, waar de groep van 6 tot en met 11 jaar ook meer sport. Alleen in de groep van 16 tot en met 18 jaar zit enig verschil met de bevolking. In de steekproef sport 88,9% van deze groep in tegenstelling tot 82,4% bij de bevolking. Wel moet hier vermeld worden dat de groep tussen de 16 en 18 jaar bestaat uit negen respondenten en daarom niet te vergelijken met de gegevens van het AVO. De stelling dat hoe ouder men wordt, hoe minder men aan sport deelneemt gaat in beide onderzoeken op. Maar zowel in de steekproef

als in de bevolking is deze daling gering. Sportdeelname met betrekking tot opleiding is nauwelijks te vergelijken met de bevolking en is daardoor weggelaten uit de tabel. Kinderen op de basisschool nemen grotendeels deel aan sport, 94,4% van de steekproef sport. Bij de stimulusgroep is dit zelfs 97% tegenover 91,5% in de controlegroep. In de brugklas sport men met 89,5% sporters minder dan de basisschooljongeren, maar dit is nog steeds boven het aantal jongeren tussen de 6 en 18 van de bevolking die aan sport deelneemt. De aanname dat naarmate men hoger opgeleid is men vaker aan sport deelneemt, gaat hier niet helemaal op. Het valt namelijk op in de steekproef dat de jongeren van de Havo vaker aan sport deelnemen dan de Vwo-ers. Omdat vergelijkingen tussen hoger en lager opgeleide jongeren vaak op een groter niveau plaats vindt - bijvoorbeeld Mavo versus Havo/Vwo - blijft de aanname betreffende opleidingsniveau en sportdeelname onaangetast.

	Sportdeelname				Lidmaatschap sportvereniging			
	Controle Groep	Stimulus Groep	Totaal	Bevolking 6-18 jaar ¹	Controle Groep	Stimulus Groep	Totaal	Bevolking 6-18 jaar ¹
Totaal	89,1	92,3	90,5	89,1	74,1	83,6*	78,3	63,9
Geslacht								
Jongens	91,2*	97	93,8	88,7	78,2	86,1*	81,8	65,1
Meisjes	87	87,2	87,1	89,5	69,9	80,9	74,7	62,7
Leeftijd								
6-11 jaar	94,1*	97,7	95,8	91,6	74,5	84,4	79,2	68
12-15 jaar	87,8	90,8	89,1	89,7	74	83	77,7	65,1
16-18 jaar	-	88,9	88,9	82,4	-	88,9	88,9	52,8

Tabel 6.2 Sportdeelname en lidmaatschap van ten minste één sportvereniging

¹ Gegevens afkomstig uit AVO 1999 (Breedveld 2003b)

*Significanties: * < 0,05, geen sterretje = niet significant

Wat betreft lidmaatschap van ten minste één sportvereniging scoren de groepen uit de steekproef wederom boven het landelijke gemiddelde. Van de hele groep is 78,3% lid van een sportvereniging. Tussen de groepen onderling zit een redelijk verschil. Bij de controlegroep is 74,1% lid van een sportvereniging bij de stimulusgroep is 83,6% lid. Gekeken naar het landelijke percentage is dat bijna 15% meer. Het feit dat het vooral bij Oirschot om een plattelandsgemeente gaat, kan een reden zijn. Verenigingsleven is vaker meer prominent aanwezig.

Tussen de geslachten scheelt het lidmaatschap iets meer dan 6%, dit verschil is landelijk ook aanwezig, zij het iets kleiner. Opvallend hier is dat de oudste groep vaker lid is van een sportvereniging, terwijl naar aanleiding van het AVO verondersteld werd dat die groep minder geïnteresseerd is in een sportvereniging. Gemiddeld sport deze groep ongeveer tweemaal per week.

Op de vraag welke sport ze het meest beoefend hebben de afgelopen twaalf maanden kwam veldvoetbal als populairste uit de bus met 21,8%. Dit rijmt redelijk met het landelijke resultaat waar voetbal 26,6% scoort (AVO '91-'99, Breedveld 2003b). Van de voetbalbeoefenaars is 81% jongen. Tennis is de tweede populaire sport en de verdeling tussen de geslachten is hier nagenoeg gelijk, 46,3% meisjes. Zwemsport is in de AVO de meest populaire sport, hier 'slechts' de derde sport. Deze sport is met 55,9% net iets meer gedaan door meisjes. Dit komt waarschijnlijk door het verschil in vraagstelling. In dit onderzoek werd eerst gevraagd welke drie sporten de afgelopen twaalf maanden het meest beoefend zijn. De top tien sporten is ontstaan door de vraag welke sporten allemaal beoefend zijn de afgelopen twaalf maanden, gymlessen telden niet mee. Daardoor komen andere sporten naar boven. Dit komt doordat die sporten in de vrije tijd, vakanties en dergelijke vaak beoefend worden. Schaatsen is duidelijk een seizoenssport die menigeen wel eens beoefent gedurende het jaar. Veel sporten uit deze top zijn makkelijk na school op straat te beoefenen, zoals voetbal en badminton. Motorsport scoort in beide toppen erg laag.

Top 3 meest beoefende sporten¹		Top 10 beoefende sporten²	
Veldvoetbal	21,8 %	Veldvoetbal	35,7 %
Tennis	16,7 %	Skaten	34,3 %
Zwemsport	12,0 %	Badminton	33 %
		Zwemsport	32,3 %
		Tafeltennis	30,7 %
		Basketball	28,2 %
		Tennis	27,3 %
		Schaatsen	23,7 %
		Danssport	20,5 %
		Volleybal	19,6 %
Motorsport	1,1 %	Motorsport	4,7 %

Tabel 6.3 Meest populaire sporten(in procenten)

¹ Top drie sporten die het meest in de afgelopen 12 maanden beoefend zijn door respondenten

² Top tien sporten die de afgelopen 12 maanden beoefend zijn door respondenten

De redenen waarom men aan sport doet, zijn vrijwel allemaal positief beantwoord, ze doen het omdat sporten leuk is, wedstrijden leuk zijn, het gezond is, men graag fysiek bezig is, etcetera. Uit de theorie bleek eerder dat er vijf participatiemotieven voor sport te onderscheiden zijn bij jongeren. Door middel van een factoranalyse is gekeken of er bij de onderzoeksgroepen sprake van participatiemotieven was. Bij de scholengroepen zijn er in feite drie groepen te onderscheiden (bijlage IV, tabel 4). De eerste groep sport om een gezondheid/prestatie-motief. De tweede groep vindt gezelligheid en plezier belangrijk. De derde groep vindt de omgeving belangrijk. Bij de motorsporters

zijn vier groepen te onderscheiden, deze zijn minder in hokjes te delen dan bij de scholen. De eerste groep sport voornamelijk om het fysieke en de specifieke sport die ze leuk vinden. De tweede groep sport met een ouderlijk oogpunt en omdat het gezellig is. De derde groep ziet de combinatie van wedstrijden, presteren en de sport als voornaamste reden om te sporten. Gezondheid en mensen/vrienden ontmoeten is voor de vierde groep het belangrijkste uitgangspunt. Het valt op dat bij de motorsporters alles gekoppeld wordt aan het leuk vinden van de sport. Uit een andere analyse blijkt voor de scholengroepen dat het sportgedrag van hun vrienden een iets minder belangrijke reden is om te gaan sporten. Wat betreft het sportgedrag en de wil van de ouders is een groot deel negatief, dat zijn voor hen minder belangrijke redenen om te gaan sporten. Een kwart sport omdat de ouders sporten en een derde sport omdat hun ouders dat willen. Toch is dit vele malen meer dan de resultaten uit het NSO (Breedveld 2003b) waar het percentage op 6% ligt (tabel 6.4). Dit strookt niet helemaal met de aanname over sportsocialisering (Marivoet 1975). Daarin werd gesteld dat mensen in de buurt van de jongeren invloed zou hebben op het sportgedrag, hier komt echter naar voren dat dit in mindere mate is bij deze jongeren. Dit kan echter ook komen doordat jongeren de invloed op hun sportgedrag door te omgeving niet doorhebben, zij denken een eigen keuze te maken. Als je vaker met een bepaalde sport in aanraking komt doordat ouders die sport beoefenen, is men eerder geneigd positief te denken over die sport en de kans groter de sport ook te beoefenen zodra het kan. In vergelijking met het NSO scoort de steekproef toch enigszins anders. De eerste drie motieven lopen nog gelijk op qua percentages. Het prestatiemotief heeft bij de onderzoeksgroepen toch meer invloed en zo ook de wil van de ouders. Het valt op dat meisjes minder waarde hechten aan prestaties dan jongens. Dit is wel volgens de verwachting en ook terug te vinden in de resultaten van NSO. Ook de basisschoolkinderen en de Vwo-leerlingen vinden presteren minder een motief om te gaan sporten in tegenstelling tot de brugklasleerlingen waar een groot deel, 96,1%, dit motief wel belangrijk acht. De jongste groep ziet het ontmoeten van andere kinderen als een minder belangrijke reden om te sporten. Dit kan zijn omdat jonge kinderen over het algemeen makkelijker en meer vriendjes en vriendinnetjes maken in elke andere omgeving. Voor allochtonen is het ook iets minder belangrijk om andere mensen te ontmoeten, wel is prestatie meer een motief om te sporten.

	Het leuk vinden		Om fit te blijven		Om mensen te ontmoeten		Presteren		Moet van ouders	
	Steek Proef	NSO ¹	Steek Proef	NSO ¹	Steek Proef	NSO ¹	Steek Proef	NSO ¹	Steek Proef	NSO ¹
Totaal	95,2	99	91,6	93	70,9	74	65,1	29	32,6	6
Geslacht										
Jongen	95,1	99	90,6	93	68	72	78,7	41	39,6	7
Meisje	95,4	99	92,5	92	74	75	51	17	25,3	5
Leeftijd										
6-11 jaar	92,7		83,4		56,2		61,4		28,1	
12-15 jaar	95,8	99	93,7	93	74,6	73	65,5	27	34,2	6
16-18	100	98	100	93	88,8	75	88,8	34	22,2	6
Opleiding										
Basisschool	94,4		84		56,8		63,2		32	
Brugklas	96,7		94		72,7		96,1		38,5	
Havo	96	99	94	94	84	79	74	29	28	6
Vwo	93,9	99	95,7	95	78,2	79	58,2	28	27,8	6
Etniciteit										
Autochtoon	95,1	99	91,3	93	71,1	75	64,9	26	32,3	5
Allochtoon	100	97	100	92	66,7	64	73,3	43	40	11

Tabel 6.4 Motieven om te sporten (in procenten)

¹NSO: Nationaal Scholieren Onderzoek van 2001

Gevraagd is wat jongeren niet leuk aan sporten vinden. Met de meeste stellingen waren ze het oneens (bijlage IV, tabel 8, 9 en 10). De enige stelling die door meer dan de helft beantwoord werd met eens, is de kans op blessures. Zaken als te duur en afstand werden niet als belemmerend gezien. Echter dit is de visie van de jongeren. Zij hoeven vaak de contributie en overige kosten niet te betalen en ook de reis naar een verre locatie zal door de ouders gedragen worden. Vanuit het oogpunt van ouders zouden zulke zaken wel als belemmerend gezien kunnen worden.

Wat is niet leuk aan sporten?	Mee eens %			
	Controlegroep	Stimulusgroep	Motorsportgroep	Totaal
De kans op blessures	58,9	59	74,4	60,2
Het is te duur	18,3	12,9	48,7	18,6
De vaste tijdstippen	20,3	13,4	7,7	16,5
Trainingen	14,2	13,5	2,6	13
Wedstrijden	13,4	12,9	5,1	12,5
De afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	14,2	7,7	15,4	11,7
Ik ben niet goed in sport	13	7,8	7,7	10,5
De ligging van de sportlocatie (gevaarlijk)	7,3	2,1	7,7	5,2

Tabel 6.5 Wat is niet leuk aan sporten (in procenten)

Jongeren geven aan eventueel te stoppen met een sport als het moet van de dokter, als ze de sport of de groep waarin ze sporten niet meer leuk vinden en iets minder grote groep zou stoppen als ze het te druk krijgen. Als een jongere

nooit wint, is dat in de meeste gevallen geen reden om met de sport te stoppen. De vraag is echter of dit laatste als waar te betitelen valt. Aannemelijk is dat als iemand telkens verliest en dan vooral in een individuele sport, deze persoon op een gegeven moment de sport niet meer leuk vindt. Uiteindelijk stopt hij dan omdat hij de sport of de groep niet meer leuk vindt, maar dat kan deels veroorzaakt worden doordat hij bijvoorbeeld niet meer wint (bijlage IV, tabel 11, 12 en 13)

Ik zou met sport stoppen als...	Mee eens %			
	Controlegroep	Stimulusgroep	Motorsportgroep	Totaal
ik de sport niet meer leuk vind	64	73,3	69,2	68,1
ik niet meer mag van de dokter/blessure	59,5	66,3	82,1	64,1
ik de groep waarin ik sport niet meer leuk vind	44,1	41,6	43,6	43,1
ik het te druk heb met school/andere hobby's	48,2	38,6	28,2	42,7
ik nooit win	7,3	2,2	15,4	5,9

Tabel 6.5 Redenen om te stoppen met sport (in procenten)

6.1.3 MENING OP SPORTGEBIED

Het is belangrijk om te weten hoe jongeren graag in contact willen komen met een nieuwe sport. Dit omdat zo die informatiekkanalen gekozen kunnen worden door de KNMV die de jeugd het meeste aanspreken. 89,9% Van de jongeren verkiest een introductiedag op de vereniging of een sportterrein boven de rest, met 72,1% is een introductieteam van jongeren die de specifieke sport beoefenen ook erg populair. De overige manieren krijgen minder bijval (bijlage IV, tabel 14 e.v.).

Wat is belangrijk in een vereniging?	Mee eens %			
	Controle groep	Stimulus groep	Motorsport groep	Totaal
Veiligheid tijdens het sporten	89,5	90,7	92,3	90,2
Gezonde mix van trainingen en wedstrijden	84,3	91,8	92,3	87,9
Goede begeleiding voor iedereen	83,5	84,5	82,1	83,8
Individuele aandacht tijdens de trainingen	75	81,3	94,9	79,2
Kwaliteit van het gebruikte materiaal	76,6	77,2	89,7	77,9
Inspraak door de jeugd	70,2	76,7	69,2	72,2
Nadruk op trainingen	69,4	74,6	76,9	72,1
Nadruk op wedstrijden	67,7	72	66,7	69,4
Afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	51,2	44,8	64,1	49,7

Tabel 6.6 Wat is belangrijk in een vereniging (in procenten)

De jongeren vinden alle gestelde items in de vraag over wat belangrijk is in een vereniging belangrijk. Opvallend is dat 90% van de groep veiligheid tijdens het

sporten erg belangrijk vinden. Wat de afstand en ligging van het sportterrein betreft antwoord een groot deel negatief. Het zou een jongere niet uitmaken hoever het sportterrein zich van het huis bevindt. Vraag is echter wederom hoe ouders hierover denken en of dat dan toch kan leiden tot een belangrijke beperking (bijlage IV, tabel 17 e.v.).

6.1.4 MOTORSPORT

De meeste schooljongeren zijn op de hoogte van motorsport via de televisie, 50,7% zegt via deze manier wel eens van motorsport gehoord te hebben. Eén derde geeft aan niet op de hoogte te zijn van motorsport. Ook werd hen gevraagd te zeggen hoe oud je moet zijn om aan motorsport deel te kunnen nemen. Deze vraag was opgenomen, om te achterhalen of er wellicht onduidelijkheid bestaat over de startleeftijd van deze sport. Dit komt uit de resultaten duidelijk naar voren. Ongeveer 17% van de jongeren denkt dat je 16 jaar moet zijn om aan motorsport te kunnen doen, bijna 13% noemt 18 jaar als startleeftijd. Toch zegt iets meer dan 11 procent dat je met zes jaar al kan beginnen en nog eens 10% van de jongeren zegt acht jaar. Ondanks dat een deel in de buurt zit van de jonge leeftijd waarop begonnen kan worden, zal hier toch aandacht aan besteed kunnen worden.

Opvallend is dat de stimulusgroep minder dan de controlegroep bekend is met motorsport. Dit zou dus betekenen dat de directe aanwezigheid van een motorsportcircuit en vereniging geen voorwaarde is om aan motorsport te doen. Tussen de geslachten zit ook een verschil, jongens zijn meer bekend met motorsport. Dit zou de aanname deels kunnen bevestigen dat motorsport een jongenssport is. Hoe ouder men is, hoe meer bekend met motorsport. Reden hiervoor zijn wellicht dat jongere kinderen minder in aanraking komen met kanalen waar zijn over motorsport kunnen vernemen. Ook opleiding heeft invloed. Des te hoger de opleiding, des te meer is men bekend met motorsport.

Het imago van motorsport is kort door de bocht genomen een dure, gevaarlijke, spannende, snelle, leuke, stoere sport. Dit zijn de zaken waarmee de schooljongeren het meest mee eens zijn als gevraagd wordt wat motorsport is (*zie tabel 6.7*).

	Mee Eens %			Totaal
	Controle groep	Stimulus Groep	Motorsport groep	
Motorsport is...				
een gevaarlijke sport	80,6	76,9	63,2**	79
een spannende snelle sport	80,2	86	94,7	82,7
een dure sport	66,5	70,3	92,1	68,2
een stoere sport	65,2	63,2	92,1	64,3
een leuke sport	56,7	59	100	57,7
een moeilijke sport	49,4	51,3	81,6	50,2
een jongenssport	42,9	43,1	39,5	43
een onbekende sport voor mij	34,4	41,5	63,2**	37,6
Goed voor je conditie	33,6	30,3	100**	32,1
een sport voor grote mensen	32	33	5,3**	32,4

Tabel 6.7 Stellingen over motorsport (in procenten)

*Significanties: * < 0,05; ** < 0,01; geen sterretje = niet significant

De meeste jongeren zien motorsport als een gevaarlijke sport. Dat hangt uiteraard samen met het spannende, snelle aspect. Een snelle grote motor wordt gezien als iets gevaarlijks. Dit is aan de ene kant logisch, maar aan de andere kant veel sporten kunnen als gevaarlijk gezien worden als men niet weet hoe te handelen. Wel is het zoals eerder gezien dat motorsport wel in de top staat wat betreft langdurige blessures (Ooijendijk e.a. 2003). Motorsport wordt niet zo zeer als een jongenssport gezien, bijna 54% ziet motorsport niet als een jongenssport. Het is zelfs opvallend dat meisjes deze sport minder als een jongenssport aanduiden als jongens. Maar dat valt te verklaren doordat jongens dit waarschijnlijk een stoere sport vinden die niet geschikt is voor meisjes. Meisjes zien dat echter niet als een belemmering en beschouwen motorsport daarom waarschijnlijk niet als een jongenssport. Uit ander onderzoek blijkt dit ook, meisjes vinden 'jongenssporten' vaak niet leuk omdat het eng en gevaarlijk is. Jongens geven wel aan dat deze sporten voor jongens zijn en niet voor meisjes (Elling 2002). Ook voor de stelling dat het een sport is voor grote mensen geldt wederom dat de meisjes het hier meer mee oneens zijn dan de jongens. Gesteld kan worden dat meisjes minder conservatief denken over zulke zaken als jongens. Nog een opvallend feit is dat de stimulusgroep het meer eens is met de stelling dat motorsport een onbekende sport is voor hen. Verder zijn meisjes, jongeren tussen de 16 en 18 jaar en Vwo-leerlingen het meer eens met de stelling dat de sport onbekend is voor hen. De laatste twee groepen zijn vreemd te noemen, omdat bleek uit een eerdere analyse, dat hoe ouder dan wel hoger opgeleid, hoe meer ze bekend zijn met de sport. Dit is dus een tegenstrijdig resultaat.

De belangrijkste redenen om niet aan motorsport te doen zijn dat jongeren liever in teamverband sporten en dat ze het een gevaarlijke sport vinden (tabel 6.8). Aan de eerste reden valt niet veel te veranderen, aan de laatste wel. Eerder bleek

al dat jongeren motorsport een gevaarlijke sport vonden en nu blijkt het één van de hoofdredenen te zijn om het niet doen. Een belangrijk imagokenmerk blijkt dus gevaarlijkheid te zijn. Voor de KNMV is dat een kenmerk om aan te werken. Dat kan door aan te tonen wat er gedaan wordt aan veiligheid op en rondom de baan en dat de sport niet extreem gevaarlijk is, mits op een verantwoorde manier beoefend. Meisjes en de leeftijdsgroep tussen 12 en 15 jaar zijn het meest eens met de stelling dat het gevaarlijkheidsaspect een reden is om deze sport niet te gaan beoefenen. Jongeren zijn het er deels mee eens dat het feit dat het een dure sport is en dat hun ouders dat niet goed zouden vinden een reden is om de sport niet te gaan beoefenen. Deze redenen worden ook bijna evenveel als eens en oneens beantwoord. De beïnvloeding vanuit de kant van de ouders wordt wel herkend, maar onderschat door de jongeren. Dat het een jongenssport zou zijn, is één van de minst belangrijke redenen om niet aan deze sport te doen. Wel valt op dat meisjes het nu wel meer dan jongens eens zijn met de reden om de sport niet te doen om, 18% tegenover 4%.

	Mee Eens		Totaal
	Controle groep	Stimulus Groep	
Ik wil niet aan motorsport doen, omdat...			
ik liever in teamverband sport	58,5	62	60
het een gevaarlijke sport is	55,2	49,2	52,6
ik niet weet waar ik het kan doen	44,8	44,8	44,8
het een dure sport is	43,5	46,4	44,8
Mijn ouders dat niet goed zouden vinden	42,7	42,3	42,5
het een onbekende sport voor mij is	35,5	33,2	34,5
het te ver weg is	30,2	28,4	29,4
het een jongenssport is	12,5	8,8	10,9

Tabel 6.8 Redenen om niet aan motorsport te doen (in procenten)

De belangrijkste redenen om aan motorsport te doen is dat het spannend en 'anders' is (tabel 6.9). Omdat spannend al als een deel van het imago van motorsport ervaren werd, is het belangrijk om dat aspect positief te gaan benadrukken. Stoer wordt in mindere mate ervaren als een reden om de sport te beoefenen. Dit zou kunnen betekenen dat stoer niet als iets positiefs gezien wordt. Net als bij vele andere sporten, leer je veel van motorsport, dit wordt door de jongeren echter niet als belangrijk ervaren. Toch zou ook dit punt meegenomen kunnen worden in het 'nieuwe imago' van de motorsport.

	Controle groep	Mee Eens %	
		Stimulus Groep	Totaal
Ik zou wel aan motorsport willen doen, omdat...			
het spannend is	65,6	75,3	69,8
het anders is	62,3	67,5	64,6
het stoer is	41,7	44,6	43
je er veel van leert	24,3	34,9	28,9

Tabel 6.9 Redenen om wel aan motorsport te doen (in procenten)

Ook de motorsporters hebben een mening over hun eigen sport. Hen werd gevraagd wat zij als voordelen en nadelen zagen aan hun sport. Als voordelen komen naar voren dat ze denken een sneller reactievermogen te hebben, ze minder bang zijn in het verkeer en dergelijke, ze hebben meer oog voor risico's en ze komen veel verschillende mensen tegen tijdens het beoefenen van de sport. Ook werd gevraagd of ze scooter reden en of ze dachten voordeel te halen uit hun motorsportachtergrond. Degenen die scooter reden, gaven aan voordeel te zien. Vooral omdat ze vinden dat ze beter kunnen reageren op situaties en omdat ze een goede voertuigbeheersing hebben. Wel gaf één jongen aan dat er ook een nadeel aan zat, namelijk dat hij soms geneigd was gekke dingen te doen, die op een circuit onbestraft kunnen blijven.

Voordelen	Mee eens %
Sneller reactievermogen	82,1
Niet bang	79,5
Je komt veel leuke en verschillende mensen tegen	76,9
Meer oog voor risico's	66,7
Groter verantwoordelijkheidsgevoel	30,8
Verwacht voordeel bij rijlessen en -examens later	28,2

Tabel 6.10 Voordelen van motorsport (in procenten)

Het belangrijkste nadeel is met instemming van bijna 77% de groep dat het meer kosten met zich meebrengt dan andere sporten. Dit blijkt heel mooi uit de extra reactie van twee jongeren: "...kost ongeveer 25.000 per jaar, dat best k#t volgens mijn vader..." en "...wil je een beetje ver komen in de sport moet je wel veel geld hebben en dat hebben papa en mama niet...". Het volgende nadeel is dat het een blessuregevoelige sport is. Een minder belangrijk nadeel, maar toch aanwezig is dat 40% vindt dat er veel tijd in de sport gaat zitten.

Nadelen	Mee eens %
Het brengt meer kosten met zich mee dan andere sporten	76,9
Het is een blessuregevoelige sport	69,2
Er gaat veel tijd in zitten	41
Circuits liggen te ver weg	34,2

Tabel 6.11 Nadelen van motorsport (in procenten)

6.2 SPORTPROFIELEN

Nu we weten hoe de onderzoeksgroep eruit ziet, hoe zij denkt over sport in het algemeen en motorsport in het bijzonder, en hoe deze groep zich verhoudt tot de landelijke gemiddelden is het interessant om te weten of er bepaalde profielen zijn te vinden in sportbeoefening. Welke sporten horen bij elkaar? Wat zijn de kenmerken van deze groepen? Heel belangrijk voor dit onderzoek is om te weten in welke groep motorsport valt. Welke sporten beoefenen motorsportliefhebbers nog meer? Hoe zien deze beoefenaars eruit? En met welke sporten kan motorsport absoluut niet overweg? Op deze manier kan gekeken worden welke doelgroepen onder andere belangrijk kunnen zijn voor de KNMV om te bereiken.

Door middel van factoranalyse waarin alle sporten zijn meegenomen, zijn er acht sportfactoren ontstaan. In onderstaande tabel staan deze kort uitgewerkt. Iedereen uit de onderzoeksgroep heeft een bepaalde score op iedere factor. Om toch een beeld te kunnen vormen van degene die hoog scoren op de factor, is per factor het bovenste kwart genomen. In deze paragraaf besteden we extra aandacht aan factoren 4, 5 en 7. De eerste twee factoren correleren sterk negatief met motorsport. Hieruit kunnen we halen welke groepen waarschijnlijk het minst geïnteresseerd zijn in motorsport. Factor 7 is van belang omdat motorsport hierin zit en de andere sporten die hoog positief correleren met motorsport. De gegevens van de beoefenaars zijn interessant om daarmee doelgroepen te onderscheiden.

Sportfactor	Sporten	Eigenschappen			
		Geslacht ♂ ♀	Leeftijd	Opleiding	
Factor 1 – Teamsporten	Zaalvoetbal, veldvoetbal, volleybal, basketbal, badminton, honk/softbal, handbal	68,3%	31,7%	12 – 15 jr: 82,5%	Brugklas: 48,3%
Factor 2 – Buitensporten	Kano, watersport, roeien	48,3%	51,7%	12 – 15 jr: 85%	Brugklas: 32,5% VWO: 29,2%
Factor 3 – No Name	Korfbal, paardensport, schaatsen, skeelers/skaten	32,5%	67,5%	12 – 15 jr: 65%	Basisschool: 40%
Factor 4 – Meisjessporten	Danssport, streetdance, gymnastiek/turnen	14,2%	85,8%	12 – 15 jr: 81,7%	Brugklas: 41,7%
Factor 5 – Racketsporten	Tafeltennis, tennis	60,8%	39,2%	12 – 15 jr: 84,2%	VWO: 34,2%
Factor 6 – Solosporten	Wandelsport, zwemsport, klimsport, wielrennen	50%	50%	12 – 15 jr: 82,5%	VWO: 35% Brugklas: 34,2%
Factor 7 – Jongenssporten	Wielrennen, fitness, motorsport, hardlopen	73,3%	26,7%	12 – 15 jr: 61,7%	Basisschool: 35 %
Factor 8 – Elitesporten	Golf, atletiek	45%	55%	12 – 15 jr: 70%	Basisschool: 33,3%

Tabel 6.10 Sportprofielen

Allereerst zullen we factor 7 bekijken. Dit profiel is gelabeld als een jongensprofiel en gezien de jongens-meisjes verhouding komt dat ook redelijk overeen. Uit deze gegevens blijkt dat de sporten wielrennen/toerfietsen/mountainbiken, fitness, hardlopen en motorsport hoog samenhangen met elkaar. Dit komt waarschijnlijk doordat de motorsporters de andere sporten ook beoefenen en daardoor zijn andere respondenten die weer deelnemen aan de andere sporten gekoppeld aan dit profiel. De verdeling van de verschillende groepen over dit profiel is nagenoeg gelijk. Deze groep bestaat uit 120 jongeren waarvan iedere onderzoeksgroep een derde uitmaakt. Voor de motorsporters is dat de hele groep, 39 jongeren. De controlegroep heeft 40 jongeren in dit profiel zitten en de stimulusgroep 42 jongeren. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is bijna driekwart van de respondenten jongen. Dit komt onder andere doordat een derde van deze groep, de motorsporters, in ieder geval al van het mannelijke geslacht is. Toch blijkt dat een kwart van de potentiële doelgroep vrouwelijk is. Aangezien het aantal vrouwelijke jeugdige licentiehouders nog geen 4% is, zou het mooi zijn deze groep meer te motiveren en daardoor dat cijfer omhoog te krijgen. Immers meer vrouwelijke successen c.q. voorbeelden in de grote motorsportwereld, maakt het voor meisjes een interessantere sport. Wanneer men denkt dat een vrouw toch niet kan wedijveren in een mannelijk sportbolwerk, zal men minder snel geneigd

zijn voor die sport te kiezen. Vooral in een sport waar presteren toch als iets belangrijks gezien wordt.

Wat leeftijd betreft in deze groep is de groep van 12 tot en met 15-jarigen de grootste groep met 61,7%. Dit is deels te verklaren door het grote aandeel van respondenten in deze leeftijdsgroep over de gehele groep. 27,5% van de groep is tussen de 6 en 11 jaar en 10,8% is 16 tot en met 18 jaar. Hieruit blijkt in ieder geval dat de gehele jeugdige groep als doelgroep gezien mag worden.

De brugklas en het Vwo hebben met ongeveer 25% een grote inbreng in deze groep. Wederom een deel verklaarbaar door de samenstelling van de respondenten. Opvallend is wel dat 35% afkomstig is van de basisschool. De sporten die in deze factor zitten zijn niet echt sporten voor jongere kinderen. Toch blijkt hieruit wederom dat de jongere kinderen vanaf 6 jaar als potentiële motorsporters gezien kunnen worden.

Er zijn twee factoren die sterk negatief correleren met motorsport. Dit zijn de factoren 4 en 5, respectievelijk het meisjes en het tennisprofiel. Makkelijk kan aangenomen worden dat dit komt doordat motorsport een jongenssport en een lagere klasse-sport is.

6.3 JONGENSFACOR VERSUS MEISJES- EN RACKETSPORTFACTOR

6.3.1 MENING OP SPORTGEBIED VAN DE JONGENSFACOR

We hebben eerder in dit hoofdstuk al gezien wat belangrijk is voor jongeren aan sport en wat hun wensen zijn. Het is natuurlijk ook zeer interessant om te weten wat nou de wensen en behoeften zijn van zogenaamde jongensfactor. Allereerst wordt ook voor deze groep bekeken of er een indeling te maken valt met waarom ze sporten. Hier komen vier groepen naar voren (Bijlage IV, tabel 4). De eerste groep sport omdat het gezond is en om mensen/vrienden te ontmoeten. De tweede groep gaat vooral voor de funfactor. De derde groep ziet prestatie/fysiekheid als voornaamste reden om te sporten. Tot slot de vierde groep vindt de (wil van de) ouders belangrijk. Het valt op dat de jongeren in deze groep ook merendeels aangeven dat ze het niet leuk vinden als een sport te duur is.

Deze groep wil graag in contact komen met een sport door een introductieles op de vereniging of een sportterrein, 83% kiest voor deze manier. Met 76% van de jongeren krijgt een introductieteam daarna de voorkeur. Visuele en

schriftelijke informatie wordt maar door de helft van de jongeren belangrijk geacht.

	Mee eens %	Oneens %	Geen mening %
Informatievoorziening..			
Introductiedag op vereniging of sportterrein	83,2	13,4	3,4
introductieteam	76,5	19,3	4,2
Introductieles op school	61,3	34,5	4,2
Introductieles in de wijk	53,8	42	4,2
Visuele informatie	49,6	43,7	6,7
Schriftelijk informatie	42,9	49,6	7,6

Tabel 6.11 Manieren waarop factor 7 met een nieuwe sport in aanraking wil komen (in procenten)

Veiligheid en een gezonde mix tussen trainingen en wedstrijden is voor deze groep belangrijk in een sportvereniging. Inspraak door de jeugd wordt door driekwart van de jongeren uit deze groep belangrijk gevonden. Dit is zeker nog een groot aantal, maar dit wordt niet het belangrijkste geacht in een vereniging. Minst belangrijk is de afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie, ook al vindt toch nog iets meer dan de helft dit belangrijk.

	Mee eens %	Oneens %	Geen mening %
Wat is belangrijk in een vereniging?			
Gezonde mix van trainingen en wedstrijden	91,7	5,0	3,3
Veiligheid tijdens het sporten	90,8	6,7	2,5
Individuele aandacht tijdens de trainingen	89,2	7,5	3,3
Goede begeleiding voor iedereen	83,2	11,8	5
Kwaliteit van het gebruikte materiaal	80,8	15,8	3,3
Inspraak door de jeugd	73,3	16,7	10
Nadruk op trainingen	71,1	22,5	5,8
Nadruk op wedstrijden	67,5	25	7,5
Afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	55,8	37,5	6,7

Tabel 6.12 Wat is belangrijk in een vereniging (in procenten)

6.3.2 MOTORSPORT

Als laatste zal bekeken worden hoe de groepen, waar deze paragraaf over gaat, denkt over motorsport. Het is interessant om dit te bekijken voor de jongensfactor, omdat deze groep zowel uit motorsporters als niet-motorsporters bestaat. De groep wordt vergeleken met de negatief-ladende factoren, de meisjes- en racketsportfactor. Dit omdat motorsport hier zo negatief op reageert, dat het interessant is om te zien hoe zij over motorsport denken.

Het imago van motorsport is voor de jongensfactor een dure, gevaarlijke, spannende, snelle, leuke stoere sport. Verschil met de schoolgroep is dat het aspect gevaarlijkheid hier op de vijfde plek staat in plaats van de eerste. Dit zou kunnen komen doordat een deel van deze groep uit motorsporters bestaat en zij

bleken al eerder significant anders te denken over de mate van gevaarlijkheid van hun sport. Voor de meisjes is het allereerst een gevaarlijke sport. De 'racketsporters' vinden motorsport vooral een spannende sport, maar daarnaast ook een gevaarlijke sport (zie tabel 6.13). Beide groepen denken meer dan de jongens dat motorsport gevaarlijk is. Vooral de meisjes vinden motorsport het minst een leuke sport.

	Jongensfactor	Meisjesfactor	Racketsportfactor
Motorsport is...			
een spannende snelle sport	91,5	73,1	80,7
een dure sport	80,7	62,5	68,3
een leuke sport	79,8	39,2	60,8
een stoere sport	77,3	62,5	63
een gevaarlijke sport	69,7	82,5	79,2
een moeilijke sport	58	48,3	52,5
goed voor je conditie	54,6	31,7	30
een onbekende sport voor mij	42	38,3	32,5
een jongenssport	40,7	36,7	42,5
een sport voor grote mensen	22	25	34,2

Tabel 6.13 Stellingen over motorsport (in procenten)

De laatste tabel (tabel 6.14) laat zien waarom deze groepen niet aan motorsport willen doen of in het geval van de motorsporters: waarom ze denken dat andere jongeren niet aan motorsport willen doen. De belangrijkste redenen voor de jongensgroep zijn de ouders die er tegen zouden kunnen zijn en dat het een dure sport is. Voor de andere twee factoren is dat in mindere mate. Voor hen is het willen sporten in teamverband een grotere reden om de sport niet te willen doen.

	Jongensfactor	Meisjesfactor	Racketsportfactor
Ik wil niet aan motorsport doen, omdat...			
mijn ouders dat niet goed zouden vinden	61,9	42,5	41,7
het een dure sport is	61	43,3	39,2
ik liever in teamverband sport	59,8	64,7	69,2
het een gevaarlijke sport is	52,1	60	50,8
ik niet weet waar ik het kan doen	44,9	45,8	43,3
het te ver weg is	44,9	26,7	29,2
het een onbekende sport voor mij is	42,4	40,8	31,7
het een jongenssport is	10,2	19,2	8,3

Tabel 6.14 Redenen om niet aan motorsport te doen (in procenten)

Wederom krijgt de reden dat het een jongenssport is weinig bijval, alleen de meisjesfactor is het daar iets meer mee eens. Dit strookt met eerdere resultaten waar de meisjes uit de scholengroepen hetzelfde reageren.

6.4 CONCEPTUEEL MODEL BEKEKEN

In hoofdstuk 1 is het conceptueel model besproken. Dit is deels ontstaan vanuit de theorie en deels vanuit eigen aanname. Om te kijken of de veronderstelde verbanden bestaan en hoe groot de invloed is van de verschillende variabelen is een regressie-analyse uitgevoerd. De eerste regressie-analyse testte het verband tussen de sociale determinanten en onderzoeksgroep op het imago van de motorsport. Hiervoor is eerst een factoranalyse gedaan op de imagovraag over motorsport. Dit om de regressie te vereenvoudigen. Hieruit kwamen drie imagofactoren naar voren; leuk, negatief en moeilijk (bijlage IV, tabel 29). De sociale determinanten en onderzoeksgroep hebben op de eerste imagofactor, leuk, een verklaarde variantie van 21 %. De variabelen geslacht en motorgroep hebben een significante positieve invloed op dit imago (bijlage IV, tabel 31). Voor geslacht betekent dat, dat jongens hoger scoren op de leuke imagofactor dan meisjes. Ook motorsporters scoren hierin hoger. Op het negatieve imago is de verklaarde variantie minder, namelijk 3,8% (bijlage IV, tabel 33). Alleen motorsportgroep heeft hierop een significante, negatieve invloed. Motorsporters scoren negatief op de negatieve imagofactor. Dat wil zeggen dat zijn het over het algemeen niet eens zijn met de stellingen in dit imago. De overige variabelen dragen licht bij aan de variantie, maar zijn niet significant. Op het imago, moeilijk, is de verklaarde variantie 14,3% (bijlage IV, tabel 35). De stimulus- en motorgroep hebben een positieve invloed, geslacht en leeftijdsgroep een negatieve invloed. Alleen motorsportgroep heeft een significante invloed. Motorsporters zijn scoren het hoogst op de stellingen binnen dit imago. Waarschijnlijk komt dat doordat zij erg hoog scoren op de stelling 'motorsport is goed voor je conditie'.

De volgende pijlen in het model veronderstellen een verband van onderzoeksgroep en sociale determinanten op de wensen en behoeften ten opzichte van de sport. Jongens denken wellicht totaal anders dan meisjes. Voordat een regressie-analyse gedaan werd, zijn de stellingen over de wensen en behoeften ten opzichte van sport eerst in een factoranalyse gezet, zodat er enkele werkbare factoren uitkwamen voor de volgende regressie-analyse. Er kwamen drie factoren naar buiten, namelijk prestatie, leuk vinden en omgeving (bijlage IV, tabel 30). Op de prestatiefactor is de totale verklaarde variantie 13,2% (bijlage IV, tabel 37). De onderzoeksgroep en geslacht hebben een positieve invloed, leeftijd een negatieve invloed. Motorsportgroep en geslacht hebben een significante invloed. Degenen die in de motorsportgroep zitten scoren significant hoger op prestatiefactor. Eerder bleek al dat motorsporters presteren

hoog waarderen. Ook jongens scoren hoger op de stellingen uit de prestatiefactor, wat reeds eerder bleek. Voor de leukfactor wordt slechts 3,1% verklaard door de variabelen (bijlage IV, tabel 38). Onderzoeksgroep en leeftijd hebben een positieve invloed, geslacht een negatieve. De motorsportgroep en leeftijd hebben een significante positieve invloed. Degene die in de motorsportgroep zitten scoren hoger op de stellingen in de leukfactor. Dit geldt ook voor leeftijd hoe ouder men wordt, hoe hoger men scoort. Wat geslacht betreft is het dat meisjes minder laag scoren dan jongens op de stellingen binnen deze factor. Zij zijn het er meer mee eens dan jongens dat sport leuk is. Voor wat betreft de omgevingsfactor is de verklaarde variantie 2,7% (bijlage IV, tabel 39). Alle variabelen afgezien van stimulusgroep hebben een positieve invloed, alleen geslacht is significant van invloed. Jongens hechten meer belang aan de omgeving dan meisjes.

Vervolgens is gekeken of het bijvoegen van de wensen van jeugdige sporters in de analyse leidt tot een hogere verklaarde variantie op imago. Hier is weer gebruik gemaakt van de wensen en behoeftefactoren. Op het 'leuke imago' is de verklaarde variantie iets toegenomen, van 21% naar 24% (bijlage IV, tabel 32). Motorsportgroep, geslacht en degenen die hoog scoren op de prestatiefactor binnen wensen en behoeften hebben een positieve invloed die significant is. Deze uitkomsten zijn allen te rijmen met eerder verkregen cijfers, waaruit bleek dat motorsport en prestatie samenhangen, evenals motorsport en geslacht. Voor het negatieve imago wordt 4,5% van de variantie verklaard (bijlage IV, tabel 34). Dit is nog steeds niet veel, maar net iets meer dan in de eerdere regressie-analyse zonder de wensen en behoeften. Motorsportgroep heeft wederom een negatieve invloed die significant is. Degenen die hoger scoren op de leukfactor binnen wensen en behoeften hebben een grotere kans om hoger te scoren op het negatieve imago. De verklaarde variantie voor het moeilijke imago is 14,2% wat wederom hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door de positieve, significante invloed van de motorsportgroep (bijlage IV, tabel 36).

Als laatste testen we de laatste pijl, de invloed van imago op het wel of niet deelnemen aan motorsport. Allereerst wordt gekeken naar de invloed van imago alleen, daarna worden de variabelen onderzoeksgroep, de sociale determinanten en wensen en behoeften meegenomen. Dit maal is er gebruik gemaakt van een logistische regressie, dit omdat het meetniveau van de afhankelijke variabelen dichotoom is. Als eerste is gekeken wat de invloed is van imago op het wel of niet deelnemen aan motorsport. Hiervoor is de vraag of iemand aan motorsport doet uit de enquête gepakt. De verklaarde variantie is 18% (bijlage IV, tabel 40). Hierbij moet wel vermeldt worden dat de Nagelkerke R-kwadraat die bij deze

regressie als uitgangspunt genomen wordt vaak hoger uitvalt, het wordt ook wel een 'pseudo R-kwadraat' genoemd. Het leuke imago heeft een positieve invloed, degenen die hoog scoren op deze factor hebben een grotere kans om aan motorsport te doen. Degenen die hoger scoren op het moeilijke imago zullen minder aan motorsport doen. Vervolgens is gekeken wat de invloed is van imago op het wel of niet willen deelnemen aan een introductieles. De verklaarde variantie is hier 31,3% (bijlage IV, tabel 41). Degenen die hoog scoren op het leuke imago zijn eerder van plan om deel te nemen aan een introductieles. Degenen die hoog scoren op het negatieve en moeilijke imago zijn minder geneigd een introductieles te nemen. Nemen we de overige variabelen erbij veranderen de getallen iets. Voor het wel of niet deelnemen aan motorsport, verandert de verklaarde variantie naar 25,7% (bijlage IV, tabel 42). Geslacht zorgt in dit geval voor een extra positieve invloed. Jongens hebben een grotere kans dan meisjes om aan motorsport deel te nemen. De verklaarde variantie voor het deelnemen aan een introductieles is toegenomen tot 35% (bijlage IV, tabel 43). Wederom is het geslacht dat een positieve invloed heeft. Jongens zouden eerder deelnemen aan een introductieles dan meisjes.

Uit de resultaten van de analyse blijkt dat het conceptueel model de verbanden goed weergeeft. Alle pijlen zijn getest en toonden een bepaalde mate van verklaarde variantie. Een extra invloed op wel of niet deelname aan motorsport wordt gegeven door geslacht, wat niet in het conceptueel model stond, maar wel in één van de hypothesen naar voren kwam. In de eerste hypothese werd gesteld dat de kans om aan motorsport te doen groter is voor jongens dan voor meisjes. Uit de regressie-analyse is inderdaad gebleken dat geslacht een significante invloed heeft, jongens hebben een grotere kans om aan motorsport te doen dan meisjes.

6.5 BESLUIT

In dit hoofdstuk is naar voren gekomen hoe de onderzoekspopulatie eruit ziet, wat hun sportgedrag is, hun wensen en behoeften op sportgebied en hun visie op motorsport. Verder zijn er sportprofielen beschreven, die ook meer duidelijkheid kunnen verschaffen over welke doelgroepen belangrijk zijn en wat deze groepen wensen. Het conceptueel model is aan de hand van regressie-analyses uitvoerig getest. In dit hoofdstuk zijn interessante resultaten besproken, die antwoord kunnen geven op de onderzoeksvragen en daardoor kan leiden tot aanbevelingen naar de KNMV.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

INLEIDING

Dit onderzoek is vooral een verkennend onderzoek geweest. Wat is de breedtesportimpuls, hoe werkt het en wat hebben andere sportbonden gedaan? Door middel van een documentenanalyse en een kort interview onder zes sportbonden zijn hier antwoorden op gegeven. Wat is het sportgedrag van jongeren, hoe denken zij over sport en sportverenigingen? Wat is hun mening over motorsport? En hoe zit het met de motorsporters? Deze vragen zijn beantwoord door middel van de enquêtes die afgenomen zijn op de verschillende plekken. Uit dit alles kan veel informatie gehaald worden voor de KNMV om een projectaanvraag te schrijven. Dit hoofdstuk is de afronding van deze scriptie. Allereerst wordt per onderzoeksvraag een antwoord gegeven. De hypothesen worden in de volgende paragraaf bekeken. Tot slot volgen de aanbevelingen die aan de hand van de conclusies gemaakt kunnen worden.

7.1 CONCLUSIES

7.1.1 WAT ZIJN DE EISEN OM DEEL TE NEMEN AAN DE BREEDTESPORTIMPULS?

Om deel te nemen aan de breedtesportimpuls en aanspraak te kunnen maken op de subsidie moet aan een aantal eisen voldaan worden. Er zijn acht voorwaarden waaraan voldaan moet worden.

De eerste voorwaarde is dat een project gericht is op versterking van de lokale sportinfrastructuur. Daarbij gaat het vooral om sportverenigingen.

Als tweede is het van belang dat sport wordt ingezet om maatschappelijke problemen op te lossen. Algemeen kan hier gedacht worden aan het feit dat sporten en bewegen belangrijk is voor de gezondheid en ontwikkeling van een jongere. Eerder werden al de functies en betekenissen van sport beschreven. De instrumenteel-functionele betekenis gaf functies van sport aan, die bijdragen aan de maatschappij. Dit zijn socialisatie, integratie en sociale controle. Sport draagt hier over het algemeen al aan bij, motorsport zou hier specifiek ook aan bij kunnen dragen. Het beoefenen van een dergelijke sport kan een jongere extra verantwoordelijkheid verschaffen in bijvoorbeeld het verkeer. Bij vechtsport is

een dergelijk effect reeds gemeten. Door het beoefenen van een vechtsport leren jongeren zich te beheersen in alledaagse voorkomende situaties (Theeboom, 2001).

Bij de derde voorwaarde gaat het erom dat er verbanden dienen te worden gelegd tussen sportaanbieders en andere aan de sport gerelateerde sectoren, zoals onderwijs, wijk- en buurtwerk en gezondheidszorg. Deze verbanden kunnen vaak snel gelegd worden. Ook al is de vraag of dat altijd op de juiste manier gebeurt. Sport is meestal gezond, het stimuleren van sport door een project is dus goed voor de gezondheid en zo is het dwarsverband al snel gelegd. Zoals hierboven al beschreven heeft sport een sociale functie, een project aan sport gewijd, draagt bij aan de normen en waarden in de lokale infrastructuur.

Na afloop van de projectperiode moet er sprake zijn van duurzaamheid en continuïteit. Als de subsidie stopt, is het de bedoeling dat er een dergelijk standvastig netwerk is gebouwd zodat een project niet uit elkaar valt. Er moet dus in de loop van het project gekeken worden naar andere financierders. Dit kan door binnen eigen kring gelden te reserveren of door te zoeken naar sponsors uit de commerciële wereld.

De bedoeling is dat er gestreefd wordt naar samenwerking op lokaal niveau, tussen gemeenten en verenigingen, tussen verenigingen onderling en tussen verenigingen en andere lokale organisaties. De sportbond zou zich kunnen richten op een samenwerkingproject tussen verenigingen. Onderlinge kennisuitwisseling en ondersteuning op jeugdgebied zijn zaken die zeker belangrijk zijn. Een project dat samenwerking tussen gemeente en vereniging beoogt, zou ideaal zijn. Aangezien gemeenten niet al te happig zijn op circuits in de omgeving, lijkt een toekomstige samenwerking niet voor de hand liggend. Mocht een zulk verband echter slagen, zal dit wellicht vanuit de gemeente veel weerstand verminderen.

Als zesde moet er sprake zijn van activiteiten van een landelijke sportorganisatie waarbij wordt samengewerkt met gemeenten. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. Zoals het voorbeeld van het KNKV laat zien, waarin zij samenwerking met gemeenten beoogde, maar dat gewoon niet mogelijk was. Zo mogelijk is er sprake van ondersteuning door landelijk sportorganisaties aan verenigingen in gemeenten met een breedtesportproject. De KNMV of een motorsportvereniging kan kijken of er in de betreffende gemeente een Breedtesportimpulsproject gaande is. Mocht dat zo zijn kan de KNMV de vereniging ondersteunen met het tot stand komen van samenwerking.

Als laatste kan het project gericht zijn op voorlichting en informatieverstrekking aan verenigingen in gemeenten die nog geen aanvraag hebben ingediend. Bij de KNKV kwam dit duidelijk naar voren, zij streefde ernaar

al haar verenigingen in- en voor te lichten. Hoewel de KNMV het liefst haar project vanuit de bond wil initiëren, is het wellicht raadzaam hier ook aandacht aan te besteden. Aandacht besteden aan eigen verenigingen zorgt voor een extra draagvlak waardoor haar eigen project meer kans van slagen kan hebben.

7.1.2 WAT IS ER DOOR ANDERE SPORTBONDEN GEDAAN OP HET GEBIED VAN DE BREEDTESPORTIMPULS?

Er zijn over het algemeen twee gebieden waar sportbonden zich in bewegen wat betreft de breedtesportimpuls.

Het gaat daarbij om het aanbieden van sportactiviteiten. Hierbij richten ze zich vooral op doelgroepen, zoals jeugd, ouderen, gehandicapten. Doel hiervan is meestal om de sport onder een groot publiek bekend maken en zo het ledental omhoog te krijgen. Omdat de KNMV zich wil richten op de jeugd zijn vooral sportbonden die dat ook doen bekeken. De NBB organiseert een hele pleintjesbasketbaltour door heel Nederland. De NKBV wil haar activiteiten op scholen aanbieden aan jongeren. Zij kunnen zo kennismaken met de sport. Als ze daarna enthousiast zijn, kunnen ze terecht bij de klimcentra- en verenigingen. Om die jeugd kennis te laten maken met de sport en daarna op te kunnen vangen in de vereniging is er een goed opgeleid kader nodig. Dat maakt daarom ook deel uit van hun project. De KNLTB biedt in samenwerking met andere instanties, zoals de Gelderse Sportfederatie, activiteiten aan voor de jeugd. Het gaat hierbij om schooltennis, vier tot zes weken tennis tijdens de gymles. Hierna kunnen enthousiaste jongeren verder gaan naar het straattennis of uiteraard de vereniging. De KNLTB heeft opzetten van jeugdige promotieteams in haar project zitten. Dit zijn de WhozNext-teams, een groepje van vijf tot acht jongeren in de leeftijd van 14 tot en met 21 jaar onder begeleiding van een coach die binnen en buiten de vereniging actief. Op dit moment hebben zij drie actieve WhoZnext-teams.

Een ander gebied waar veel aandacht aan besteed wordt is verenigingsondersteuning. Dit gaat van verenigingen informeren en waarnodig helpen bij de breedtesportimpuls in gemeenten tot het aanstellen van verenigingsconsulenten die verenigingen bijstaan. Ook het zorgen voor een kwalitatief goed opgeleid kader kan onderdeel zijn van verenigingsondersteuning. Sterke verenigingen kunnen beter kwaliteit in sport aanbieden dan zwakke verenigingen. Een voorbeeld hiervan is de NKBV. Veel van de bij hun aangesloten regio's en klimverenigingen draaien op vrijwilligers. Dat stelt beperkingen aan de beschikbaarheid van het kader. Zij wil daarom de Breedtesportimpuls gebruiken

om professionals in te zetten, die toewerken naar een samenwerking op lokaal niveau tussen sportaanbieders, onderwijsinstellingen, welzijnsorganisaties en ondersteuningsorganisaties.

7.1.3 WAT ZIJN DE WENSEN EN BEHOEFTE VAN JEUGDIGE (MOTOR)SPORTERS?

Om te weten waarop de KNMV zich zou kunnen richten, is het natuurlijk belangrijk om te weten waarom jongeren sporten en wat hun wensen en behoeften zijn. Er zijn vanuit de theorie vijf sportparticipatiemotieven te vinden voor jongeren. Dit zijn het samen zijn met vrienden en leeftijdsgenoten, het op peil houden of verbeteren van hun gezondheid en/of fitheid, het aanleren en/of verbeteren van sporttechnische vaardigheden, het beleven van plezier en het presteren of deelnemen aan competities. Uit het onderzoek bleek dat ongeveer dezelfde motieven naar voren kwamen. De scholengroep heeft drie sportparticipatiemotieven. Bij de motorsporters ligt dat anders, hierbij zijn vier motieven te onderscheiden. Wat dat betreft verschillen de groepen, vooral wat betreft het prestatie-motief. Dit is bij de motorsportersgroep erg prominent aanwezig.

Hetgeen wat alle jongeren aangeven als het minst leuke aan sport, is de kans op blessures. Ook de motorsportgroep geeft expliciet aan dat zij het een nadeel vinden dat motorsport een blessuregevoelige sport is. Eerder bleek al dat motorsport in de top drie staat wat betreft blessures. Een grote groep, 90%, geeft ook aan dat veiligheid tijdens het sporten belangrijk is voor hen in een vereniging. Verder vinden jongeren het belangrijk dat er zowel aan trainingen als aan wedstrijden evenveel aandacht besteedt wordt binnen een vereniging. Een goede begeleiding voor iedereen is bijna 84% van de jongeren belangrijk. In zoverre dit nog niet aanwezig is binnen de KNMV zal hier zeker aandacht aan besteed moeten worden.

Hoe jongeren graag in contact komen met een nieuwe sport is zeker belangrijk. Want door die kanalen te kiezen die de jeugd belangrijk acht, bereik je waarschijnlijk de grootste groep. Het liefst willen jongeren een introductiedag op de sportvereniging of een sportterrein. Hier kan door middel van een project heel makkelijk op ingespeeld worden. Een volgende goede informatievoorziening is het introduceren van een sport met behulp van een introductieteam van jongeren. Hier kan gedacht worden aan hetzelfde principe als de KNLTB gebruikt. Motorsportende jongeren die binnen en buiten hun vereniging actief zijn. Zo

kunnen zij binnen hun vereniging het nodige organiseren en bereiken. Buiten de vereniging kunnen zij activiteiten organiseren om leeftijdsgenoten te bereiken.

7.1.4 WAT IS HET IMAGO VAN DE MOTORSPORT BIJ JEUGDIGE (MOTOR)SPORTERS?

Het imago van motorsport is in drie factoren te verdelen (bijlage IV, tabel 29). Het imago 'leuk', waarin de kenmerken leuk, spannend en stoer zitten. Het tweede imago is 'negatief', met de kenmerken gevaarlijk, volwassenensport, jongenssport en gevaarlijk. Als derde is er het imago 'moeilijk', hier zitten de kenmerken onbekende sport voor mij, moeilijk en goed voor je conditie. Deze imagofactoren zijn verder gebruikt voor de regressie-analyse. Door middel van de beschrijvende analyse hebben we het imago per onderzoeksgroep kunnen bekijken. Hieronder wordt per groep beschreven hoe ze over motorsport denken. Begonnen wordt met de scholengroep, dit zijn de vier scholen die ondervraagd zijn. Ten tweede komen de motorsporters aan bod. Wat denken zij van hun sport. Zijn zij alleen positief of zien zij ook negatieve kenmerken in het imago? De derde groep is de jongensfactor, die naar voren gekomen is uit de factoranalyse, die sportprofielen genereerde. Interessant is te zien of hun mening meer naar de scholengroep of meer naar de motorsporters neigt.

7.1.4.1 SCHOLENGROEP

Motorsport is voor de jongeren, die hier nog niet aan deelnemen, een dure, gevaarlijke, spannende, snelle, leuke en stoere sport. De mening van de jongeren begint met twee negatieve meningen over deze sport. Het feit dat jongeren het als een dure sport zien is te begrijpen. Een leek kan weten dat motorsport meer uitgaven heeft dan een sport als voetbal. Dat jongeren het een gevaarlijke sport vinden, kan samenhangen met het snelle en spannende aspect. Interessant is dat ze ook positieve aspecten aan motorsport zien. Het is spannend en snel, een leuke en stoere sport. De sportprofielen die negatief correleerden denken grotendeels hetzelfde als de totale scholengroep. Alleen valt op dat bij de meisjesfactor slechts 39% motorsport als leuke sport ziet, dit tegenover 57% bij de scholengroep. Om te zorgen dat jongeren beter bekend raken met het fenomeen motorsport en niet afhaken om het gevaarlijke, is het belangrijk om in voorlichtingsmateriaal in te gaan op de positieve zaken en datgene wat als negatief beschouwd wordt proberen positief te benaderen.

7.1.4.2 MOTORSPORTERS

Motorsport is voor deze groep vooral een leuke, spannende, snelle en stoere sport, die goed voor je conditie is. Dit is iets wat slechts een derde van de scholengroep als aspect van motorsport ziet. Jongeren die sporten vanwege gezondheid/fitheid zouden door dit aspect wellicht aangetrokken kunnen worden. De motorsporters geven ook aan dat het een dure sport is en dat is voor hen ook meteen het grootste nadeel. Verder vinden zij het minder fijn dat hun sport blessuregevoelig is. Zij geven ook voordelen aan hun sport. Ze hebben er een sneller reactievermogen door en zijn niet snel bang. Meer oog hebben voor risico's in bijvoorbeeld het verkeer is voor 67% een belangrijk voordeel. Dit laatste kan gezien worden als een maatschappelijk voordeel van deze sport.

7.1.4.3 JONGENSFACTOR

Het imago voor de factor waarin motorsport hoog scoorde, is zeker belangrijk. We weten hoe de scholengroep en de motorsporters denken, nu nog degene die potentieel geïnteresseerd zijn in motorsport. Zij vinden het een spannende, snelle, maar meteen ook een dure sport. In dit geval denken zij hetzelfde als de motorsporters. Leuke en stoere sport scoren eveneens hoog. Iets meer dan 40% geeft aan dat het een onbekende sport is. Wederom onwetendheid over de sport blijft redelijk hoog scoren. En als iemand onbekend is met een sport, zal diegene niet snel een zulke sport beoefenen.

Uit bovenstaande blijkt dat de motorsportgroep en jongenssportgroep veel op elkaar lijken in hun mening over motorsport. Dit volgens de verwachtingen omdat de motorsportgroep hoog correleerde met motorsport. Bij deze groepen worden de hoge kosten als grootste nadeel gezien, wat wederom aangeeft dat hier wat aangedaan moet worden door de KNMV. Wat betreft gevaarlijkheid komen de motorsporters en de scholengroepen overeen. De scholen zien motorsport als een gevaarlijke sport. De motorsporters vinden de kans op blessures een groot nadeel. Eerder bleek ook dat veiligheid erg belangrijk gevonden wordt. De KNMV zal naast het financiële gedeelte, de nadruk moeten leggen op de veiligheid.

7.1.5 WAT ZIJN DE STIMULANSEN EN RESTRICTIES IN GEVAL VAN EEN POSITIEVE ATTITUDE TEN OPZICHTE VAN MOTORSPORT?

De belangrijkste reden voor de scholengroep om niet aan motorsport te doen, is omdat ze liever in teamverband sporten. Hier valt niet veel aan te veranderen, de meeste motorsportdisciplines zijn eenmaal individueel. Moto-ball is echter wel een motorsportdiscipline die in een team beoefend wordt en zal onder de aandacht van jongeren gebracht kunnen worden. De vraag is natuurlijk hoe reëel dit is, omdat dit geen bekende en grote discipline is. Een andere belangrijke reden om de sport niet te doen, is omdat het gevaarlijk is. Dit kan deels veranderen door duidelijk te laten zien wat motorsport inhoudt en hoe er om gegaan wordt met de veiligheid.

Belangrijkste reden voor de jongensfactor, die positief tegenover motorsport staat, om niet aan motorsport te doen, is dat de ouders het niet goed zouden vinden en omdat het een dure sport is. Belangrijk is om de sport financieel aantrekkelijker te maken. Dit zal eventuele weerstand van ouders tegen de sport verzwakken. Door aan te tonen dat motorsport niet alleen gevaarlijk is, maar tal van positieve uitwerkingen heeft, zal de sport toegankelijker maken voor jongeren.

Uit de regressie-analyse is gebleken dat in geval van een hoge score op het leuke imago het geslacht positief van invloed is op het wel of niet deelnemen aan motorsport c.q. een introductieles. Meisjes vinden motorsport significant minder een jongenssport dan jongens. Toch zijn meisjes het er significant meer mee eens dat het een reden kan zijn om de sport niet te beoefenen, het hierbij om 18% van de meisjes die dat denkt. Dit bevestigt de eerste hypothese. Deze stelde dat de kans dat iemand aan motorsport gaat doen voor jongens groter is dan voor meisjes.

De omgeving van de jongeren is ook een grote stimulans dan wel restrictie. Van de scholengroep is 42,5% het er mee eens dat ze niet aan motorsport willen doen, omdat hun ouders het er niet mee eens zouden zijn. Van de jongensfactor is bijna 62% het hier mee eens. Van de motorsporters geeft 65% aan via familie in aanraking gekomen te zijn met de sport. Nog eens 70% geeft aan dat iemand van de familie ook aan motorsport doet. De hypothese die stelt dat de kans dat iemand aan motorsport gaat doen groter is als iemand in de directe omgeving aan motorsport doet, wordt waarschijnlijk niet verworpen. Significant bewijs is er echter niet.

Uit de regressie-analyse is gebleken dat naarmate men ouder wordt, men eerder aan motorsport doet of geïnteresseerd is in een introductieles. Hoewel dit verband niet significant is, bevestigt dit de hypothese dat de kans dat iemand aan motorsport gaat doen groter wordt naarmate men ouder wordt.

7.1.6 HEEFT DE AANWEZIGHEID VAN EEN CIRCUIT OF GROTE MOTORSPORTVERENIGING IN DE DIRECTE OMGEVING INVLOED OP DE MATE VAN BEOEFENING VAN MOTORSPORT ONDER DE JEUGD?

De aanwezigheid van een circuit of grote motorsportvereniging in de directe omgeving heeft waarschijnlijk geen invloed op de mate van beoefening van motorsport. De groep uit Oirschot is namelijk minder bekend met motorsport dan de groep uit Roermond. Dit terwijl in Oirschot een circuit met bijhorende motorsportvereniging zit, die ook nog eens beschikt over een zeer grote jeugdafdeling. De hieraan verbonden hypothese wordt verworpen. De kans dat iemand aan motorsport gaat doen, is groter als er een motorsportgelegenheid in de nabijheid ligt, blijkt in dit onderzoek niet op te gaan.

7.2 AANBEVELINGEN

In het begin van deze scriptie is de algemene probleemstelling geformuleerd. Ter verduidelijk luidt deze als volgt:

"Wat kan de KNMV met de Breedtesportimpuls doen en is dit bruikbaar in het kader van de aandacht voor de jeugd en wat zijn wensen, behoeften en gedrag van jeugdige (motor)sporters"

Door middel van beantwoording van de onderzoeksvragen is het tweede gedeelte, betreffende de jeugd, al beantwoord. Het gedeelte over de Breedtesportimpuls voor de KNMV is met behulp van de onderzoeksvragen voor een deel duidelijker geworden. Hieronder zullen de aanbevelingen wat betreft de uitvoering van de Breedtesportimpuls volgen. De KNMV wil graag de kwaliteit en kwantiteit van de jeugdafdeling verbeteren. Om dit te bewerkstelligen zijn er meerdere mogelijkheden. In dit geval wordt zowel verenigingsondersteuning als het aanbieden van sportactiviteiten aangeraden.

7.2.1 AANBEVELINGEN VOOR VERENIGINGSONDERSTEUNING

De KNMV wil het komende Breedtesportproject het liefst vanuit de bond initiëren. Het is raadzaam om de verenigingen te betrekken in het project, aangezien bij hen veel aanwezig is wat nodig is voor het uitvoeren van projecten. Hierbij kan gedacht worden aan ruimte, instructeurs en wellicht materiaal. Om de kwaliteit van de jeugdafdeling te verbeteren, zal ook binnen de verenigingen veranderingen moeten plaatsvinden

Het eerste wat gedaan zou moeten worden, is de aangesloten verenigingen informeren over de Breedtesportimpuls. Dit kan door middel van nieuwsbrieven of door een informatiebijeenkomst. Hen stimuleren om te onderzoeken of er in hun gemeente een Breedtesportimpulsproject gaande is en of er mogelijkheid is om daaraan deel te nemen. Het hebben van een kwalitatief goed kader in een vereniging zorgt voor een sterke basis voor het bieden van goed kwaliteit aan de bestaande jeugd en uiteindelijk om de kwantiteit te verhogen. Zo ver nog niet aanwezig is het belangrijk om goed opgeleide instructeurs binnen iedere vereniging te hebben. Waarschijnlijk draaien veel verenigingen en regio's op vrijwilligers. Om dit alles te realiseren is het raadzaam professionele aanjagers/consulenten per regio in te zetten.

Om haar doelen te verwezenlijken is een goede, veilige sportinfrastructuur nodig. Er bestaat al een commissie die verenigingen helpt met vergunningen en dergelijke. Die commissie zou, wanneer nog niet aanwezig, als extra taak het helpen onderhouden en vernieuwen van infrastructuur moeten krijgen. Dit neemt verenigingen werk uit de handen, waardoor zij zich bezig kunnen houden met dagelijkse bezigheden in een vereniging.

Samengevat zouden de volgende acties ondernomen moeten worden. Er moet een goede communicatie plaatsvinden tussen alle KNMV-geledingen. Het aanstellen van een projectleider 'Breedtesportimpuls voor de vereniging' en één of meerdere aanjagers/consulenten, die zich bezighouden met het adviseren van verenigingen en helpt bij het opleiden van het verenigingskader zijn een deel van het verenigingsondersteuningsproject. Om de verenigingen te informeren en te versterken, zijn het opzetten van themadagen voor verenigingen in de vorm van workshops, het ontwikkelen van specifieke opleidingsmodules in het kader van deskundigheidsbevordering in verenigingen en bij (potentiële) trainers en begeleiders zeer goede instrumenten. Om dit allemaal te communiceren en promoten bij de verenigingen moet voorlichtingsmateriaal ontwikkeld worden.

7.2.2 AANBEVELINGEN VOOR HET AANBIEDEN VAN SPORTACTIVITEITEN

Uit het onderzoek bleek dat een grote groep jongeren nog onbekend is met motorsport. Een derde van de jongeren gaf aan dat ze helemaal niet bekend zijn met motorsport. En als iemand onbekend is met de sport, zal de mogelijkheid dat deze persoon de sport gaat beoefenen erg klein zijn. Om de sport onder de aandacht te brengen zijn daarom activiteiten nodig. Jongeren gaven aan dat ze graag met een nieuwe sport in aanraking willen komen door middel van een introductiedag op de sportvereniging of sportterrein. De KNMV zou meerdere malen per jaar open dagen kunnen organiseren bij de verschillende motorsportverenigingen of los van de verenigingen op een circuit. Hierbij kan ze kiezen om dat voor iedere motorsportdiscipline te doen die geschikt is voor de jeugd of voor slechts een of twee disciplines die voor haar belangrijk zijn. Op die dagen kunnen jongeren door middel van workshops en trainingen enthousiast gemaakt worden voor de sport. Wat tevens interessant is voor de KNMV, is om in navolging van de KNLTB eigen WhoZnext-teams op te zetten. Dit kan per regio gebeuren. Deze groepen organiseren in hun eigen regio activiteiten om hun leeftijdsgenoten te bereiken. Hier leren zij zelf van en krijgen een grotere betrokkenheid bij de sport.

Bovenstaande leidt tot de volgende aanbevelingen. Om introductiedagen te organiseren zijn accommodaties, materiaal en bekwame sportinstructeurs nodig. De accommodaties en sportinstructeurs zijn bij de verenigingen en de KNMV aanwezig, samenwerking tussen beide is nodig om deze dagen te organiseren. Het materiaal kan vanuit de breedtesportimpuls gefinancierd worden. Deze dagen moeten landelijk gepromoot worden om zo een grote groep te bereiken. Hiervoor moet promotiemateriaal ontwikkeld worden voor de doelgroep die op scholen en buurthuizen verspreidt wordt. Een bijkomend handig medium om grote groepen jongeren te bereiken, is een website over motorsport speciaal voor jongeren. Hierop staat informatie voor de jongeren die al aan motorsport doen als ook voor de nog niet motorsportende jongere. Het verschaffen van informatie kan de onbekendheid en eventueel negatieve gedachten verminderen.

De jeugdige motorsporters die de introductieteams of de WhoZnext-teams kunnen vormen, moeten ook bereikt worden. Ook hiervoor is het ontwikkelen van promotiemateriaal van belang. Via de website zal daaraan aandacht aan besteed moeten worden. Het inzetten van een projectleider kan leiden tot een extra impuls om deze teams opgezet te krijgen en te laten slagen.

7.2.3 AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK

Dit onderzoek is een grote stap in de richting voor het schrijven van een projectaanvraag. Het enige wat nog onderzocht zou moeten worden, is wat de kosten zijn voor het bieden van verenigingsondersteuning en het aanbieden van de sportactiviteiten. Als dit op een rijtje gezet is, kan door middel van de resultaten van dit onderzoek een projectaanvraag worden geschreven en ingediend.

7.3 BESLUIT

In dit hoofdstuk is deze scriptie afgerond. De onderzoeksvragen zijn beantwoord door middel van de resultaten verkregen in dit onderzoek. Als laatste zijn er enkele aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen voor verenigingsondersteuning en voor het aanbieden van sportactiviteiten zijn een goede leidraad voor het schrijven van een projectaanvraag.

LITERATUURLIJST

Breedveld, K. (2003a) *Inleiding. Naar een Rapportage Sport*. In: Breedveld, K (red.) (2003). *Rapportage Sport 2003*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Breedveld, K. (2003b). *Sport en bewegen*. In: Zeijl, E. (red.) (2003). *Rapportage Jeugd 2002*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Elling, A. (2002). *'Ze zijn er [niet] voor gebouwd'*. Zutphen: Koninklijke Wöhrmann BV.

Geurts, F (2001) *Adel in het Zadel: 100 jaar motorsport in België en Nederland van A tot Z/ DI I: ABCDEFG*. Zaltbommel: Europese Bibliotheek.

Geurts, F (2002) *Adel in het Zadel: 100 jaar motorsport in België en Nederland van A tot Z/ DI II: HIJKLMNO PQ*. Zaltbommel: Europese Bibliotheek.

Heuvel van de, M., Poel van der, H. en Beckers, T. (1999). *Sport in Nederland: een beleidsgerichte toekomstverkenning*. Tilburg: University Press.

Heuvel van de, M. en van der Werff, H. (1998). *Trendanalyse sport. Ontwikkeling in sportdeelname en organisatiegraad van de sport in de periode 1975 - 1995*. Tilburg: vakgroep vrijetijdswetenschappen.

KNMV (2002). *Jaarverslag 2002*. Arnhem: KNMV.

KNMV (2003). *KNMV Sport*. Zwolle: Tjil Offset.

KNSB (2003). *Aanvraag breedtesportimpuls Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) 2003 t/m 2008*. Amersfoort: KNSB.

Knop, P. De, Hoyng, J. (1998). *De functies en betekenissen van sport*. Tilburg: Tilburg University Press.

Knop, P. de, Vanreusel, B. en Scheerder, J. (2002). *Sportsociologie. Het spel en de spelers*. Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg.

Knop, P. de, Hoecke, J. van, Martelaer, K. de, Theeboom, M, Heddegem, L. van en Wylleman, P. (2000). *Kwaliteitszorg in de sportclub: jeugdwerking*.

Marivoet, M. en Claeys, U. (1975). *Sociale determinanten van het sportgedrag bij de jeugd*. Leuven: Sociologisch Onderzoeksinstituut K.U. Leuven.

Ooijendijk, W., Hildebrandt, V. en Stiggelbout, M. (2003). *Bewegen, sport en gezondheid*. In Breedveld, K (red.) (2003). *Rapportage Sport 2003*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau

Pitzalis, S., Rivola, L., Rivola, G. (1993) *De geschiedenis van de motorsport: oorsprong en ontwikkeling. Deel: wegrace*. Abcoude: Uniepers.

Sociaal Cultureel Planbureau (1997). *The Allocation of time, leisure activities and cultural participation in big cities, medium sized cities en smaller municipalities (pp. 362 - 381)*. In: Sociaal Cultureel Rapport 1996. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Theeboom, M. (2001). *Vechtsporten en kinderen*. Arnhem: NOC*NSF Breedtesport.

Vanreusel, B. & Bulcaen, F. (1992) *De sociale betekenis van sportdeelname*. Leuven: Onderzoekseenheid Sociaal-culturele Kinantropologie, Instituut voor Lichamelijk Opvoeding K.U. Leuven

Weeink, F. (2004). 100 jaar KNMV. *Motor Magazine* 91/11: 28-33

VWS (2001). *De breedtesportimpuls in beeld. Monitor breedtesportimpuls 2001*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2001

VWS (2002). *Tussenstand breedtesportimpuls voor gemeenten en bonden in 2002. 1-meting evaluatieonderzoek breedtesportimpuls*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2002.

Internetsites:

www.knmv.nl

www.scp.nl

www.minvws.nl

www.sport.nl

www.whoznex.nl

www.knlfb.nl

BIJLAGES

BIJLAGE I

Brief aan sportbonden

Geachte heer/mevrouw,

Voor mijn afstudeerscriptie ben ik bezig met het onderzoeken van de mogelijkheden voor een breedtesportimpulsproject gericht op de jeugd voor een sportbond. Via de Breedtesportmonitor vernam ik dat jullie een verzoek voor een breedtesportimpulsproject o.a. op jeugd gericht, hebben ingediend en gekregen. Graag zou ik meer willen weten over de precieze gang van zaken hieromtrent. Zodat ik naast de reeds gevonden literatuur over de breedtesportimpuls meer te weten kan komen over de praktische zaken aangaande een project opstellen en indienen door een sportbond. Het gaat om de volgende vragen:

1. Waarom zijn jullie aan de breedtesportimpuls begonnen? Wat waren de voornaamste uitgangspunten?
2. Hoe hebben jullie het kort samengevat aangepakt? (Hoe tot een project gekomen? Welke kanalen gebruikt? Hoe verliep het contact met de breedtesportimpulsconsulent? Moment van indienen? Etcetera.)
3. Zijn er reeds resultaten van het project te zien en is dat naar verwachting?
4. Wat zouden jullie achteraf anders gedaan hebben?

Ik hoop dat u enkele minuten de tijd wilt nemen om mijn vragen kort te beantwoorden. Mocht u meer willen weten, voor vragen kunt u contact met mij opnemen via de mail: F.P.N.Verkoulen@uvt.nl of via telefoonnummer: 06-#####.

Met vriendelijke groet,

Fabienne Verkoulen

BIJLAGE II

Vragenlijst Basisscholen en Middelbaar Onderwijs

Hoi!

Voor je ligt een vragenlijst die deel uitmaakt van mijn afstudeeronderzoek. Hierin wil ik jou een aantal vragen stellen over sport. Deze vragen gaan over de sport die jij (eventueel) beoefent en vragen over een andere sport, namelijk motorsport. Ik wil er graag achter komen wat jongeren doen aan sport en welke dingen voor jullie belangrijk zijn in een sport(vereniging).

Deze vragenlijst leg ik ook voor aan een groep jongeren die aan motorsport doet om zo te kijken of er verschillen zijn tussen de groepen. Al jullie antwoorden zal ik verzamelen en gaan bekijken en vergelijken. Daarna zal ik voor de KNMV, dat is de sportbond voor motorsport, alles opschrijven, waardoor zij weten wat jullie jongeren aan sport doen en wat voor jullie belangrijk is op sportgebied. Daardoor kunnen zij uiteindelijk een plan maken speciaal voor de jeugd.

De antwoorden kunnen worden ingevuld op de stippellijnen of door een kruisje te zetten in het rondje bij het antwoord dat voor jou het beste is. De enquête zal ongeveer 10 minuten in beslag nemen en is helemaal anoniem. Je hoeft je naam dus nergens in te vullen. Het is wel heel belangrijk voor mijn onderzoek dat je deze vragenlijst invult en weer bij je mentor inlevert, want zonder jullie gegevens kan ik niets vergelijken.

Alvast bedankt voor het invullen!!!

Fabienne Verkoulen

Deel I: Persoonsgegevens

1. **Hoe oud ben je?** .. jaar
2. **Ben je een meisje of een jongen?** 0 meisje
0 jongen
3. **Wat is je woonplaats?** .....
4. **In welke klas zit je?** .....
5. **Ben je in Nederland geboren of in een ander land?** 0 Ja in Nederland
0 In een ander land, namelijk, ...
6. **Is een van je ouders in een ander land geboren?** 0 Nee
0 Ja, vader in .....
0 Ja, moeder in .....

Deel II: Sportdeelname

7. **Doe je aan sport?** 0 Nee ik sport eigenlijk nooit (meer)
(gymles op school telt niet mee) 0 Ja, heel af en toe
0 Ja, ongeveer 1 keer per week
0 Ja, ongeveer 2 keer per week
0 Ja, 3 keer per week of meer

8. **Welke sport(en) heb je in de afgelopen 12 maanden het meest beoefend? Kun je ook aan geven of je deze sport binnen een vereniging beoefent en hoe vaak?**
(maximaal 3 sporten invullen)

Sport	In vereniging?		Hoe vaak per week?
1.	0 Ja	0 Nee	... keer per week
2.	0 Ja	0 Nee	... keer per week
3.	0 Ja	0 Nee	... keer per week

9. **Welke actieve sport(en) heb je in de afgelopen 12 maanden nog meer beoefend?**
(gymles op school telt niet mee, er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

0 Aerobics/steps	0 Roeien
0 Atletiek	0 Schaatsen
0 Badminton	0 Skeelers/skaten
0 Basketbal	0 Skiën/langlaufen/snowboarden
0 Danssport	0 Squash
0 Golf	0 Tafeltennis
0 Gymnastiek/turnen	0 Tennis
0 Handbal	0 Vecht- en verdedigingssporten
0 Hardlopen/joggen/trimmen	0 Veldvoetbal
0 Hockey	0 Volleybal
0 Honkbal/softbal	0 Wandelsport
0 Kano	0 Watersport/zeilen/surfen
0 Klimsport/bergwandelen	0 Wielrennen/mountainbike/toerfietsen
0 Korfbal	0 Zaalvoetbal
0 Motorsport	0 Zwemsport
0 Paardensport	0 Andere sport, namelijk .....

10. **Zou je een nieuwe sport willen beoefenen? Zo ja, welke?**
(maximaal 3 sporten invullen. Je kunt een keuze maken uit de lijst hierboven of een andere sport die er niet bij staat)

1. ....
2. ....
3. ....

11. Ik doe aan sport, omdat...*(kruis het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)*

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
ik het gewoon leuk vind	0	0	0	0	0
ik die specifieke sport erg leuk vind	0	0	0	0	0
het gezellig is	0	0	0	0	0
je andere mensen ontmoet	0	0	0	0	0
mijn vrienden ook sporten	0	0	0	0	0
mijn ouders sporten	0	0	0	0	0
mijn ouders graag willen dat ik sport	0	0	0	0	0
het gezond is	0	0	0	0	0
ik graag goed wil presteren	0	0	0	0	0
ik wedstrijden leuk vind	0	0	0	0	0
ik me graag fysiek inspan	0	0	0	0	0
Anders, namelijk					

12. Wat vind je niet leuk aan sporten?*(kruis het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)*

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
De kans op blessures	0	0	0	0	0
Trainingen	0	0	0	0	0
Wedstrijden	0	0	0	0	0
De vaste tijdstippen	0	0	0	0	0
Het is te duur	0	0	0	0	0
De afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	0	0	0	0	0
De ligging van de sportlocatie (te gevaarlijk)	0	0	0	0	0
Ik ben niet goed in sport	0	0	0	0	0
Anders, namelijk					

13. Wat zijn voor jou de drie belangrijkste redenen om met een sport te stoppen?

(kruis het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
Ik mag niet meer van de dokter/blessure	0	0	0	0	0
Ik vind de sport niet meer leuk	0	0	0	0	0
Ik vind de groep waarin ik sport niet meer leuk	0	0	0	0	0
Ik win nooit	0	0	0	0	0
Ik heb het te druk met school/ andere hobby's	0	0	0	0	0
Anders, namelijk					

Deel III: Jouw mening op sportgebied

14. Op welke manier zou je kennis willen maken met een nieuwe sport?

(kruis het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
Via schriftelijke informatie (brochures, boekjes, etc.)	0	0	0	0	0
Via visuele informatie (Internet, video, cd-rom, etc)	0	0	0	0	0
Via een introductiedag op de vereniging of een sportterrein	0	0	0	0	0
Via introductieles op school	0	0	0	0	0
Via introductieles in de wijk	0	0	0	0	0
Via een groep jongeren die de sport reeds beoefend	0	0	0	0	0
Anders, namelijk					

15. Welke dingen vind je belangrijk in een sportvereniging?

(kruis het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	heel belangrijk	belangrijk	niet zo belangrijk	helemaal niet belangrijk	Weet niet/ Geen mening
Individuele aandacht tijdens de trainingen	0	0	0	0	0
Inspraak door de jeugd	0	0	0	0	0
Nadruk op trainingen	0	0	0	0	0
Nadruk op wedstrijden/prestatie	0	0	0	0	0
Een gezonde mix van trainingen en wedstrijden	0	0	0	0	0
Goede begeleiding ook voor degenen die niet aan wedstrijden doen	0	0	0	0	0
Veiligheid tijdens het sporten	0	0	0	0	0
De afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	0	0	0	0	0
De kwaliteit van het gebruikte materiaal	0	0	0	0	0

Anders, namelijk .....

Deel IV: Motorsport

16. Ben je bekend met motorsport? Zo ja, hoe?

(slechts één antwoord aankruisen dat voor jou het beste geldt)

- 0 via de televisie
- 0 via de radio
- 0 via Internet
- 0 via een tijdschrift
- 0 via familie
- 0 anders, namelijk: .....

17. Vanaf welke leeftijd kun je aan motorsport doen, denk je? .... jaar

Tot slot volgen nog enkele stellingen over motorsport. Ook hier kruis je het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet.

18. Motorsport is .....

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
een jongenssport	0	0	0	0	0
een sport voor volwassenen	0	0	0	0	0
een dure sport	0	0	0	0	0
een gevaarlijke sport	0	0	0	0	0
spannende snelle sport	0	0	0	0	0
een onbekende sport voor mij	0	0	0	0	0
een moeilijke sport	0	0	0	0	0
een leuke sport	0	0	0	0	0
goed voor je conditie	0	0	0	0	0
een stoere sport	0	0	0	0	0
anders, namelijk					

19. Ik wil/kan niet aan motorsport doen, omdat ....

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
het een jongenssport is	0	0	0	0	0
ik niet weet waar ik dat kan doen	0	0	0	0	0
het een dure sport is	0	0	0	0	0
het een gevaarlijke sport is	0	0	0	0	0
het te ver weg is	0	0	0	0	0
het een onbekende sport voor mij is	0	0	0	0	0
mijn ouders dat niet goed zouden vinden	0	0	0	0	0
ik liever in teamverband sport	0	0	0	0	0
anders, namelijk					

20. Ik zou wel aan motorsport willen doen .....

	helemaal mee eens	mee eens	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
omdat het stoer is	0	0	0	0	0
omdat het spannend is	0	0	0	0	0
omdat het anders is	0	0	0	0	0
omdat je er veel van leert	0	0	0	0	0
anders, namelijk					

21. Zou je (ooit) een introductieles motorsport willen?   0 Ja   0 Nee

BIJLAGE III

Vragenlijst motorsporters

Deel I: Persoonsgegevens

1. Hoe oud ben je? jaar
2. Wat is je geslacht? Meisje Jongen
3. Wat is je woonplaats?
4. Wat is je huidige opleiding?
- Basisschool, groep
- Voortgezet onderwijs, niveau/jaar
- Anders, namelijk
5. Ben je in Nederland geboren of in een ander land?
- Ja in Nederland
- In een ander land, namelijk
6. Is een van je ouders in een ander land geboren?
- Nee
- Ja, vader in
- Ja, moeder in

Deel II: Sportdeelname

7. Doe je aan sport? (*gymles op school telt niet mee*)
- Nee
- Ja, heel af en toe
- Ja, ongeveer 1 keer per week
- Ja, ongeveer 2 keer per week
- Ja, 3 keer per week of meer

8. Welke sport(en) heb je in de afgelopen 12 maanden het meest beoefend? Kun je ook aangeven of je deze sport binnen een vereniging beoefent en hoe vaak?
 (maximaal 3 sporten invullen)

Sport	In vereniging?	Hoe vaak per week?
1. <input type="text"/>	☐ Ja ☐ Nee	<input type="text"/> keer per week
2. <input type="text"/>	☐ Ja ☐ Nee	<input type="text"/> keer per week
3. <input type="text"/>	☐ Ja ☐ Nee	<input type="text"/> keer per week

9. Welke actieve sport(en) heb je in de afgelopen 12 maanden nog meer beoefend?
 (gymles op school telt niet mee, er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- Aerobics/Steps Atletiek Badminton Basketball Danssport Golf
- Gymnastiek/Turnen Handbal Hardlopen/Joggen/Trimmen Hockey Honkbal/Softbal Kano
- Klimsport Korfbal Motorsport Paardensport Roeien Schaatsen Skeelers/Skaten
- Skiën/Langlaufen/Snowboarden Squash Tafeltennis Tennis Vecht- en verdediginssporten
- Veldvoetbal
- Volleybal Wandelsport Watersport/Zeilen/Surfen Wielrennen/Mountainbiken Zaalvoetbal
- Zwemsport
- Anders, namelijk:

10. Zou je een nieuwe sport willen beoefenen? Zo ja, welke?
 (je kunt een keuze maken uit bovenstaande lijst of een andere sport die er niet bij staat. Maximaal 3 sporten invullen)

1.

2.

3.

11. Ik doe aan sport, omdat...

(klik het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/ geen mening
ik het gewoon leuk vind	☐	☐	☐	☐	☐
ik die specifieke sport erg leuk vind	☐	☐	☐	☐	☐
het gezellig is	☐	☐	☐	☐	☐
je andere mensen ontmoet	☐	☐	☐	☐	☐
mijn vrienden ook sporten	☐	☐	☐	☐	☐
mijn ouders sporten	☐	☐	☐	☐	☐
mijn ouders graag willen dat ik sport	☐	☐	☐	☐	☐
het gezond is	☐	☐	☐	☐	☐
ik graag goed wil presteren	☐	☐	☐	☐	☐
ik wedstrijden leuk vind	☐	☐	☐	☐	☐
ik me graag fysiek inspan	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

12. Wat vind je niet leuk aan sporten?

(klik het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/ geen mening
De kans op blessures	☐	☐	☐	☐	☐
Trainingen	☐	☐	☐	☐	☐
Wedstrijden	☐	☐	☐	☐	☐
De vaste tijdstippen	☐	☐	☐	☐	☐
Het is te duur	☐	☐	☐	☐	☐
Afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	☐	☐	☐	☐	☐
De ligging van de sportlocatie (te gevaarlijk)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben niet goed in sport	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

13. Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen om met een sport te stoppen?
 (klik het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/ geen mening
Ik mag niet meer van de dokter/blessure	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de sport niet meer leuk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de groep waarin ik sport niet meer leuk	☐	☐	☐	☐	☐
Ik win nooit	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb het te druk met school/andere hobby's	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

Deel III: Jouw mening op sportgebied

14. Op welke manier zou je kennis willen maken met een nieuwe sport?
 (klik het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/ geen mening
Via schriftelijke informatie (brochures, boekjes, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Via visuele informatie (Internet, video, cd-rom, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Via een introductiedag op de vereniging of een sportterrein	☐	☐	☐	☐	☐
Via introductieles op school	☐	☐	☐	☐	☐
Via een introductieles in de wijk/buurt	☐	☐	☐	☐	☐
Via een groep jongeren die de sport reeds beoefent	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

15. Welke dingen vind je belangrijk in een sportvereniging?

(klik het rondje aan dat het beste aan jouw mening voldoet)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/geen mening
Individuele aandacht tijdens de trainingen	☐	☐	☐	☐	☐
Inspraak door de jeugd	☐	☐	☐	☐	☐
Nadruk op trainingen	☐	☐	☐	☐	☐
Nadruk op wedstrijden/prestatie	☐	☐	☐	☐	☐
Een gezonde mix van trainingen en wedstrijden	☐	☐	☐	☐	☐
Goede begeleiding ook voor degene die niet aan wedstrijden doen	☐	☐	☐	☐	☐
Veiligheid tijdens het sporten	☐	☐	☐	☐	☐
De afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	☐	☐	☐	☐	☐
De kwaliteit van het gebruikte materiaal	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

Deel IV: Motorsport

16. Doe je aan motorsport? Ja Nee » je bent klaar met de vragenlijst, klik op

17. Welke tak van motorsport beoefen je?

18. Ben je in bezit van een KNMV-licentie? Ja Nee

19. Neem je deel aan wedstrijden en waarom wel/niet?

Ja, omdat

Nee, omdat

20. Hoe ben je in aanraking gekomen met de sport?

(slechts 1 antwoord mogelijk)

- Via mijn ouders
- Via familielid
- Via vriend/vriendin
- Via iemand anders uit de directe omgeving
- Via de media (televisie, radio, Internet, krant, tijdschrift, etc.)
- Anders, namelijk

21. Is er iemand anders in je directe omgeving die (ook) aan motorsport/motorrijden doet?

- ja, namelijk:
  - familielid,
  - vrienden
  - anders, namelijk

22. Hoe reageert je familie op het feit dat je aan motorsport doet?

23. Hoe reageren je vrienden/vriendinnen op het feit dat je aan motorsport doet?

24. Ben je lid van een motorvereniging? Ja Nee » [ga door met vraag 29](#)

25. Van welke motorvereniging ben je lid?

(deze vraag hoeft je niet verplicht in te vullen)

26. Is jouw vereniging ook op jeugd gericht? Ja Redelijk Nee

27. Heb je als jongere (genoeg) inspraak in je vereniging? Ja Redelijk Nee

28. Zou je iets veranderd willen zien binnen je vereniging?

- Ja namelijk
- Nee

29. Wat is volgens jou een voordeel aan motorsport?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Groter verantwoordelijkheidsgevoel (in het verkeer)
- Sneller reactievermogen
- Verwacht daardoor later voordeel bij rijlessen/rij-examens
- Niet bang
- Meer oog voor risico's
- Je komt veel leuke en verschillende mensen tegen
- Andere voorde(e)(en)

30. Wat is volgens jou een nadeel aan motorsport?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Circuit(s) lig(gen) te ver weg
- Het brengt meer kosten mee dan een andere sport
- Er gaat veel tijd in zitten
- Het is een blessuregevoelige sport
- Andere nade(e)(en)

31. Rij je scooter? Zo ja, denk je dat je voordeel hebt bij het feit dat je aan motorsport doet?
Op welke manier?

- Nee
- Ja

32. Welke manieren zijn volgens jou geschikt om motorsport meer bekend te maken onder de jeugd?

(je mag hier maximaal 3 antwoorden aankruisen)

- Een reclamecampagne houden
- Met een team van jeugdige motorsporters door het land trekken
- In samenwerking met scholen introductielessen/dagen organiseren
- Organiseren van introductiedagen per provincie
- Verenigingen die introductiedagen houden
- Jaarlijks organiseren van een introductiekamp
- Andere suggesties:

Tot slot volgen nog enkele stellingen over motorsport. Klik het bolletje aan dat het beste aan jouw mening voldoet.

33. Motorsport is ...

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/geen mening
een jongenssport	☐	☐	☐	☐	☐
een sport voor volwassenen	☐	☐	☐	☐	☐
een dure sport	☐	☐	☐	☐	☐
een gevaarlijke sport	☐	☐	☐	☐	☐
een onbekende sport voor vele jongeren	☐	☐	☐	☐	☐
een moeilijke sport	☐	☐	☐	☐	☐
een leuke sport	☐	☐	☐	☐	☐
goed voor je conditie	☐	☐	☐	☐	☐
een stoere sport	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

34. Redenen voor andere kinderen om niet aan motorsport te doen ...

	Helemaal mee eens	Mee eens	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Weet niet/geen mening
het is een jongenssport	☐	☐	☐	☐	☐
ze weten niet waar ze het kunnen doen	☐	☐	☐	☐	☐
het is een dure sport	☐	☐	☐	☐	☐
het is een gevaarlijke sport	☐	☐	☐	☐	☐
het is een onbekende sport voor hen	☐	☐	☐	☐	☐
het is te ver weg	☐	☐	☐	☐	☐
hun ouders dat niet goed zouden vinden	☐	☐	☐	☐	☐
ze liever in teamverband sporten	☐	☐	☐	☐	☐

Anders, namelijk

Hartstikke bedankt voor het invullen van mijn enquête!!!!

Reset

Verzenden

BIJLAGE IV

Tabellen en figuren behorend bij hoofdstuk 6

Beschrijvende analyse onderzoeksgroep en sportdeelname

	Motorsportgroep	
	N	%
Geslacht		
Jongen	39	100
Meisje	-	-
Leeftijd		
6-11 jaar	15	38,5
12-15 jaar	11	28,2
16-18 jaar	13	33,3
Opleiding		
Basisschool	16	41
Brugklas	1	2,6
Mavo	1	2,6
Havo	5	12,8
Vwo	4	10,3
Anders	12	30,8
Etniciteit		
Autochtoon	36	92,3
Allochtoon	3	7,7
Totaal	39	100

Tabel 1 Persoonsgegevens motorsportgroep

Controlegroep	Populairste sporten per groep	
	Stimulusgroep	Motorsportgroep
Badminton	Skeelers/skaten	Motorsport
Veldvoetbal	Veldvoetbal	Hardlopen/joggen/trimmen
Zwemsport	Tafeltennis	Wielrennen/mountainbike/toerfietsen
Tennis	Basketball	Fitness
Skeelers/skaten	Badminton	Vecht- en verdedigingssport
Tafeltennis	Schaatsen	Veldvoetbal
Danssport	Zwemsport	Zwemsport
Basketball	Tennis	Schaatsen
Volleybal	Hardlopen/joggen/trimmen	Skiën
Zaalvoetbal	Zaalvoetbal	Zaalvoetbal

Tabel 2 Populairste sporten per onderzoeksgroep

Populairste sporten per groep			
	♀		♂
Zwemsport	39,9%	Veldvoetbal	50,6%
Danssport	36,4%	Tafeltennis	34,0%
Skeelers/skaten	32,7%	Skeelers/skaten	30,9%
Badminton	30,9%	Badminton	30,2%
Schaatsen	26,7%	Zaalvoetbal	28,9%
Tennis	25,8%	Basketball	27,9%
Basketball	24,0%	Zwemsport	26,0%
Tafeltennis	22,1%	Tennis	24,9%
Volleybal	20,7%	Hardlopen/trimmen/joggen	23,0%
Paardensport	19,4%	Wielrennen/mountainbike/toerfietsen	21,5%
Motorsport	0,9%	Motorsport	8,4%

Tabel 3 Populairste sporten voor variabele: geslacht

Scholen	Sportmotieven Motorsportgroep	Factor 7
1 - Gezondheid/prestatie	1 - Fysiek/plezier	1 - Gezondheid/sociaal
2 - Plezier	2 - Ouders/plezier	2 - Plezier/gezellig
3 - Omgeving	3 - Prestatie/plezier	3 - Prestatie
	4 - Gezond/plezier	4 - Ouders

Tabel 4 Motieven om te sporten voor de verschillende groepen

Tabellen bij stellingen 'sportdeelname'

	Mee eens			Oneens			Geen mening		
	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Ik doe aan sport, omdat..									
Ik het gewoon leuk vind	94,7	95,9	97,4	2	1	0	3,3	3,1	2,6
Het gezond is	93,1	89,6	97,4	5,3	7,8	2,6	1,6	2,6	0
Het gezellig is	86,2	92,3	92,3	8,5	4,6	5,1	5,3	3,1	2,6
Ik die bepaalde sport erg leuk vind	84,6	90,7	100	5,3	3,6	0	10,2	5,7	0
Ik wedstrijden leuk vind	74,4	77,3	100	18,3	17,5	0	7,3	5,2	0
Je andere mensen ontmoet	76,8	63,4	94,9	15	25,8	5,1	8,1	10,8	0
Ik me graag fysiek inspan	68,7	67,9	97,4	15,4	20,1	2,6	15,9	12	0
Ik graag goed wil presteren	64,2	66,3	100	26,8	25,4	0	8,9	8,3	0
Mijn vrienden ook sporten	53,7	57,7	66,7	41,1	37,6	33,3	5,3	4,6	0
Mijn ouders graag willen dat ik sport	31,3	34,4	53,8	56,5	55,7	41	12,2	9,9	5,1
Mijn ouders sporten	26	22,7	38,5	63,8	66	56,4	10,2	11,3	5,1

Tabel 5 Redenen aan sport te doen per onderzoeksgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens		Oneens		Geen mening	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Ik doe aan sport, omdat..						
Ik het gewoon leuk vind	95,3	95,5	1,9	1,1	2,8	3,4
Het gezond is	92,6	91,6	5,1	6,8	2,3	1,5
Het gezellig is	89,8	88,6	6	7,2	4,2	4,2
Ik die bepaalde sport erg leuk vind	84,6*	91,3	4,2	4,2	11,2	4,5
Ik wedstrijden leuk vind	67,9**	85,6	26,5	8,3	5,6	6,1
Je andere mensen ontmoet	74	72	18,6	18,6	7,4	9,5
Ik me graag fysiek inspan	63,1**	77,3	20,1	12,9	16,8	9,8
Ik graag goed wil presteren	50,9**	81,8	37,4	13,3	11,7	4,9
Mijn vrienden ook sporten	47**	64	47	32,6	6	3,4
Mijn ouders graag willen dat ik sport	25,4**	41,7	64,3	47,3	10,3	11
Mijn ouders sporten	20*	30,3	70,2	59,1	9,8	10,6

Tabel 6 Redenen om aan sport te doen voor variabele geslacht
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar
Ik doe aan sport, omdat..						
Ik het gewoon leuk vind	92,8	96,2	0,9	1,6	6,3	2,2
Het gezond is	84,7**	94,3	12,6	4,1	2,7	1,6
Het gezellig is	81,1**	91,6	13,5	4,6	5,4	3,8
Ik die bepaalde sport erg leuk vind	89,2	88	2,7	4,6	8,1	7,4
Ik wedstrijden leuk vind	80,2	76,9	14,4	17,1	5,4	6
Je andere mensen ontmoet	62,2*	76,1	26,1	16,3	11,7	7,6
Ik me graag fysiek inspan	61,3*	73,7	18,9	15,4	19,8	10,9
Ik graag goed wil presteren	66,7	68,4	24,3	24	9	7,6
Mijn vrienden ook sporten	54,1	57,1	40,5	38,6	5,4	4,3
Mijn ouders graag willen dat ik sport	31,5	35,2	52,3	55,7	16,2	9
Mijn ouders sporten	25,2	25,8	61,3	64,9	13,5	9,2

Tabel 7 Redenen om aan sport te doen voor variabel leeftijdsgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Wat is niet leuk aan sporten?									
De kans op blessures	58,9	59	74,4	35,4	36,4	25,6	5,7	4,6	0
Het is te duur	18,3	12,9	48,7	73,2	77,3	43,6	8,5	9,8	7,7
De vaste tijdstippen	20,3	13,4	7,7	74,8	83	84,6	4,9	3,6	7,7
Trainingen	14,2	13,5	2,6	79,7	82,8	92,3	6,1	3,6	5,1
Wedstrijden	13,4	12,9	5,1	78,9	84,5	92,3	7,7	2,6	2,6
De afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	14,2	7,7	15,4	86,9	87,6	82,1	4,9	4,6	2,6
Ik ben niet goed in sport	13	7,8	7,7	76,4	85,5	84,6	10,6	6,7	7,7
De ligging van de sportlocatie (gevaarlijk)	7,3	2,1	7,7	76,4	85,5	84,6	10,6	6,7	7,7

Tabel 8 Wat is niet leuk aan sport bekeken per onderzoeksgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Wat is niet leuk aan sporten?						
De kans op blessures	58,8	61,4	36,6	33,7	4,6	4,9
Het is te duur	18,5	18,6	72,2	72,6	9,3	8,7
De vaste tijdstippen	18,1	15,2	77,8	79,8	4,2	4,9
Trainingen	15	11,4	80,4	83,3	4,7	5,3
Wedstrijden	14,4	11	81,9	82,5	3,7	6,5
De afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	14,4	9,5	80,6	86,3	5,1	4,2
Ik ben niet goed in sport	14	7,6	73,5	86,7	12,6	5,7
De ligging van de sportlocatie (gevaarlijk)	5,1	5,3	90,7	89,4	4,2	5,3

Tabel 9 Wat is niet leuk aan sport bekeken voor variabele geslacht
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar
Wat is niet leuk aan sporten?						
De kans op blessures	63,1	59,3	30,6	36,3	6,3	4,3
Het is te duur	23,4	17,1	64	75	12,6	7,9
De vaste tijdstippen	20,7	15,2	73	80,7	6,3	4,1
Trainingen	16,2*	12	74,8	84,2	9	3,8
Wedstrijden	9,9	13,3	82	82,3	8,1	4,3
De afstand naar de sportlocatie (te ver weg)	15,3	10,6	78,4	85,3	6,3	4,1
Ik ben niet goed in sport	11,7	10,1	82,9	80,1	5,4	9,8
De ligging van de sportlocatie (gevaarlijk)	10,8**	3,5	82,9	92,1	6,3	4,3

Tabel 10 Wat is niet leuk aan sport bekeken voor variabele leeftijdsgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Ik zou met sport stoppen als...									
ik de sport niet meer leuk vind	64	73,3	69,2	32	25,1	28,2	4	1,6	2,6
ik niet meer mag van de dokter/blessure	59,5	66,3	82,1	34,4	31,6	12,8	6,1	2,1	5,1
ik de groep waarin ik sport niet meer leuk vind	44,1	41,6	43,6	50,2	56,8	51,3	5,7	1,6	5,1
ik het te druk heb met school/andere hobby's	48,2	38,6	28,2	46,6	57,1	66,7	5,3	4,2	5,1
ik nooit win	7,3	2,2	15,4	89,1	96,8	82,1	3,6	1,1	2,6

Tabel 11 Redenen om met sport te stoppen bekeken per onderzoeksgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Ik zou met sport stoppen als...						
ik de sport niet meer leuk vind	76,3**	61,5	22,3	34,4	1,4	4,2
ik niet meer mag van de dokter/blessure	65,7	62,7	30,6	32,3	3,7	4,9
ik de groep waarin ik sport niet meer leuk vind	47,2	39,7	49,5	55,7	3,3	4,6
ik het te druk heb met school/andere hobby's	45,8	40,2	48,1	55,9	6,1	3,8
ik nooit win	2,8*	8,5	95,8	88	1,4	3,5

Tabel 12 Redenen om met sport te stoppen bekeken voor variabele geslacht
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar
Ik zou met sport stoppen als...						
ik de sport niet meer leuk vind	58,6*	71	36	26,8	5,4	2,2
ik niet meer mag van de dokter/blessure	59,5	65,5	35,1	30,4	5,4	4,1
ik de groep waarin ik sport niet meer leuk vind	34,2	45,8	61,3	50,4	4,5	3,8
ik het te druk heb met school/andere hobby's	28,8**	47	64	48,9	7,2	4,1
ik nooit win	7,2	5,6	89,2	92,2	3,6	2,2

Tabel 13 Redenen om met sport te stoppen bekeken voor variabele leeftijdsgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Tabellen bij stellingen 'mening op sportgebied'

	Mee eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Informatievoorziening..									
Introductiedag op vereniging of sportterrein	84,7	87,6	68,4	9,7	10,9	23,7	5,6	1,6	7,9
introductieteam	69,4	75,6	76,3	21	21,2	13,2	9,7	3,1	10,5
Introductieles op school	62,5	64,9	47,4	29,8	30,4	44,7	7,7	4,6	7,9
Introductieles in de wijk	49,2	55,7	44,7	39,9	38,1	44,7	10,9	6,2	10,5
Visuele informatie	44,8	39,7	50	46,8	57,2	31,6	8,5	3,1	18,4
Schriftelijk informatie	39,1	35,6	39,5	52,8	61,9	42,1	8,1	2,6	18,4

Tabel 14 Manieren om kennis te maken met een nieuwe sport bekeken per onderzoeksgroep
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Informatievoorziening..						
Introductiedag op vereniging of sportterrein	90,3**	79,8	6,5	15,3	3,2	5
introductieteam	74,2	71	18,9	21,8	6,9	7,3
Introductieles op school	68,7*	57	25,3	36,1	6	6,8
Introductieles in de wijk	57,6*	46,4	33,2	44,9	9,2	8,7
Visuele informatie	38,7	46,8	53,5	46,8	7,8	6,5
Schriftelijk informatie	37,8	37,6	55,8	55,5	6,5	6,8

Tabel 15 Manieren om kennis te maken met een nieuwe sport bekeken voor variabele
geslacht
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar	6 – 11 jaar	12 – 18 jaar
Informatievoorziening..						
Introductiedag op vereniging of sportterrein	80,9	85,6	11,8	11,1	7,3	3,3
introductieteam	56,4**	77,2	30	17,6	13,6	5,1
Introductieles op school	51,8*	65,4	38,2	29,2	10	5,4
Introductieles in de wijk	42,7*	54,1	40	39,5	17,3	6,5
Visuele informatie	39,1	44,3	49,1	50	11,8	5,7
Schriftelijk informatie	30*	40	58,2	54,9	11,8	5,1

Tabel 16 Manieren om kennis te maken met een nieuwe sport bekeken voor variabele
leeftijdsgroep
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

	Mee eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Wat is belangrijk in een vereniging?									
Veiligheid tijdens het sporten	89,5	90,7	92,3	8,5	7,8	2,6	2	1,6	5,1
Gezonde mix van trainingen en wedstrijden	84,3	91,8	92,3	10,5	5,7	0	5,2	2,6	7,7
Goede begeleiding voor iedereen	83,5	84,5	82,1	12,9	13	5,1	3,6	2,6	12,8
Individuele aandacht tijdens de trainingen	75	81,3	94,9	18,1	17,1	0	6,9	1,6	5,1
Kwaliteit van het gebruikte materiaal	76,6	77,2	89,7	20,2	21,2	2,6	3,2	1,6	7,7
Inspraak door de jeugd	70,2	76,7	69,2	22,2	19,2	10,3	7,7	4,1	20,5
Nadruk op trainingen	69,4	74,6	76,9	22,6	21,8	12,8	8,1	3,6	10,3
Nadruk op wedstrijden	67,7	72	66,7	25,8	23,3	20,5	6,5	4,7	12,8
Afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	51,2	44,8	64,1	44,8	52,6	20,5	4	2,6	15,4

Tabel 17 Wat is belangrijk in een vereniging bekeken per onderzoeksgroep
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Wat is belangrijk in een vereniging?						
Veiligheid tijdens het sporten	93,5	87,5	5,5	9,5	0,9	3,0
Gezonde mix van trainingen en wedstrijden	85,3*	90,2	11,5	4,5	3,2	5,3
Goede begeleiding voor iedereen	86,1	81,8	12	12,5	1,9	5,7
Individuele aandacht tijdens de trainingen	73,3*	84	20,3	12,9	6,5	3
Kwaliteit van het gebruikte materiaal	72,7**	82,2	25,9	13,6	1,4	4,2
Inspraak door de jeugd	70,8	74,2	22,2	18,2	6,9	7,6
Nadruk op trainingen	69,1	74,5	24	19,4	6,9	6,1
Nadruk op wedstrijden	67,1	71,2	27,3	22	5,6	6,8
Afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	41,5**	56,4	56,2	37,5	2,3	6,1

Tabel 18 Wat is belangrijk in een vereniging bekeken voor variabele geslacht
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

	Mee eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar
Wat is belangrijk in een vereniging?						
Veiligheid tijdens het sporten	92,8	89,4	5,4	8,4	1,8	2,2
Gezonde mix van trainingen en wedstrijden	85,6	88,6	8,1	7,6	6,3	3,8
Goede begeleiding voor iedereen	83,8	83,7	10,8	12,7	5,4	3,5
Individuele aandacht tijdens de trainingen	85,6	77,2	9	18,4	5,4	4,3
Kwaliteit van het gebruikte materiaal	74,8	78,9	21,6	18,4	3,6	2,7
Inspraak door de jeugd	63,1*	75,6	27,9	17,6	9	6,8
Nadruk op trainingen	66,7	73,7	24,3	20,6	9	5,7
Nadruk op wedstrijden	72,1	68,6	18,9	26	9	5,4
Afstand en bereikbaarheid van de sportlocatie	50,5	49,5	42,3	47	7,2	3,5

Tabel 19 Wat is belangrijk in een vereniging bekeken voor variabele leeftijd
Significantie: * $p < 0,05$ ** $p < 0,01$

Tabellen bij stellingen 'motorsport'

	Mee Eens			Oneens			Geen mening		
	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal
Motorsport is...									
een gevaarlijke sport	80,6*	76,9	79	12,9	21,5	16,7	6,5	11,6	14,3
een spannende snelle sport	80,2	86	82,7	15,8	10,4	13,4	4,0	3,6	3,9
een dure sport	66,5	70,3	68,2	18,1	14,4	16,5	15,4	15,3	15,3
een stoere sport	65,2	63,2	64,3	22,7	29,5	25,7	12,1	7,3	10
een leuke sport	56,7	59	57,7	26,3	24,6	25,6	17	16,4	16,7
een moeilijke sport	49,4	51,3	50,2	31,2	27,7	29,6	19,4	21	20,2
een jongenssport	42,9	43,1	43	52,6	54,9	53,6	4,5	2	3,4
een onbekende sport voor mij	34,4	41,5	37,6	61,1	55,9	58,8	4,5	2,6	3,6
goed voor je conditie	33,6	30,3	32,1	51	56,4	53,4	15,4	13,3	14,5
een sport voor grote mensen	32	33	32,4	63,2	62,9	63	4,8	4,1	4,6

Tabel 20 Stellingen over imago van motorsport (in percentages) voor variabele: plaats
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens		Oneens		Geen mening	
	♂	♀	♂	♀	♂	♀
Motorsport is...						
een gevaarlijke sport	81,6	76,5	13,8	19,5	4,6	4,0
een spannende snelle sport	74 **	91,1	19,5	7,6	6,5	1,3
een dure sport	58,1**	77,9	18,4	14,6	23,5	7,5
een stoere sport	55,8 **	72,4	32,6	19,1	11,6	8,4
een leuke sport	36,4**	78,2	36,9	14,7	26,7	13,8
een moeilijke sport	45,2**	55,1	28,1	31,1	26,7	13,8
een jongenssport	36,1**	49,6	61,1	46,5	2,8	4,0
een onbekende sport voor mij	45,2**	30,2	50,7	66,7	4,1	3,1
goed voor je conditie	25,8**	38,2	53,9	52,9	20,3	8,9
een sport voor grote mensen	28,7	36	65,7	60,4	5,6	3,6

Tabel 21 Stellingen over imago van motorsport (in percentages) voor variabele: geslacht
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar
	Motorsport is...					
een gevaarlijke sport	82,3	78,1	14,6	17,3	3,1	4,6
een spannende snelle sport	85,3	82,0	12,6	13,6	2,1	4,3
een dure sport	60,4**	70,3	29,2	13,0	10,4	16,7
een stoere sport	70,8	62,5	22,9	26,5	6,3	11,0
een leuke sport	65,6*	55,5	26,0	25,4	8,3	19,1
een moeilijke sport	52,1	49,7	32,3	28,9	15,6	21,4
een jongenssport	52,1*	40,5	47,9	55,2	0	4,3
een onbekende sport voor mij	35,4	38,2	62,5	57,8	2,1	4,0
goed voor je conditie	38,5*	30,3	56,3	52,6	5,2	17,1
een sport voor grote mensen	36,5	31,3	59,4	64,1	4,2	4,6

Tabel 22 Stellingen over imago van motorsport (in percentages) voor variabele: leeftijdsgroep
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal
Ik wil niet aan motorsport doen, omdat...									
ik liever in teamverband sport	58,5	62	60	34,3	31,3	33	7,2	6,3	7
het een gevaarlijke sport is	55,2	49,2	52,6	39,1	47,7	42,9	5,7	3,1	4,5
ik niet weet waar ik het kan doen	44,8	44,8	44,8	46,8	49	47,7	8,4	6,2	7,5
het een dure sport is	43,5	46,4	44,8	42,7	45,4	43,9	13,8	8,2	11,3
mijn ouders dat niet goed zouden vinden	42,7	42,3	42,5	40,7	44,3	42,3	16,6	13,4	15,2
het een onbekende sport voor mij is	35,5	33,2	34,5	56,5	59,6	57,8	8,0	7,2	7,7
het te ver weg is	30,2	28,4	29,4	52	53,6	52,7	17,8	18,0	17,9
het een jongenssport is	12,5	8,8	10,9	81	88,7	84,4	6,5	2,5	4,7

Tabel 23 Waarom niet aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: plaats
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♂	♀	♂	♀	♂	♀
Ik wil niet aan motorsport doen, omdat...						
ik liever in teamverband sport	67**	53,3	25,6	40	7,4	6,7
het een gevaarlijke sport is	63,1**	42,5	31,8	53,5	5,1	4,0
ik niet weet waar ik het kan doen	46,8*	42,9	42,6	52,7	10,6	4,4
het een dure sport is	39,4**	50,0	44,0	43,8	16,7	6,2
mijn ouders dat niet goed zouden vinden	44	41,2	38,4	46,0	17,6	12,8
het een onbekende sport voor mij is	44,2**	25,2	46,5	68,6	9,3	6,2
het te ver weg is	27,8*	31,0	49,1	56,2	23,1	12,8
het een jongenssport is	18,1**	4,0	77,3	91,2	4,6	4,8

Tabel 24 *Waarom niet aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: geslacht*
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar
Ik wil niet aan motorsport doen, omdat...						
ik liever in teamverband sport	61,5	59,6	32,3	33,1	6,3	7,3
het een gevaarlijke sport is	51,0	53,0	45,8	42,1	3,1	4,9
ik niet weet waar ik het kan doen	50,0	43,4	43,8	48,8	6,3	7,8
het een dure sport is	41,7	45,7	47,9	42,8	10,4	11,6
mijn ouders dat niet goed zouden vinden	46,9	41,3	44,8	41,6	8,3	17,1
het een onbekende sport voor mij is	34,4	34,5	60,4	57,1	5,2	8,4
het te ver weg is	36,5	27,5	43,8	55,2	19,8	17,3
het een jongenssport is	20,8**	8,1	79,2	85,8	0	6,1

Tabel 25 *Waarom niet aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: leeftijdsgroep*
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %			Oneens %			Geen mening %		
	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal	Controle groep	Stimulus groep	Totaal
Ik zou wel aan motorsport willen doen, omdat...									
het spannend is	65,6	75,3	69,8	27,5	23,2	25,6	6,9	1,5	4,6
het anders is	62,3	67,5	64,6	29,1	30,4	29,7	8,6	2,1	5,7
is het stoer is	41,7	44,6	43	51,8	52,3	52	6,5	3,1	5
je er veel van leert	24,3	34,9	28,9	63,2	56,8	60,4	12,5	8,3	10,7

Tabel 26 *Waarom wel aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: plaats*
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %		Oneens %		Geen mening %	
	♂	♀	♂	♀	♂	♀
Ik zou wel aan motorsport willen doen, omdat...						
het spannend is	57,4**	81,8	37,0	14,7	5,6	3,6
het anders is	55,1**	73,8	38,4	21,3	6,5	4,9
het stoer is	29,3**	56	65,1	39,6	5,6	4,4
je er veel van leert	18,7**	38,7	67,8	53,3	13,6	8,0

Tabel 27 *Waarom wel aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: geslacht*
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

	Mee Eens %		Oneens %		Geen mening %	
	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar	6 - 11 jaar	12 - 18 jaar
Ik zou wel aan motorsport willen doen, omdat...						
het spannend is	74,0	68,7	25,0	25,8	1,0	5,5
het anders is	69,8	63,2	27,1	30,4	3,1	6,4
het stoer is	51,0*	40,7	47,9	53,2	1,0	6,1
je er veel van leert	35,4	27,1	57,3	61,2	7,3	11,7

Tabel 28 *Waarom wel aan motorsport doen (in percentages) voor variabele: leeftijdsgroep*
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Tabellen bij conceptueel model bekeken

Motorsport is...	Component		
	Leuk	Negatief	Moeilijk
Leuk	.805		
Spannend	.745		
Stoer	.699		
Gevaarlijk		.751	
Voor volwassenen		.657	
Een jongenssport		.549	
Een dure sport		.531	
Een onbekende sport voor mij			.682
Moeilijk			.669
Goed voor je conditie			.513

Tabel 29 Factoranalyse motorsportimago

Ik sport, omdat..	Component		
	1	2	3
Ik wedstrijden leuk vind	.796		
Ik graag fysiek bezig ben	.742		
Ik graag goed presteer	.684		
Ik het gezellig vind		.812	
Ik het leuk vind		.613	
Ik het leuk vind andere mensen te ontmoeten		.568	
Ik die specifieke sport leuk vind		.543	
Het gezond is		.438	
Mijn ouders dat graag willen			.741
Mijn ouders het ook doen			.704
Mijn vrienden ook sporten			.618

Tabel 30 Factoranalyse wensen op gebied van sport

	Sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'leuk'	
	B	Beta
(Constant)	-1,063	
Stimulusgroep	-.065	-.032
Motorsportgroep	.485*	.132
Geslacht	.813**	.405
Leeftijdsgroep	-.120	-.050
Adjusted R square	21,1%	

Tabel 31 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'leuk'

Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'leuk'		
	B	Beta
(Constant)	-0.948	
Stimulusgroep	-0.068	-0.033
Motorsportgroep	.353*	.098
Geslacht	.759**	.378
Leeftijdsgroep	-.130	-.055
Prestatiefactor	.156**	.157
Leukfactor	.070	.069
Omgevingsfactor	-0.006	-0.006
Adjusted R square	24 %	

Tabel 32 Regressie-analyse sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'leuk'
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'negatief'		
	B	Beta
(Constant)	-1,70	
Stimulusgroep	-0.023	-0.012
Motorsportgroep	-.821*	-.223
Geslacht	.180	.089
Leeftijdsgroep	-0.019	-0.008
Adjusted R square	3,8%	

Tabel 33 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'negatief'
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'negatief'		
	B	Beta
(Constant)	-0.017	
Stimulusgroep	-0.049	-0.024
Motorsportgroep	-.884**	-.244
Geslacht	.144	.071
Leeftijdsgroep	-.068	-.029
Prestatiefactor	.046	.047
Leukfactor	.120*	.118
Omgevingsfactor	.003	.003
Adjusted R square	4,5 %	

Tabel 34 Regressie-analyse sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'negatief'
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'moeilijk'		
	B	Beta
(Constant)	.129	
Stimulusgroep	.088	.043
Motorsportgroep	1.504	.409
Geslacht	-.173	-.086
Leeftijdsgroep	-.009	-.004
Adjusted R square	14,3%	

Tabel 35 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motorsportimago 'moeilijk'
Significantie: * p < 0,05; ** p < 0,01

Sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'moeilijk'		
	B	Beta
(Constant)	.132	
Stimulusgroep	.082	.040
Motorsportgroep	1.511**	.414
Geslacht	-.150	-.074
Leeftijdsgroep	-.034	-.014
Prestatiefactor	-.026	-.025
Leukfactor	.038	.037
Omgevingsfactor	-.007	-.007
Adjusted R square	14,2 %	

Tabel 36 Regressie-analyse sociale determinanten, onderzoeksgroep en motivatiefactoren op motorsportimago 'moeilijk'
Significantie: * p < 0,05; ** p < 0,01

Sociale determinanten en onderzoeksgroep op factor prestatie		
	B	Beta
(Constant)	-.813	
Stimulusgroep	3,424 ^E -02	.017
Motorsportgroep	.618**	.172
Geslacht	.574**	.286
Leeftijdsgroep	-7.939 E-02	-.034
Adjusted R square	13,2%	

Tabel 37 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motivatiefactor prestatie
Significantie: * p < 0,05; ** p < 0,01

Sociale determinanten en onderzoeksgroep op factor leuk		
	B	Beta
(Constant)	-.333	
Stimulusgroep	2.530 E-02	.012
Motorsportgroep	.386	.107
Geslacht	-.234	-.117
Leeftijdsgroep	.370	.158
Adjusted R square	4 %	

Tabel 38 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motivatiefactor leuk
Significantie: * p < 0,05; ** p < 0,01

Sociale determinanten en onderzoeksgroep op factor omgeving		
	B	Beta
(Constant)	-.680	
Stimulusgroep	-9.796 E-02	-.048
Motorsportgroep	.159	.044
Geslacht	.303	.151
Leeftijdsgroep	.134	.057
Adjusted R square	2,7 %	

Tabel 39 Regressie-analyse sociale determinanten en onderzoeksgroep op motivatiefactor omgeving
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Imago op deelname motorsport		
	B	Beta
(Constant)	-3.732	
Imago leuk	1.272**	3.569
Imago negatief	-.294	.745
Imago moeilijk	-.612*	.542
Nagelkerke R square	18 %	

Tabel 40 Regressie-analyse imago op deelname motorsport
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Imago op interesse introductieles		
	B	Beta
(Constant)	.443	
Imago leuk	1.025**	2.786
Imago negatief	-.373**	.689
Imago moeilijk	-.516**	.597
Nagelkerke R square	31,3 %	

Tabel 41 Regressie-analyse imago op interesse introductieles
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Alle variabelen uit conceptueel model op deelname motorsport		
	B	Beta
(Constant)	-6.879	
Imago leuk	.979*	2.663
Imago negatief	-.390	.677
Imago moeilijk	-.550*	.040
Stimulusgroep	-.657	.214
Geslacht	1.899*	6.680
Leeftijdsgroep	.622	1.862
Prestatiefactor	-.161	.851
Leukfactor	-.163	.849
Omgevingsfactor	-.187	.829
Nagelkerke R Square	25,7 %	

Tabel 42 Regressie-analyse alle variabelen uit conceptueel model op deelname motorsport
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$

Alle variabelen uit conceptueel model op interesse introductieles		
	B	Beta
(Constant)	-1.781	
Imago leuk	.923**	2.518
Imago negatief	-.393**	.675
Imago moeilijk	-.515**	.597
Stimulusgroep	.046	1.047
Geslacht	.687*	1.989
Leeftijdsgroep	.327	1.387
Prestatiefactor	-.030	.970
Leukfactor	.063	1.065
Omgevingsfactor	.085	1.088
Nagelkerke R Square	35 %	

Tabel 43 Regressie-analyse alle variabelen uit conceptueel model op interesse introductieles
Significantie: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$